

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 20 april 2009*§ 2 Interpellation om stadens kostnader för övertalighet och förtidspensioneringar på grund av privatiseringar av stadens verksamheter (nr 2008:48)*

Anförande nr 1

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Först vill jag be herr ordföranden och interpellanten om ursäkt för att en mening har fallit bort från det utdelade svaret och som jag därmed vill anmäla nu. När det gäller redovisning av kostnader för 2008 står det inte med i svaret att till de 24,2 miljonerna kommer kostnader för särskilda pensionslösningar på 8,5 miljoner.

Med den korrigeringen ber jag att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

J a n V a l e s k o g (s): Det förändrar lite grann min reaktion, för jag saknade just de här pengarna i redovisningen. Jag ser att det finns även andra uppenbara brister i svaret som jag förhoppningsvis kan reda ut med borgarrådet. Det är alltså inte 24 miljoner vi pratar om utan om närmare 33 miljoner. Samtidigt är det lite konstigt – jag sitter som vice ordförande i trafiknämnden – har vi i trafiknämnden fått redovisat att kostnaderna enbart för privatiseringen av trafikvakterna bedömdes till ca 30 miljoner. Här får vi höra att det ligger på 32–33 miljoner sammanlagt. Då undrar man: Var finns alla dessa tjänster som berör stadsdelsnämnderna? Visserligen kan jag tänka mig att allt inte ligger på ett och samma år, inte ens för trafikkontoret, men merparten skulle ändå, vad jag förstår, ligga där. Det låter ändå som en låg siffra.

Jag undrar om finansborgarrådet har någon uppgift på vad det kommer att landa på nästa år eftersom vi vet att många är tjänstlediga. Det är oerhört mycket pengar.

Såvitt jag ser finns det en annan stor brist som jag kanske borde ha tagit upp allra först. Om jag har fått rätt uppgifter kan siffran inte var helt korrekt. Anledningen är att beträffande stadsdelsnämnderna och de tjänster som då blir övertaliga i samband med så kallad privatisering kan de personer som har en längre anställningstid ha rätt till andra tjänster inom stadsdelen så att det blir andra som i praktiken blir övertaliga, arbetslösa eller motsvarande. De finns inte med i det här underlaget. Så länge de blir berörda i första vändan finns de registrerade i siffrorna, men inte om de kommer i andra eller tredje hand beroende på att de i senare led förlorar sin tjänst. De som först blir uppsagda har förtur tack vare en längre anställningstid. Det skulle i så fall vara en bristfällig siffra.

Det verkar finnas väldigt många frågetecken kring detta, och jag hoppas att finansborgarrådet kan reda ut detta.

Anförande nr 3

Borgarráðet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det här hanteras förvaltningsvis. Vad vi har gjort med anledning av Jan Valeskogs fråga, som gjort att svaret har dragit ut på tiden, är att vi verkligen försökt ta fram ett ordentligt sifferunderlag. Jag beklagar att det föll bort information i det svar som delades ut.

En annan del i problematiken, herr ordförande, när det gäller att helt klarlägga detta på en gång är att anställda som har gått över till nya utförare under 2008 och i början av 2009 kan komma tillbaka till staden under 2009 enligt de regler som vi har. Därigenom kan eventuell ny övertalighet uppstå.

Det gör att man när man vid givet ögonblick fattar beslut om en upphandling inte alldeles säkert vet vad det kommer att bli. När man tittar på upphandlingar som helhet ser man att anställda fortsätter i sitt yrke och följer med till ny huvudman. Men vi har ändå sedan vi på allvar började med upphandlingar inte minst inom den, som man brukar säga, mjukaresektorn i början av 90-talet och som vi sedan utvidgade tyckt att det har varit en viktig personalpolitisk del i det här att ha möjligheten att stanna kvar eller att ha en återgång. Jag tror att det har varit en viktig framgångsväg för det som vi har bedrivit med upphandlingsarbete sedan 1992, kan man väl säga, och framöver med kanske olika intensitet under olika mandatperioder.

När det gäller att bedöma kostnader för detta finns det en fördröjning i detta. Jag har inte med mig, och vi får säkert återkomma till detta, mer siffror än vad vi har redovisat här i dag. När vi frågar stadsdelsförvaltningarna uppger de att ett stort antal anställda har gått över till ny utförare under 2008. Det gäller upphandlingar som har gjorts under den här mandatperioden. Det är under 2008 som övergången har skett till mycket stor del. Där kommer vi att behöva vänta något innan vi kan besvara Jan Valeskogs och andras frågor om hur många som kommer tillbaka eller stannar kvar och om eventuellt ny övertalighet uppstår.

Anförande nr 4

J a n V a l e s k o g (s): Bakgrunden till den här interpellationen och till att andra har ställt frågor i samma ämne är: Hur mycket är det värt? Hur mycket får privatiseringarna kosta? Om bedömningarna nu blir att det mellan tum och pekfinger blir över 100 miljoner, i värsta fall, med de omfattande privatiseringar som det är fråga om i stadsdelsnämnderna, och i trafiknämnden, är det stora pengar. Är det då rimligt att kasta bort skattebetalarnas pengar i den omfattningen? Det är verkligen en relevant fråga.

Det är uppenbart att den här siffran som var 24 nu är 33, och jag hävdar att det saknas för även 2008 siffror för dem som i andra eller tredje hand i praktiken är berörda av uppsägningar men som inte finns registrerade. Här finns bara dem som är registrerade i första vändan och som blir övertaliga och har kort anställningstid, inte dem som har längre anställningstid och som kan konkurrera om andra tjänster i stadsdelen. Siffran 33 miljoner tror jag absolut även den är för låg för 2008.

Men oavsett om vi landar på 30, 40 eller 50 miljoner om vi räknar med hela mandatperioden är det fruktansvärt mycket pengar för att man till varje pris ska privatisera verksamhet i stadsdelsnämnderna. Jag hade på något sätt haft förståelse

för det om huvudsyftet var att effektivisera verksamheten. Jag känner till äldreomsorgen på Norrmalm. Hälften av stadsdelarna bedrev enligt tjänstemän den verksamheten betydligt billigare än vad som blev resultatet med pengssystemet. Alltså betydligt billigare var det. På Norrmalm ökade kostnaderna inom äldreomsorgen med 15—16 miljoner kronor per år, vilket gjorde att man nu i år får spara inom socialpsykiatrin. Var tredje tjänst har man fått plocka bort inom socialpsykiatrin för att klara den ökade kostnaden med äldreomsorgen, som dock inte gett högre kvalitet. Om man ända hade haft grundsynen inom majoriteten att öka effektiviteten – kan man driva det i egenregi billigare ska man göra, men kan någon annan göra det billigare ska man göra det. Men att till varje pris privatisera även när det fungerar bättre i egenregi är för mig obegripligt, liksom att man inte tillåter egenregianbud.

Om omställningskostnaderna totalt sett är i den här storleksordningen – om det nu är 30, 40 eller 50 miljoner förra året, och vi räknar med ökade kostnader de kommande åren – handlar det om mycket pengar. Hur mycket får det kosta? Det kan man undra.

Anförande nr 5

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Stockholms stad är en stor upphandlare om vi räknar på helheten, inte bara det som mycket av den politiska debatten handlar om, de mjuka sektorerna. Då är vi en stor upphandlare med 10—12 miljarder totalt. Men då talar vi om inköp av tjänster och konsultinköp, allting.

Detta gör att det här är en mycket stor verksamhet som, det är jag övertygad om, som helhet betyder väldigt mycket för effektivitet och en bra och effektiv hantering av skattebetalarnas pengar.

Inom äldreomsorgen, där vi har upphandling, sätter vi inte besparingar i förgrunden. Det är här vi tycker att det behövs satsningar. Det visar vi i våra budgetar. Det viktiga för oss är att det handlar om kvalitetsupphandling och att det handlar om en mångfald av utförare. Här har vi utvecklat det hela.

Det som var först viktigt var att bedriva upphandling, som vi började med i början av 90-talet, för att det skulle uppstå en mångfald över huvud taget. Sedan tog vi den 1 juli förra året klivet till att arbeta med valfrihet även för de äldre när det gäller boende. Vi ser i dag att det finns ett stort intresse för det, kanske större än vad man kunde tro, eftersom det är ett skede i livet då det kanske inte är så enkelt att byta boende.

Det finns ändå ett stort intresse, och jag tror att det här betyder oerhört mycket. Det som är det viktiga för mig när det gäller till exempel äldreomsorgen, och det är mycket det debatten handlar om, är att detta är en kvalitetsupphandling där vi ska lägga över till brukarna att fatta besluten.

Jan Valeskog oroar sig för att detta ska få kosta vad som helst. Nej, det handlar inte om det, men jag tycker att det är viktigt när vi gör det här att vi har en bra personalpolitik. Det skapar stabilitet, det skapar mindre oro, det gör att vi använder den stora tillgång som personalen är. Vi ger dem en möjlighet till beslut själva om de vill följa med en upphandling eller inte.

Jag undrar om någon majoritet skulle vilja gå ifrån detta. Det är egentligen vad man säger när man tycker att kostnaderna är för stora. Man säger också att det har fått kosta för mycket att ge personalen chansen att träffa ett eget beslut ifall de vill gå med på en upphandling eller inte. Eller också ska man införa ett idiotstopp för upphandlingar, men jag har svårt, Jan Valeskog, att tro att du skulle vilja förorda det om du hade inflytande. Det är väldigt mycket man i så fall säger nej till, så man har anledning att tänka igenom innan man fattar ett sådant beslut.

Anförande nr 6

J a n V a l e s k o g (s): Jag tror att stockholmarna skulle förlika sig om det kostar mycket om upphandlingarna medförde bättre mer kvalitet, om det vore målet och resultatet. Men jag kan bara ta trafiknämnden och parkeringsvakterna som exempel. 32 miljoner kostade det att privatisera detta, och kvaliteten är bevisligen sämre i alla fall i dag. 10 procent lägre andel rätt parkerade bilar i dag än när vi skötte det i egen regi. 10 procent är ganska mycket. Vi får hoppas att detta justeras.

Men kvalitet och att till varje pris privatisera en verksamhet borde ha ett samband ur majoritetens synvinkel, och det ska finnas en rimlighet. Om det här nu kostar bortåt 100 miljoner sammanlagt, detta experiment som det i många delar är, och där man förbjuder stadsdelsnämnder att lägga egenregianbud fast de har en högkvalitativ verksamhet, då är det ideologiskt förblindat.

Jag kan inte tolka det på annat sätt än att det får kosta vad som helst, 100 miljoner eller 200 miljoner, det har ingen betydelse. Det ska privatiseras även om kvaliteten inte blir bättre i många fall, och man tar bort all grund för egenregiverksamhet, fastän det ger högre kvalitet. Det är verkligen tråkigt.

Anförande nr 7

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! 100 miljoner, 200 miljoner dubblade Jan Valeskog det till i sitt inlägg, men jag vill verkligen sätt ett frågetecken även för 100 miljoner. Vi har redovisat 32, 9 i ärendet. Sedan kan det återkomma kostnader för dem som gått över 2008 och i början av 2009 men som kanske kommer tillbaka. Sådana våldsamma kostnader är det inte fråga om.

Detta är omställningskostnader, och det har man när man gör om en verksamhet och en organisation. Om man tar ett seriöst ansvar, inte minst för personal, har man omställningskostnader. Jag tycker att det är helt naturligt. Det är kostnader som vi har när vi gör om organisationen inom kommunen och inom stadens egen verksamhet. Vi har gjort stora omorganisationer. Hela stadsdelsnämndsinförandet är ett exempel, och den tekniska sektorn har under min tid i kommunalpolitiken genomgått väldigt stora förändringar, ibland med en mycket stor övertalighet som följd. Då har man kostnader i omstruktureringen, men på sikt menar man att man uppnår antingen sänkta kostnader eller höjd kvalitet, ökad valfrihet eller annat. Det är så man ska se det.

Jag tror inte att man beskriver verkligheten korrekt när man bara isolerar sig vid siffran för kostnaden för omstruktureringen år ett. Man måste titta på detta på längre sikt. Det gäller även parkeringsövervakning. Jag tror att Jan Valeskog är för tidigt ute

för att döma ut den parkeringsövervakning som vi har. Jag har sett rätt mycket rapporter i tidningarna och reaktioner på att man verkar vara betydligt mer alert, och man har bemannat sin organisation. Så jag tror att Jan Valeskog har chans att bli mer nöjd med parkeringsövervakningen utifrån sina utgångspunkter framöver än vad han är i dag.

§ 4 Interpellation om frånvaron av handikappolitiska mål och åtaganden i verksamhetsplanerna (nr 2008:56)

Anförande nr 8

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

Borgarrådet L i v h (v): Då ska jag göra mig till taleskvinna för handikappråden som ju är de som har lyft den här frågan. Det ser väldigt bra ut på papperen, men det fungerar inte i praktiken. Det senaste exemplet är från exploateringsnämnden inför underlaget till budgetarna 2010, 2011 och 2012. Där påpekar handikapprådet alla de brister som finns när man ska arbeta med de här frågorna i en politisk nämnd. Det finns inte ordentliga mål uppsatta. Handikapprådet får planerna för sent, så att de inte kan vara med och påverka. Det finns inga ordentliga nycklar och metoder för att följa upp det hela.

Jag skulle gärna vilja ha ett svar från dig till handikapprådet.

Anförande nr 10

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Tack, Ann-Margarethe Livh, för interpellationen! Jag tycker att det är jätteviktigt att vi för en diskussion om hur synpunkterna, åsikterna och kunskapen från handikappråden kan komma till uttryck i vår verksamhet. Ett sätt som vi gjorde detta på var att skriva till förvaltningarna utifrån mötet med kommunstyrelsens handikappråd. Man tog själv fram och presenterade en rad förslag på indikatorer. Vi föreslog att man tittar på dem, och vi skickade ut dem till nämndernas egen behandling i samband med verksamhetsprogrammet.

Det finns anledning att följa upp hur nämnderna har arbetat i sina egna verksamhetsprogram med de nämndspecifika indikatorerna och hur mycket samspel det finns med handikappråden, med de handikappolitiska målen och handikapprådets synpunkter.

Jag är beredd att återkomma med en diskussion om den här frågan, när vi tog initiativet efter mötet med kommunstyrelsens handikappråd, och se. Nu pekar Ann-Margarethe Livh på den nämnd som hon tycker inte har följt detta. Jag får titta närmare på det, men över huvud taget vill jag få en samlad bild över staden efter det att alla verksamhetsprogram har kommit i gång.

Anförande nr 11

Borgarrådet L i v h (v): En av de brister som handikapprådet, både kommunstyrelsens och flera lokala råd, påpekar är hur frågan hanteras i specialrapporterna. Det som är märkligt, och jag erkänner gärna att det inte var perfekt när vi styrde, att handikappråden inte kan få planen i tid. Varför i herrens namn kan de inte få förslagen i tid? Om de ska kunna göra ett konkret arbete enligt riktlinjerna i det

handikappolitiska programmet och budgetar måste de ha handlingarna i tid, och det får de inte.

Vad kan du som finansborgarråd göra? Kan du säga: Skärp er, fixa det här?

Anförande nr 12

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Ja, det är jätteviktigt, och det är en frågeställning som jag väl känner igen från mötet med handikappråden och kommunstyrelsens handikappråd. Det är något som jag känner igen sedan tidigare. Här har vi uppenbarligen inte lyckats bli bra.

Jag tycker att det är bra att vi inte har någon pajkastning i denna fråga om det var bra eller sämre under tidigare mandatperioder. Här finns det brister i staden.

Jag tycker att vi nu har ett bra redskap när vi arbetar med indikatorer. Det gäller att vi får in ett tänkande, en rutin och en kontakt med handikappråden när det gäller de nämndsspecifika indikatorerna. Då får vi också automatiskt en uppföljning.

När det gäller att få verksamhetsplanerna i tid får vi ta upp frågan igen. Vi har gjort det, men vi får ta upp igen att man måste tänka på att det finns flera aktörer. Man har ibland i förvaltningarna en stressig situation, tycker man, med bara på den egna nämnden som ska få förslaget i tid och hinna bearbeta det. Men man måste i det här arbetet tänka på att det finns också andra aktörer som har högst seriösa och legitima intressen av att få ta del av det och som kan göra viktiga inspel.

Anförande nr 13

Borgarrådet L i v h (v): Jag hade en fråga som jag inte tyckte att jag fick svar på, och det är kanske lite sent eftersom det handlar om tertialrapport 1. Ett sätt kan vara att stadsledningskontoret får i uppdrag att komplettera anvisningarna i budgetprocessen, till exempel i tertialrapporter, hur målen ska uppnås. Det låter väldigt bra när man pratar, man lovar att se till att det blir bättre. Men vi vet alla som har jobbat i olika nämnder att det enda som gäller är tydliga och ganska tuffa instruktioner från till exempel finansborgarrådet för att få folk att lyda. Vad säger du om det?

Anförande nr 14

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag tar gärna med mig alla goda idéer om hur vi vidare kan arbeta med detta. Ett nytt initiativ var i alla fall att skicka ut synpunkterna på indikatorerna, framförda från kommunstyrelsens handikappråd, till nämnderna. Jag är den första att säga att det finns mer vi kan göra för att följa upp att det arbetet bedrivs bra även förvaltnings- och nämndsvis.

§ 5 Interpellation om konstnärernas villkor i Stockholm (nr 2009:1)

Anförande nr 15

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag ber att få hänvisa till det utskickade svaret.

Anförande nr 16

A n n M a r i E n g e l (v): Jag vill tacka för svaret. Jag vill men denna interpellation lyfta fram att det finns en stor yrkesgrupp i Stockholm som har väldigt dåliga villkor, och det är bekräftat nu i en aktuell undersökning från Statistiska centralbyrån. Det gäller förstås konstnärerna, och hälften av alla landets yrkesverksamma konstnärer bor i Stockholm. Det är en grupp som har högst utbildning och lägst inkomster. Man kan notera att 20 procent av alla yrkesverksamma konstnärer hade under 80 000 kronor i årsinkomst. 40 procent hade under 160 000 kronor i inkomst. Och då har man räknat in alla tänkbara bidrag och stipendier.

Konstnärerna själva är de största sponsorerna av kulturlivet i dag. Jag tycker att det är väldigt positivt att man ofta lyfter fram kulturen numera som en viktig drivkraft för besöksnäringen och näringslivet i Stockholm och att kulturen ingår i visionen om Stockholm i världsklass. Men då måste man titta på vem som ska förverkliga den är visionen. Jo, det är de underbetalda konstnärerna.

Borgarrådet instämmer i beskrivningen av deras dåliga villkor, men de insatser som presenteras från staden är rätt bedrövliga. Budgeten de senaste åren har inneburit minskade arbetstillfällen, minskade bidrag och uppsägningar inom de flesta kulturverksamheter, Kulturhuset, Stadsteatern, Kulturskolan och så vidare.

Den incitamentsstruktur som borgarrådet framhåller innebär ingen som helst långsiktig och stabil förbättring av villkoren. I stället för att ge pris och lönekompen-sation har man snickrat till en egen modell med bonussystemet – det är väl inte så populärt i dag med bonusar. Det är ett slumpmässigt litet extra bidrag i efterskott. Den här fonden har inte gett några som helst nya intäkter från näringslivet, såvitt jag i dag vet. I tvärtom har den kostat 2 miljoner.

De statliga insatserna för att straffa ut kulturarbetarna har slagit väldigt hårt. Jag har aktuella siffror i dag från Arbetsförmedlingen som visar en akut situation för många konstnärer i landet. Det är 25 procent fler inskrivna på Arbetsförmedlingen nu än för ett år sedan. Det kommer att fördubblas innan året är slut. De allra flesta är inskrivna i Arbetsförmedlingen Stockholm.

Det är väldigt bra, Madeleine, att du säger att du tar den här frågan på allvar, men det vore bättre som vi kunde hitta några rejäla insatser. Det behövs verkligen stora arbetsmarknadspolitiska åtgärder som ger omedelbara jobb på kulturområdet. Vi har föreslagit att man ska se över alla hyror inom kulturområdet, att man ska göra en rejäl satsning på ytterstaden och lokala kulturcenter.

Kulturarbetarna är sällan arbetslösa, de är bara inkomstlösa. Det finns väldigt många idéer och projekt som skulle kunna genomföras om man gav ett ordentligt ekono-

miskt stöd. Jag vill gärna veta om du har några som helst planer på sådana åtgärder i det krisläge vi befinner oss i just nu.

Anförande nr 17

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Tack så mycket, Ann Mari Engel, för att ge mig en möjlighet att prata om ett område som engagerar mig djupt och där alliansen har gjort väldigt mycket under de här två åren. Jag vill väldigt gärna prata om det. Jag är mycket stolt över vårt arbete kring att få kultursektorn att bli större och starkare i Stockholm, för det är absolut nödvändigt.

Vi har sett att den kulturpolitik som har bedrivits i Sverige de senaste 30 åren har lett till att kultursektorn i Sverige är betydligt mycket mindre än i många andra länder i Europa. Man får fråga sig: Vad beror det på? Då säger nog Ann Mari Engel att de har fått för lite kommunalt stöd. Och det kan vara en sak, ett problem. Det andra problemet är att det stöd som kommer från annat håll är alldeles för litet i Sverige.

Därför är en av de största utmaningarna för alla kulturpolitiker att hitta lösningar där det offentliga går in och ger ett stöd som uppmuntrar stöd också från annat håll, och det är det vi har gjort i Stockholm i och med de så kallade incitamentspengarna, växtpengarna. Vi utökade stödet till de fria kulturerna med 20 procent vårt första år vid makten av just det här skälet. Vi vet att konstnärerna inte vill vara beroende av bara en part. Man blir oerhört sårbar. Man måste ha många olika inkomstkällor dels för att få in mer pengar, dels för att inte behöva luta sig mot bara en inkomstkälla.

Därför har vi Stockholms stad sett till att vi har skrivit på de nya KRO-avtalen, att konstnärerna ska få betalt. Det har de inte fått förut, bildkonstnärerna till exempel. När de har ställt ut på Kulturhuset fick de inte alltid betalt. Det var under den tid då vi inte hade makten. Nu har vi skrivit på det.

Vi har infört ett system som innebär att om man uppnår en större publik eller får in andra pengar får man ytterligare lite stöd från staden. Förut var det tvärtom, de minskade. Vad kan förstå vad det leder till.

Vi har inrättat en fond för innovativ kultur, det som är väldigt smalt. Det har inte riktigt kommit i gång än, men det kommer att komma i gång. Vi har infört live-checkar för livespelningar, och vi har gått in med delfinansiering av EU-projekt. Vi har också gjort en del omstruktureringar, bland annat inom Stadsteatern, som är den kulturverksamhet i Norden som går bäst. Vi har gjort vissa omstruktureringar i verksamheten där de konstnärliga yrkena har varit helt fredade. De omstruktureringarna har lett till att man har minskat personal som har haft tekniska uppgifter till att kunna anställa ytterligare konstnärer.

Jag måste säga att jag på det här området känner mig oerhört stolt och glad men inte nöjd över vad som händer i Stockholm, och jag är beredd att jobba med de här frågorna i många år till. Jag vet att om man ska göra något på det här området gäller det att tänka nytt. Det går inte att hitta lösningar i 1974 års kulturutredning och bara tro att offentligt stöd är svar på de här frågorna, för det är det inte – inte i den här salen, inte för konstnärerna, inte för dem som ska ta del av det.

Anförande nr 18

A n n M a r i E n g e l (v): Jag förstod; Madeleine, att du skulle använda din talartid till att en gång till dra de här slutsatserna. Det är lite som att om jag hade en femöring, mamma. De 10 miljonerna i incitamentspengar ska väl räcka till allting och lösa allting. Samtidigt är det tillfälliga, väldigt kortsiktiga insatser. Vi har inte sett att de har genererat några som helst nya pengar. Du säger att de är till för att det ska föras in nya pengar. Var är de? Var är pengarna till den här fonden? De som har fått det bonussystemet är de som har haft största inkomster, till exempel Nobelmu-seet, därför att de redan hade en stor inkomst. Det har inte genererat några nya pengar precis.

Du har lite fel när du säger att vi ligger efter många andra länder, att det är mångårig felaktig kulturpolitik. Vi är det land i Europa som har störst andel människor som tar del av kulturen, litteratur, teater, musik, körsång, och det ska vi vara glada och stolta över. Det kanske beror på gemensamma kulturpolitiska insatser, men så är det. Det visar den nya kulturutredningen.

Däremot är det klart att det finns väldigt stora brister, och det är det jag pekar på. Jag tror inte att någon i kulturlivet i Stockholm skulle skriva under på att det har blivit större och starkare under de här åren därför att resultatet av er politik har blivit nedskärningar och uppsägningar. Du framhåller Stadsteaterns omstruktureringar. Det handlar om att säga upp ett antal personer inom kulturlivet. Du kan se hur Stadsteatern själv beskriver sin situation med nedskurna statliga bidrag och vilka besvärigheter de har haft.

Ni har hittat på det här systemet själva, inte i särskilt god dialog med kulturlivet om vad de vill ha. Vad jag förstår vill man ha långsiktiga och stabila förutsägbara lösningar, inte den här typen tillfälliga bonus- och incitamentssystem.

Anförande nr 19

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag kan försäkra Ann Mari Engel att det här inte är något kortsiktigt eller övergående heller därför att jag har tänkt styra de här frågorna i många år. Därför har vi lagt den här strukturen, den är viktig för framtiden.

Om det är som Ann Mari Engel menar att det är perfekt som det alltid har varit och kommer att fortsätta att vara det, att det enda felet är att det inte går tillräckligt med offentliga medel till konstnärerna, tycker jag att du ska prata med konstnärerna. Det tycker nämligen inte de själva. De tycker att det finns anledning att se över systemen, de fungerar inte bra. Det har vi försökt att göra i all ödmjukhet, skulle jag vilja säga.

Jag tycker att man som politiker måste försöka ha som uppgift att våga pröva nya vägar, att göra det i dialog och att se om det funkar eller inte. Funkar det fortsätter man med det. Funkar det inte försöker man hitta på andra saker. Men att säga att vi har ett system som fungerar jättedåligt men vi fortsätter ändå med det rakt in i väggen är en helt fel väg att gå.

Jag håller fast vid att när man pratar om till exempel Stockholms stadsteater är det fullkomligt rimligt – och det förvånar mig att du som arbetar med teater inte håller med – att göra en prioritering i förhållande till tekniska tjänstemän och lägga

resurserna på konstnärliga yrken. Det tycker jag är min uppgift att signalera från Stadshuset till alla våra institutioner att det är kulturen, kulturutövarna, kulturskolorna och konstnärerna som ska få de medel som vi avsätter till kultur, inte nödvändigtvis de som halar upp och ned ridån. Det tycker jag är en helt rimlig kulturpolitisk prioritering.

Anförande nr 20

Ann Mari Engel (v): Jag reagerar på ditt sätt att beskriva teknisk personal som de som halar upp och ned ridån. Det förekommer väldigt få föreställningar där man halar ned ridån. Jag tycker inte att det borde vara kulturpolitikens uppgift att välja mellan teknisk och konstnärlig personal, utan man borde se till att det finns tillräckliga resurser för att man ska kunna driva en bra konstnärlig verksamhet. I det ingår faktiskt den tekniska personalen.

Du behöver inte alls tillskriva mig att jag tycker att det är perfekt som det är. Vad jag sade är att en följd av den svenska kulturpolitiken är att vi har ett väldigt brett deltagande, och det gäller att se till att upprätthålla det och stötta kulturlivet så att det är möjligt. Sedan finns det all anledning i världen att se över systemen och att göra nya saker. Jag kan absolut tycka att det är positivt att du har försökt ta tag i det här, men jag tycker att lösningarna inte är bra. De är väldigt kortsiktiga.

Min fråga var egentligen: Vad gör vi nu i denna väldigt akuta situation som kommer med långkonjunkturen? Det slår väldigt hårt mot kulturområdet, framför allt mot kvinnorna. Jag har en rapport från Arbetsförmedlingen. Arbetslösheten kommer att fördubblas under året.

Finns det ingen anledning för staden att fundera över hur man ska kunna använda alla de konstnärer man har i staden som ju är de som ska skapa en kultur i världsklass?

Anförande nr 21

Borgarrådet Sjöstedt (fp): Det som skiljer Ann Mari Engel och mig är att jag inte ser på konstnärerna som en resurs som ska användas. Det skulle väcka stor uppmärksamhet, tror jag, om jag skulle se konstnärerna på det sättet. Konstnärerna är en fri yrkesgrupp, och vi måste se till att de har drägliga villkor att verka. Det är det vi har försökt att göra i den här alliansmajoriteten genom alla de förslag som jag listade upp. Jag gav dig sju exempel på vad vi har åstadkommit.

Jag skulle gärna ha en dialog med Ann Mari Engel om hur du ser på det. Vad har du för nya idéer på vad vi kan göra? Det har inte syns en enda sådan än. Jag skulle jättegärna motta dem. Jag skulle titta på dem och utvärdera dem. Det enda intresse vi har är att göra kultursektorn större, men det kan inte bygga bara på offentligt stöd. Verkligheten kommer inte att se ut så, utan det kommer att bli nödvändigt att vi från det offentliga går in och hjälper till och ger stöd för att även andra ska kunna komma in. Om du har något förslag kring detta lovar jag titta på det, men hittills har jag bara sett förslag som går ut på att det offentliga ska gå ut med mer pengar, för det är den enda lösningen på problemet. Men det är det inte.

§ 6 Interpellation om de borgerligas kraftiga neddragningar vid avdelningen Teknik och trafiktjänst inom trafikkontoret samt rådande förtroendekris (nr 2009:4)

Anförande nr 22

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 23

J a n V a l e s k o g (s): Jag får tacka för svaret, och jag kan konstatera att trafikkontoret, som interpellationen handlar om, har gjort ett stort överskott i budgeten. Samtidigt har vi tidigare beslutat om att dra in drygt ett tjugotal tjänster. Av en händelse råkar borgarrådet konkurrensutsätta sådana känsliga verksamheter som till exempel signalreglering. Jag antar att man gör det i samband med den föreslagna upphandlingen.

Det upphandlade företaget som får uppdraget kommer, som jag ser det i alla fall, under en ganska lång tid att få en särställning eftersom det är specialkompetens det handlar om. Det kommer i värsta fall att innebära att det blir privat monopol för hanteringen av signaltekniken i Stockholm. Vi vet från tidigare att de borgerliga inte haft några problem att skapa privata monopol eller oligopol eftersom offentlig verksamhet ska privatiseras till varje pris. Det hade vi en interpellationsdebatt nyss om med finansborgarrådet, som tydliggjorde det.

Värdefull kompetens försvinner då. Det är många, de bästa och duktigaste, som redan har försvunnit från sina tjänster, vad jag förstår. Omställningskostnaderna blir skyhöga när det handlar om till exempel trafikkontoret. Jag tror att det kostar över 30 miljoner att bara privatisera verksamheten med parkeringsvakterna. Det är alltså en stor mängd pengar som i princip kastas i papperskorgen i samband med privatisering, men det viftas bort av de borgerliga, det har vi hört i dag.

För några veckor sedan var jag på ett möte med SL för stadens räkning där det också fanns moderata representanter från Stockholms stad. Man tog upp från SL:s sida, från tjänstemannasidan, att man såg en stor risk för kollektivtrafiken, framkomlighet och annat, när Stockholms stad skulle göra sig av med den här kompetensen. Det var en väldigt stor oro för det, om man inte fick fortsätta i egen regi med stor kompetens. Man ser en risk för att kollektivtrafiken skulle få stora problem.

Det var som sagt inte bara jag som var där utan även moderata representanter från trafiknämnden. Jag tycker att det finns en relevant fråga att ställa till borgarrådet om hon är beredd att ta SL:s stora oro för hanteringen av de här frågorna på allvar och om hon är beredd att ta signalteknikfrågorna på större allvar.

Anförande nr 24

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag kan trösta Jan Valeskog och även SL med att de inte alls behöver vara oroliga i denna fråga. Det är inte någon helt unik kompetens som finns på trafikkontoret. Det finns många andra kommuner runt om i landet som

upphandlar just den här typen av tjänster. Det finns många olika aktörer på marknaden som erbjuder den här typen av tjänster. Det finns alltså ingen risk för att det skulle bli något slags allmänt moras i Stockholm. Mig veterligen fungerar signalsystemet i Göteborg alldeles utmärkt. Göteborg har en upphandlad verksamhet på det här området. Det är dina partikamrater, Jan Valeskog, som styr i Göteborg. Du kanske skulle prata med dem om hur det fungerar där i stället för att måla upp svarta bilder på hur förfärligt det skulle kunna bli i Stockholm.

Det är lustigt att du har en så tydlig bild på hur himla eländigt det kommer att bli, medan vi är mitt uppe i en process för att diskutera de här frågorna. Det är ingen som har satt ned foten över huvud taget i de här sakerna. Det pågår en diskussion om hur man ska göra upphandlingen, hur man ska ha den här verksamheten.

Det är, tycker jag, i allra högsta grad rimligt att man omprövar om man ska driva verksamheten i egen regi eller om man ska upphandla den för att på så sätt få in nya idéer, nya perspektiv och kanske utveckla verksamheten så att den blir ännu bättre på grund av att de företag som driver verksamheterna har erfarenheter från andra håll. Det finns en uppenbar risk när man hela tiden bedriver verksamheter i egen regi att man blir hemmablind.

Jag har inte alls den oro som du har när det gäller dessa frågor. Jag är också väldigt bekymrad över att du sprider en bild av hur den interna stämningen är på trafikkontoret, som inte alls överensstämmer med den bild som jag har av hur verksamheten fungerar och vilket förtroende man har till förvaltningsledningen. Jag tycker att du som vice ordförande borde ta ett helt annat ansvar än att gå omkring och hävda att det inte finns något förtroende för förvaltningsledningen på det sätt som du gör i den här interpellationen. Det gör att jag är väldigt besviken på dig, Jan Valeskog.

Anförande nr 25

J a n V a l e s k o g (s): Ulla Hamilton tar upp min andra fråga i interpellationen, och jag kan väl börja med den. Jag tycker självklart att det är arbetsgivarens ansvar att se till att det fungerar väl. Det handlar inte om vad jag säger eller vad någon annan i trafiknämnden säger, för vi säger just ingenting, utan vi lyssnar. Däremot är det naturligtvis, när det här tas upp i trafiknämndens möten, ett problem, som vi ser det, att den borgerliga majoriteten i praktiken topprider förvaltningar och mot bättre vetande som i det här exemplet tvingar igenom konkurrensutsättningar.

I det här konkreta fallet säger borgarrådet att man inte satt ned foten. Först var hon väldigt tydlig med att det inte var några problem med detta, men nu var det stor tveksamhet om det ens är möjligt och lämpligt att privatisera signalhantering i en stad som är väldigt mycket mer komplex än i Göteborg eller i andra små städer. Jag ska återkomma till det.

Likväl är det olika faktorer som är i grunden till den debatt som har varit, det är ingen hemlighet. Det vore naturligtvis intressant att få veta om borgarrådet har någon uppfattning om detta. Det är inte jag som sprider några rykten som är felaktiga. Det som står i interpellationen är helt korrekt på varenda punkt.

När det sedan gäller själva huvudfrågan, nämligen signalregleringen, säger borgarrådet att det inte är säkert att det blir någon privatisering. Problemet är att skadan redan är skedd, de duktigaste har försvunnit. Man har verkligen undergrävt det genom att man hanterat frågan på det sättet. Man har inte ens bestämt sig var folk är övertaliga, och de bästa försvinner till olika håll. Då har man verkligen bäddat för sig att det inte finns någon annan utväg än att försöka upphandla.

Det finns utredningar som säger att just det problemet är att det inte finns någon marknad för detta. I mindre städer kan man hantera detta, men i en stor och komplex stad när det gäller signalreglering, hantering, ledningsdragning och annat byggs specialkompetensen upp under en lång tid. Det är oerhört mycket värt i pengar men som man nu kastar över axeln, och någon ska plocka upp några privata entreprenörer som naturligtvis får ett guldläge i framtiden.

Det lär inte vara lätt för en entreprenör som tar över att upphandla någon annan, för det tar lång tid att bygga upp en kompetens. Det är så marknaden ser ut på det här området, framför allt i en storstad. Som sagt har borgarrådet själva gett uttryck för sin tveksamhet.

Om jag uppfattar det hela rätt, utan att i och för sig ha all information om läget just nu, har man i alla fall bäddat ganska dåligt i och med att de duktigaste har försvunnit.

Anförande nr 26

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag måste ha uttryckt mig väldigt klumpigt om Jan Valeskog tror att jag är tveksam när det gäller själva målet, att vi ska upphandla den här verksamheten. Det jag uttalade mig om var hur exakt vi skulle göra det hela, inte att vi inte skulle göra det. Där känner jag ingen som helst tveksamhet. Det är helt solklart ett uppdrag till trafikkontoret att mycket av verksamheten inom teknik och trafiktjänsten i trafikkontoret ska upphandlas. Men exakt hur har vi inte satt ned foten. Det var det jag uttalade mig om, ingenting annat.

När det gäller frågan att vice ordföranden i trafik- och renhållningsnämnden hävdar att det finns en allvarlig misstämning och förtroendekris på trafikkontoret är det väldigt konstigt att inte ordföranden har blivit kontaktad i den frågan. Vi hade kontakter i samband med att vi antog inriktningen av ärendet.

Men det som du beskriver i interpellationen indikerar att det skulle vara ett pågående stadium. Det tycker jag i så fall är lite konstigt att jag inte har blivit kontaktad i min egenskap av ansvarigt borgarråd och ordförande om det är så stora misshälligheter som vice ordföranden i trafiknämnden påstår.

Anförande nr 27

J a n V a l e s k o g (s): Syftet med att ta upp frågan var att få höra arbetsgivaren, i det här fallet det ansvariga borgarrådet, uttrycka någon uppfattning om detta problem. Sedan får jag till min oerhörda häpnad höra att hon inte ens känner till något problem. Här har samverkansavtal sagts upp. På nämnden har de fackliga företrädarna varit väldigt kritiska på möten där borgarrådet var med. Hade det varit några flera från trafiknämnden närvarande här hade de kunnat intyga just det.

Jag tycker självklart inte att vi politiker ska gå in och lägga oss i detaljer i den hanteringen. Men som jag sade är det en politisk fråga när i det här fallet en borgerlig majoritet topp rider förvaltningen mot bättre vetande. Det är dumheter som får allvarliga konsekvenser där unik kompetens försvinner. Även om borgarrådet sade att man inte satt ned foten än förstår jag att ni satt ned foten. Ni ska upphandla det här till varje pris, även om det inte finns någon marknad i den här regionen.

Men har man hanterat frågan på det här sättet, och de duktigaste har försvunnit, är man i alla fall på SL oerhört orolig över vad som kommer att hända. Det är klart att ni verkligen har hanterat förvaltningen på ett mindre klokt sätt. Ni till och med, vill jag minnas, lade det här i budgeten. Det här skulle upphandlas innan ens utredningarna var klara. Det spelade ingen roll vad utredningarna sade, ni skrev in det i budgeten för 2009 fast utredningarna inte är klara.

Det säger en hel del om hur ni hanterar frågan. Det är inte konstigt att personalen reagerar och tycker att det fungerar väldigt illa. Det finns enkätundersökningar som visar på detta.

Min enkla fråga var: Hur ser borgarrådet på detta allvarliga läge när det finns allvarlig kritik? Det känner borgarrådet inte ens till, och då vet jag inte hur jag ska kommentera. Det är svårt att diskutera det med borgarrådet som tydligen har missat den information som har lämnats på trafiknämnden där hon var närvarande, och det beklagar jag verkligen.

Anförande nr 28

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag vill bara konstatera att Jan Valeskog inte lyssnade på vad jag. Jag sade att jag inte hört någonting sedan den information vi fick på nämnden. Nu säger du att jag inte hade hört någonting, inte ens på nämnden. Det är således inte korrekt.

Jan Valeskog säger att vi ägnar oss åt att topprida en förvaltning. Jag vill upplysa Jan Valeskog om att det är kommunfullmäktige som har fattat beslutet om att ge uppdraget till trafikkontoret att konkurrensutsätta bland annat teknik och trafiktjänsten. Det är helt följaktligen så att vi utför ett uppdrag, ett direktiv, som stadens högsta beslutande församling har gett till trafikkontoret. Det kallar jag inte för att topprida en förvaltning. Det kallar jag att effektuera ett beslut från församlingen, som vi alla här inne är en del av.

Jan Valeskog säger å ena sidan att det riskerar att bli privat monopol. Å andra sidan säger han att det inte finns någon marknad över huvud taget för den här verksamheten. Då är det väl inget problem, Jan Valeskog, om det inte finns någon annan som kan ta hand om det. Du får väl bestämma dig hur du ska argumentera.

Men problemet med din politik att till vilket pris som helst ska man inte pröva andra lösningar är egenregiverksamhet. Det ställer vi inte upp på. Vi tror nämligen att det är bra att man kan ta in andra aktörer som kan driva den här verksamheten på ett alldeles utmärkt sätt. Det finns många exempel på det, bland annat i det av dina partikamrater styrda Göteborg. Där fungerar det alldeles utmärkt. Det finns andra exempel på kommuner i länet som har upphandlat trafiksighalsregleringen, som du

uppenbarligen är mest orolig för. Jag tycker att det verkar lite konstigt att man inom SL är orolig när man själv bedriver verksamhet i de kommunerna.

Det finns ingen som helst anledning att svartmåla den politik som vi bedriver på det här området. Det är helt naturligt att man ägnar sig åt upphandling av teknisk service och tekniska tjänster. Det har hänt många gånger tidigare, och det kommer att hända många gånger framöver. Det är inte speciellt förvånande, och det har jag respekt för, att människor blir oroliga när man gör förändringar i en verksamhet. Men det är inte samma sak som att säga att det råder en allvarlig förtroendekris på trafikkontoret. Det har en helt annan valör än att man är orolig för verksamheter och motsätter sig förändringar.

Det här är ett beslut som kommunfullmäktige har fattat. Trafikkontorets ledning effektuerar det beslutet, och det är deras skyldighet att göra det.

§ 7 Interpellation om principerna vid upphandlingar på trafikkontoret med anledning av avtal som ger upp till 20 % lönesänkningar för renhållningsarbetare (nr 2009:5)

Anförande nr 29

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 30

J a n V a l e s k o g (s): Jag får tacka för svaret. Då måste jag säga att den största och viktigaste frågan hänger kvar i luften även efter detta interpellationssvar. Frågan gäller om den ytterst ansvariga nämnden har rätt att få se upphandlingsunderlaget innan det skickas ut eller inte. Trafik- och renhållningsnämnden är formellt ansvarig för upphandlingsunderlag för avfallshanteringen, trots att vi i det här fallet inte hade en aning om hur utvärderingen kommer att gå till. Vi visste ingenting om avvägningen mellan kvalitet i förhållande till pris, vilka kvalitetskriterier som ska gälla, vilka referenser som hade betydelse och så vidare.

Därför måste jag fråga borgarrådet efter den ganska olyckliga hanteringen, för övrigt exakt en parallell till den olyckligt genomförda upphandlingen om parkeringsövervakning, om nämnden i fortsättningen kommer att få se upphandlingsunderlaget i principiellt viktiga upphandlingar eller inte.

Det kan vara intressant för allmänheten att få veta att när vi socialdemokrater styrde ansåg vi det som självklart att de politiker som ska försvara upphandlingarna också har en självklar rätt att få se underlagen, och i de flesta fall fick de också besluta om dem. I flera stadsdelar hade man ordnat det så att politiker fick följa utformningen av upphandlingsunderlaget för att öka förståelsen för den här ganska komplicerade processen. Men i det borgerliga Stockholm är det i stället censur som har gällt. Fastän nämnderna har haft det formella ansvaret för underlaget har man alltså inte fått se underlagen.

Det vore därför tacksamt om vi som sitter i, i det här fallet, trafikinämnden får besked om hur viktiga upphandlingar med publikt intresse förankras också i den ansvariga nämnden.

När det gäller resultatet av upphandlingen vet vi i dag hur det blev. Det var inte helt klart när interpellationen skrevs och strejken fortfarande pågick. Men nu verkar i alla fall parterna ha kommit överens om det mesta, och det är oerhört glädjande.

I borgarrådets svar framställs det som att det är en ny teknik som effektiviserar avfallsinsamlingen och att det är det som skulle motivera lönesänkningen. Men i det här området, innerstaden, som konflikten främst handlade om, kan borgarrådet knappast påstå att det var automatisk sophämtning som skulle motivera den första lönesänkningen som var aktuell. Det är principiellt intressant eftersom det anføres i svaret från borgarrådet.

Gärna ett svar på frågan: Får vi se underlagen efter det här?

Anförande nr 31

Borgarráðet H a m i l t o n (m): Det är ganska intressant att Socialdemokraterna ägnar sig åt att politisera även de mest enkla upphandlingar på ett sätt som man inte har gjort tidigare. Upphandlar sophanteringen gör vi löpande, och har gjort det löpande, sedan början av 70-talet, tror jag. Det här är någonting som inte alls är speciellt konstigt, men det har nu blivit väldigt konstigt bland annat på grund av den täta koppling som finns mellan facket och Socialdemokraterna på det här området. Därmed har det här blivit en partipolitisk fråga på ett helt annat sätt.

Jag har inga som helst problem med att se till att man utifrån de sekretessbestämmelser som finns – däremot har jag dålig erfarenhet, måste jag beklagande nog säga – visa sekretessbelagda handlingar gentemot oppositionen. De har en viss tendens att läcka, det har jag erfarenhet av.

Om Jan Valeskog har läst det svar som han tackade för till att börja med ser han att det framgår att för att tillgodose möjligheten till god insyn och samtidigt inte lyfta samtliga detaljer avser trafikkontoret att arbeta efter följande: I samband med större eller principiellt viktiga upphandlingar kommer nämndens ledamöter att bjudas in i genomgångar av förfrågningsunderlaget. Strukturen för upphandlingsärendenas utformning kommer att ses över, och den 14 april, alltså i förra veckan, fick trafik- och renhållningsnämnden en utbildning i upphandlingssekretess. Ny arbetsordning kommer att prövas redan under våren. Upphandlingsunderlag ska dock hanteras så att obehöriga ej kan få del av dess innehåll enligt 6 kap. 2 § 3 stycket sekretesslagen.

”Angående ärendet upphandling får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till annan än den som har avgett anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör eller anbud fattas eller ärendet dessförinnan slutförs.”

Det är ganska delikata frågor som detta handlar om. Därför är det oerhört viktigt att man hanterar dem på ett korrekt sätt. Tidigare har det inte varit speciellt komplicerat, för det har varit en naturlig del. Trafikkontoret eller renhållningsförvaltningen, Sakab eller de olika aktörerna har haft en väldig rutin på att upphandla.

Det här har egentligen inte varit en politisk fråga, men det har blivit nu eftersom Socialdemokraterna har valt att göra detta till en partipolitisk fråga och valt att framställa detta som att vi från majoritetens sida har gått in och satt lönerna för renhållningsarbetarna, vilket ju är helt inkorrekt.

Anförande nr 32

J a n V a l e s k o g (s): Först ska jag säga något snällt, och sedan ska jag säga något mindre snällt. Det snälla är att jag är tacksam för att borgarrådet och majoriteten har ändrat sig och att ni nu inser att det är rimligt att ansvarig nämnd faktiskt också har rätt att se upphandlingsunderlagen. Det är politiker som sedan ska få frågor om upphandlingarna om de är publika på något sätt. Man ska då rimligtvis kunna försvara dem även om man tillhör oppositionen. Det kan man bara göra om man har fått ta del av dem.

Men ni har under er mandatperiod konsekvent förnekat politikerna att ens få se underlagen. Vi hade detta uppe också i en tidigare interpellationsdebatt när det gällde parkeringsövervakningen. Den firman gjorde ett misstag som vi hade påpekat i vårt yttrande till nämnden. Vi ville inte se detta. Sedan fick man delvis göra om eller snarare komplettera upphandlingen. Det finns många skäl till att man ska förankra sådana här saker, åtminstone när de är kontroversiella eller publika. Det är bra att ni har ändrat det här.

Jag måste dock säga att det är direkt oförskämt att stå här och säga att oppositionen läcker hemlig information. Det är alldeles häpnadsväckande att borgarrådet kan stå och säga det. Då skulle jag vilja veta: Vem har gjort det och till vilka? Om borgarrådet kan stå här och påstå att oppositionen läcker hemligt upphandlingsmaterial måste hon ha belägg för detta. Det kan väl inte vara någonting som du hittar på här på stående fot, utan jag utgår från att du kan belägga detta på något sätt. Jag känner inte till det. Under fyra år hade vi andra principer när vi var i majoritet, och mig veterligen har det aldrig förekommit att vare sig dåvarande opposition eller politiker från den dåvarande majoriteten läckte sådan här information. Det har jag aldrig hört talas om. Nu får du antingen tala om i vilket sammanhang det här har skett och vilka som gjorde det eller be om ursäkt.

Anförande nr 33

A n n M a r i E n g e l (v): Jag var lite fascinerad när borgarrådet sade att det är oppositionen som har politiserat de här frågorna och att det är en partipolitisering. Anledningen till att de som sitter i ansvarig nämnd inte får reda på vad som händer är att det har förekommit läckor, säger hon också. Jag måste instämma med Jan Valeskog; det är ett oförskämt påstående.

Alla de här upphandlingarna är snarast ett led i det stora demokratiska underskott som vi ser i staden på många områden. Er politiska idé är ju att politikerna inte ska bestämma, utan de ska bara lämna uppdrag till olika privata företag som sedan ska genomföra olika saker. Då är väl det allra minsta man kan begära att man får se hur uppdragen ser ut. Det måste gälla hela nämnden. Men det är uppenbart att det många gånger inte har varit så, och det har också blivit mycket konstigheter i upphandlingarna.

Jag tycker att det är fascinerande att du är så nöjd med den här upphandlingen, Ulla. Den ledde ju faktiskt till en strejk på grund av kraftigt försämrade villkor. Sedan backade företaget, och man kom överens. Men det finns ingen anledning att tycka att det var jättebra. Det är inte politikerna som sätter lönerna, men de sätter ersättningen och ersättningen leder sedan till vilka löner företagen kan sätta. Det finns ett solklart samband. Jag tycker att det är att gömma sig om man säger att det inte är vi som sätter lönerna. Vi ger förutsättningarna för företagen när det gäller hur många anställda de ska kunna ha och hur lönerna ska kunna sättas.

Jag efterfrågar mycket större tydlighet i de här frågorna. Det är er idé att det ska gå till så här, men då måste åtminstone oppositionen få relevant information. Annars undrar man varför man över huvud taget har en nämnd, om den inte ska bestämma någonting och inte ens får reda på vilka uppdrag den ska ge.

Anförande nr 34

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Både Ann Mari Engel och Jan Valeskog känner till att vi har haft en kutym när det gäller delegation på de här områdena. Nu är det uppenbart att oppositionen inte är nöjd med detta, och då har jag i min egenskap av ny ordförande i trafik- och renhållningsnämnden föreslagit ett nytt sätt att hantera frågorna på trots att jag har erfarenhet från andra håll av att man faktiskt har läckt hemliga uppgifter. Jag vidhåller detta, och jag tänker inte berätta i vilket sammanhang det är. Men jag kan ta det enskilt med Jan Valeskog. Jag tänker inte berätta det inför allmänheten här, för det passar sig inte av många olika skäl. Men det finns exempel. Jag tänker inte ta tillbaka detta. Jag är djupt bedrövad över att det finns sådana här exempel, och jag tror att också Jan Valeskog kommer att bli det när jag berättar detta för honom.

Jag är nöjd med att vi har en ordning när det gäller renhållningssidan där vi faktiskt har lyckats skapa konkurrens, och alldeles utmärkt konkurrens. Vi har många aktörer som hjälper till att samla in hushållssoporna i Stockholm. Vi har sett till att vi har fått en låg avgift. Vi har en av landets lägsta avfallsavgifter i Stockholm tack vare att vi har en alldeles utmärkt väl fungerande konkurrens. Jag är nöjd därför att jag tycker att vi ska sätta målen för verksamheten från politiskt håll. Det är ingen som ifrågasätter att vi ska sätta målen. Däremot är det en helt annan sak exakt hur vi ska nå de målen.

När det gäller lönefrågan är jag faktiskt också ganska nöjd. Även om jag kan ha mina synpunkter på hur den svenska modellen fungerar är det just i det här enskilda fallet så att det finns ett rådande kollektivavtal. De anbud som har kommit in har hållit sig helt klart inom ramen för det kollektivavtalet. Därmed finns det ingen som helst anledning för oss politiker att ifrågasätta en lönesättning som vi egentligen inte har ett dugg med att göra. Jag trodde faktiskt att både Vänsterpartiet och Socialdemokraterna tyckte att lönebildningen ska vara en sak som arbetsmarknadens parter ska ägna sig åt, och inte något som tredje mans upphandlare ska lägga sig i.

Anförande nr 35

J a n V a l e s k o g (s): Vi har aldrig haft någon annan uppfattning än att parterna ska sätta lönerna. Jag förstår inte varifrån du har fått att vi skulle ha någon annan uppfattning än det. Den här interpellationen handlar inte om den saken, utan den handlar om formerna för beslut och om man som ansvarig politiker ska få se underlagen eller inte. Det är det som kommer att ändras i och med detta. Tack vare den här interpellationen och debatten accepterar majoriteten det självklara i att de ansvariga politikerna ska ha rätt att se underlagen.

Naturligtvis har vi en delegationsordning, och om man vill kan man ha den ordningen att det är direktören som fattar beslut. Men det är inte det detta handlar om, utan här handlar det i första hand om möjligheten att se underlaget. Sedan blir det ju ändå politikerna som får det yttersta ansvaret i diskussionen, även om man tillhör oppositionen, gentemot medierna och annat – och med all rätt!

Vi hoppas att det blir ett slut på den delen. Man kan också tycka rent principiellt att i stora viktiga upphandlingar ska politikerna rimligtvis besluta på samma sätt som vi

har principen att stora ärenden som rör kommunen alltid ska upp till fullmäktige. Det finns på motsvarande sätt sådana stora ärenden på olika förvaltningar.

Jag kan fortfarande inte annat än att förvånas över påståendet från borgarrådet att oppositionen läcker hemligt material. Borgarrådet säger bland annat att hon ska tala om detta för mig efteråt. Jag tycker att du är skyldig att tala om det för alla ledamöter. Du borde gå runt och berätta för var och en vem eller vilka och vilket sammanhang det här gäller. Debatten är trots allt offentlig. Det är inte bara du och jag som för en debatt om detta, utan om du har sådan information får du vackert gå runt till alla och säga det. Men jag tycker inte att man slänger ur sig en sådan här sak utan att kunna belägga den. Det är en ganska allvarlig anklagelse. Jag känner i alla fall inte till detta, men jag får väl höra efter mötet vad det är för någonting.

Anförande nr 36

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag vill bara konstatera följande, herr ordförande: Det här handlar om en upphandling av insamlingen av hushållsavfall. Vi har gjort hur många sådana upphandlingar som helst. Det är väldigt vanligt att man tar det på delegation, för det anses näst intill vara ett rutinärende. Då tar man också förfrågningsunderlaget på delegation. Det är inga konstigheter med detta, Jan Valeskog.

Nu har det blivit en politiskt het fråga bland annat på grund av att det finns ett nära samröre mellan oppositionen och fackföreningsorganisationen i de här frågorna. Då säger vi: Fine – vi hittar en annan ordning! Vi har en ny upphandling på gång nu. Det är ett förfrågningsunderlag som är på väg fram. Nämndens ledamöter är välkomna till trafikkontoret och läsa detta förfrågningsunderlag, naturligtvis under sekretess. Sedan får vi se om detta fungerar, och då kommer vi att fortsätta att jobba på det sättet.

Men jag vill återigen understryka att detta egentligen är en ren rutinupphandling som tidigare har skötts på delegation av förvaltningens tjänstemän.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Tunnelbanesträckning till Norra Stationsområdet*

Anförande nr 37

J a n V a l e s k o g (s): Anledningen till att jag ställer frågan är att det, vad jag förstår, i dag eller åtminstone i morgon kommer att bli känt att trafikverken inte kommer att föreslå att man finansierar tunnelbanedragning till Norra Stationsområdet. Dessutom föreslår SL i nästa vecka i sin styrelse att man inte behöver någon tunnelbana till Norra Stationsområdet. Vad jag förstår avser man varken att finansiera eller hantera den frågan förrän efter 2020. Det här borde ställa till avsevärda problem för oss alla i Stockholm. Jag undrar hur finansborgarrådet ser på de här uppgifterna.

Anförande nr 38

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Trafikverken kommer att ha en hel del synpunkter som kanske inte alltid överensstämmer med våra, tror jag, i synen på hur man i deras värld ska prioritera de spårutbyggnader som Stockholmsregionen mycket väl behöver och som det också finns en bred enighet om här. Den diskussionen kommer inte att vara slutförd oavsett vilken ståndpunkt man meddelar från trafikverken i morgon.

Det som är viktigt är att Norra Stationsområdet blir bra kollektivtrafikförsörjt. Jag kommer inte ihåg den exakta formuleringen när vi skrev yttrandet om Norra Station och när det gällde frågan om tunnelbanesträckning, men vi skrev att tunnelbana naturligtvis är ett effektivt alternativ. Om det av några skäl skulle visa sig inte vara ekonomiskt genomförbart, eftersom tunnelbana är dyrt att bygga, är det viktigt att man kommer med andra fullgoda alternativ. Jag ser i så fall framför mig spår i yta som bör komma. Men sista ordet i den frågan är ännu inte sagt.

Det som självfallet gäller från stadens sida är att man måste kunna visa att Norra Stationsområdet blir mycket väl försörjt med en effektiv kollektivtrafik. Det står vi fast vid.

Anförande nr 39

J a n V a l e s k o g (s): Jag kan inte tolka finansborgarrådets mycket ljumma reaktion på de här uppgifterna som annat än att han inte alls har tänkt sig att det ska byggas någon tunnelbana till Norra Stationsområdet. Det verkar redan vara avgjort. Här kommer trafikverken och säger, uppenbarligen väl förankrat, att man inte kommer att lägga ett öre på någon tunnelbana till Norra Stationsområdet. Sedan kommer SL samtidigt och säger att om vi ska bygga någonting så ska vi inte bygga något förrän efter 2020. Det är upplagt. Det här verkar verkligen överenskommet.

Finansborgarrådet borde åtminstone ha varit rejält upprörd över de uppgifter som lär komma i tidningarna i morgon om detta, men det ska tydligen lösa sig på något sätt.

Det här är ju oerhört allvarligt för hela projektet. Det är tunnelbanan som är helt självklar när Norra Stationsområdet och Karolinska är färdigbyggt, visserligen efter 2020. Den kommer att vara väl fylld med den kapacitet som en tunnelbana till Norra Stationsområdet ger. Jag tycker att detta är förfärliga uppgifter.

Anförande nr 40

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag tror faktiskt att Jan Valeskog övertolkar mitt svar och min "ljumma reaktion". Vi jobbar nu hårt med att få till lösningar när det gäller trafiken och när det gäller fördelningen av de 417 miljarder som regeringen har anslagit varav en väsentlig del ska komma till spårlösningar i Stockholmsregionen. Det är verkligen ingen fråga som är ljum. Den är tvärtom glödhet.

Från stadens sida planerar vi och håller självfallet öppet för en tunnelbana i vår plan. Tunnelbanan är ett väldigt effektivt transportmedel, som vi alla vet. Men vi måste också se till en kostnadsbild, vilket vi redan har sagt för ett år sedan i dokumenten om detta men som kanske inte Jan Valeskog har uppmärksammat. Kostnadsbilden får vi alla lov att ha respekt för.

Anförande nr 41

J a n V a l e s k o g (s): Hela situationen blir ganska absurd, måste jag säga. Här har vi diskuterat och engagerat oss, många i den här församlingen, i behovet av ett nytt område vid Norra Station, att det ska kollektivtrafikförsörjas på ett effektivt sätt och att det är tunnelbanan som är det absolut mest lämpliga sättet. Samtidigt går finansborgarrådet ut och pratar om att han är beredd att lägga en cityspårväg för 700–800 miljoner från stadens sida, vilket vi inte har sett underlag för ännu. Men han är inte alls där och tar en fajt för tunnelbanan, som jag tolkar honom här. Jag hoppas verkligen att det blir en kraftig reaktion när uppgifterna kommer ut vilken dag som helst om att inte staden är beredd att prioritera det här. Det är oerhört allvarligt.

SL går dessutom i takt med trafikverken, som verkar väldigt sampratade. Det måste vi ha en åsikt om. Hur ska vi prioritera? I det här stora området behövs det naturligtvis en kollektivtrafikförsörjning med så få byten som möjligt. En spårväg kan visserligen vara enklare att bygga, och det kan komma långt senare. Men vi behöver bygga ut det här i takt med att vi planerar området för bostäder och kontor.

Anförande nr 42

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Stadens uppfattning är som sagt att detta område ska försörjas väl, bra och effektivt med kollektivtrafik. I planeringen har det varit tunnelbana, och i de planer som är aktuella nu finns det självfallet med utrymme för tunnelbana för Norra Stationsområdet.

Men vad jag säger, fru ordförande, är att i det arbete som vi nu för handlar det inte bara om tunnelbaneförsörjning till Norra Stationsområdet, utan också om en rad andra viktiga spårsatsningar som regionen nu diskuterar. Det kommer vi att få återkomma till i ett mycket tufft prioriteringsarbete där det nu gäller för oss att se till att få trafikverken att inse att det är fullt nödvändigt att satsa stora pengar på spårutbyggnad i Stockholmsregionen. Det gäller även Norra Stationsområdet.

Fråga nr 2. Försäljningen av Fituna Gård

Anförande nr 43

M a r t i n M i c h e l (mp): Fru ordförande! Jag har frågor som gäller försäljningen av Fituna Gård. Gården har unika intressen för allmänheten i form av höga naturvärden, höga kulturvärden, fågelskyddsområden, badstränder och allt möjligt. Den är värderad till mellan 150 och 160 miljoner av förvaltningen. Det högsta bud som har kommit in är på 124,4 miljoner. Det skulle i så fall innebära en förlust på 30 miljoner, som jag ser det.

Ordförande Alvendal har också i nämnden sagt att det här är en bra affär för skattebetalarna. Det är det jag skulle vilja ha klarhet i. Hur förklarar du det? Kan du förklara det också för fullmäktige?

Anförande nr 44

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Fru ordförande! Det är väldigt enkelt. En värdering görs för att man ska titta på ungefär hur läget är just när värderingen görs. Den gjordes före sommaren. Eftersom varken arrendatorn eller kommunen hade visat något intresse för att köpa fastigheten gick den ut på den öppna marknaden. En budgivning ägde rum, och det högsta budet blev 124,4 miljoner kronor. Det innebär för staden och stadens skattebetalare en väldigt bra affär med tanke på att vi gör en reavinst på över 100 miljoner kronor. Vi byter dessutom mark som har gått med ett driftsnetto som har varit förlustmässigt för staden till att inte ha detta minus i våra kalkyler längre.

För Stockholms stad och för Stockholms skattebetalare är det här därför en väldigt bra affär. Vi har varit noga med att bara göra bra affärer. I den stund som det av något skäl i de försäljningar som finns nu ute på öppna marknaden inte kommer att komma in bud som gör att Stockholms stad gör en bra affär kommer vi inte heller att genomföra affärerna.

Anförande nr 45

M a r t i n M i c h e l (mp): Det är så man borde ha agerat i den här affären. Man borde inte ha sålt när det är 30 miljoner under värderat pris.

Varför har man med juridiska verktyg åsidosatt förköpsrätten och därmed hindrat nuvarande arrendator och Nynäshamns kommun att köpa fastigheten till förmån för en köpare som har ifrågasatt förtroende på marknaden? Är inte det ett sätt att gynna en viss köpare?

Anförande nr 46

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag vidhåller att det var en väldigt bra affär. I en passus kom du nu till en andra fråga. Jag trodde, fru ordförande, att frågestunden var till för att man skulle ställa *en* fråga. Men det går väl jättebra att ställa många frågor; nu har man tillfälle att ställa dem.

På en öppen marknad har vi haft ett öppet förfarande. Alla som har velat har kunnat lägga bud. En stor fastighetsägare i Nynäshamns kommun har lagt det högsta budet. Såvitt vi vet har det inte förekommit några som helst oegentligheter eller något oseriöst med den köparen. Därför har vi inte heller behövt göra någon form av annan bedömning än att detta var en bra köpare att överlämna Fituna Gård till. Fullmäktige kommer senare att kunna behandla detta under en debatt och fatta beslut här i kommunfullmäktige före sommaren.

Anförande nr 47

M a r t i n M i c h e l (mp): Ni har i ett särskilt uttalande skrivit och betonat just det här – hur viktigt det är med vandelprovning av köparna och att undersöka köparens långsiktiga avsikter och seriositet i marknaden. Detta är för att man ska agera affärsmässigt. Ni har ju fått kritik från revisorerna för stor brist på affärsmässighet i försäljningsärenden.

Köparen av Fituna Gård har figurerat i medierna med anledning av snabba klipp, snabba investeringar och skogsavverkningar. Kan du garantera att den aktuella köparen lever upp till dina egna krav?

Anförande nr 48

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Fru ordförande! Nu måste jag säga att man häpnar över den typ av debatt som Martin Michel för här inne i kommunfullmäktige. Du kastar smuts på en enskild person utan att ha några som helst belegg för detta över huvud taget. Ett tv-inslag som TV 4 hade om köparen, som senare blev fällt i granskningsnämnden på grund av osaklighet, lägger du till grund för att här, utan att den privatpersonen kan stå till svars, smutskasta honom på det sättet. Detta är en seriös köpare som kanske senare, efter fullmäktiges beslut, köper Fituna Gård och är med och utvecklar delar av Nynäshamns kommun.

Fru ordförande! Jag tycker att det här är upprörande.

Fråga nr 3. Gångvägar i Naturreservatet

Anförande nr 49

M a r i a H a n n ä s (v): Fru ordförande! Det var så länge sedan som 1993 som fullmäktige fattade beslutet om att Nackareservatet skulle bli ett naturreseptat. Det är för några år sedan nu som det också blev det. Den 16 maj ska det formellt invigas, och det är jätteroligt.

Men döm om min förvåning när jag i förra veckan var ute och gick i Nackareservatet. Många har sagt till mig: Så många vägar det har blivit! Vi har beslutat det, säger jag då. Det är bra att de vägar som vi har bestämt blir av så att Hammarbysjöstadsborna ska kunna komma lätt upp till Björkhagsängarna. Döm om min förvåning när jag får se breda vägar, många fler vägar än vad vi hade bestämt och många parallella stråk som inte alls har beslutats om i något dokument som jag har sett!

Därför ställer jag frågan: Hur är det möjligt att det kunde bli på det här sättet?

Anförande nr 50

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag antar att du med detta vill säga att det är idrottsförvaltningen som har anlagt de här vägarna. Det står tydligen att den har gjort det. Det har skett en kraftig upprustning av Nackareservatet där vi bland annat har gjort våra motionsspår tillgängliga för funktionshindrade på ett helt annat sätt. Vi har lyst upp motionsspåren så att även de som tycker att det är obehagligt när det är mörkt ska kunna vara där. Vi har gjort en upprustning av gården.

Jag har inte själv varit ute och tittat på det så jag kan inte bedöma om detta är något att hetsa upp sig över eller inte. Men jag förutsätter att idrottsförvaltningen har följt de beslut vi har fattat, och de handlar om att tillgänglighetsanpassa de spår som finns därute. Svaret på frågan om varför det har gjorts är väl i så fall att människor ska kunna utnyttja reservatet.

Anförande nr 51

M a r i a H a n n ä s (v): Jag har pratat med enskilda tjänstemän på idrottsförvaltningen, som också blev lite konfunderade. Dessutom har man anlagt en gångväg från Björkhagen rakt in i skogen. Så sent som i onsdags, när jag var där, höll den på att anläggas. Personen på idrottsförvaltningen kände inte till det. Stadsdelsförvaltningens tjänsteman som är engagerad i den här typen av frågor hade ingen aning. Det är jättekonstigt. Däremot hade vi ett bygglov för den lilla väg som skulle in där, men det handlade om att utöka en dagisgård. På något sätt verkar det som att det händer saker fast det inte är beslutat.

När det gäller handikappanpassning och vägar som är nya som skulle anläggas från Lilla Sickla upp till Björkhagsängarna är det inte tu tal om annat än att det skulle göras; det har vi varit överens om. Men det har kommit många fler vägar i anslutning till Björkhagsängarna. Inte mindre än tre stycken går fram på en sträcka av några hundra meter och ansluter till samma sträcka. Det är jättekonstigt.

Anförande nr 52

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Alltihop förefaller jättekonstigt. Maria Hannäs säger att idrottsförvaltningen har gjort det här, och sedan vet inte idrottsförvaltningen att den har gjort det. Allt framstår som ett mysterium. Vi får titta på vad detta är för någonting; det är den enda slutsatsen av den här diskussionen.

Anförande nr 53

M a r i a H a n n ä s (v): Jag tänker så här: Vet de olika förvaltningarna vad de olika förvaltningarna gör? Exploateringsnämnden – så heter det väl nu för tiden – kanske har varit inne i det här ärendet och gjort saker utan att idrottsförvaltningen har vetat om det. Kan det vara så? Det här är jättekonstigt, framför allt när inte heller stadsdelsförvaltningens tjänstemän vet någonting.

Jag tycker att det vore bra om borgarrådet tog reda på hur det förhåller sig. Jag vill gärna ha ett svar så småningom.

Anförande nr 54

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag får väl göra precis som du och lyfta på luren och ringa och fråga. Jag vet att det pågår massor med arbete med Nackareservatet, framför allt när det gäller att göra det tillgängligt och upplyst och att uppgradera det ganska kraftigt. Vi lägger ned rätt mycket pengar på det, och jag tror att det är bra.

Om exploateringskontoret är där och gräver för några andra vägar får man väl kontrollera det. Jag vet att det pågår ett jättestort samarbete mellan exploateringsnämnden och idrottsförvaltningen, men jag ska naturligtvis lyfta på luren och kolla vad detta är för någonting.

Fråga nr 4. Konsulter i omvandlingsprocessen

Anförande nr 55

T o m a s R u d i n (s): Fru ordförande! Det gäller en företeelse som har dykt upp i ett av de allmännyttiga bolagen, Familjebostäder. Men jag tror att det förekommer på fler håll också. Det handlar om fenomenet att man har anlitat konsulter för att driva på omvandlingsprocessen i områden där bostadsrättsomvandlingen går trögt. Det må väl vara hänt att man gör det; det är ju den borgerliga majoritetens vilja.

Men frågan handlar om hur de här konsulterna uppträder och hur de är ersatta av staden för att göra det här arbetet. Det har visat sig att de arbetar på incitamentsavtal, vilket innebär att de tjänar på att få ut så mycket som möjligt av affären.

Min fråga till borgarrådet är: Ser borgarrådet några problem med att staden anlitar konsulter på incitamentsavtal för att driva på för bostadsrättsomvandlingen?

Anförande nr 56

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Tack för frågan, Tomas Rudin! Det är allmänt känt för den som läser budgethandlingarna att staden på olika sätt vill försöka se till att få en bra omvandlingsprocess i ytterstaden. Där har ett antal bolag säkerligen använt sig av konsultativa insatser för att försöka se till att få igenom informationsinsatser i områden som kanske inte domineras av bostadsrätter.

Jag tycker att det är bra att du tar upp frågan här i fullmäktige. Du har ju också tagit upp den i Familjebostäder, och det kanske är bättre att ta upp frågan här i just det här enskilda fallet. Jag tror att det här är en fråga om att vi har lite olika uppfattningar om huruvida processen är bra eller inte. Men för mig är det viktigt att konstatera faktum: Vi har områden i staden som domineras väldigt av kommunal hyresrätt och vi har områden där föreningar som är stora har haft ett stort behov av information. Bolagen kan där gå in och genom konsultativa insatser få möjlighet att ge information till den aktuella bostadsrättsföreningen. Jag tycker att det är någonting som är positivt, men vi har naturligtvis lite olika syn på detta.

Anförande nr 57

T o m a s R u d i n (s): Frågeställningen var om du ser några problem med incitamentsavtal som ersättning för den här typen av konsultativa tjänster. Jag menar nämligen att det uppstår ett problem här. Medborgarna litar på att kommunen alltid uppträder på ett korrekt sätt. Om en konsult går ut och agerar för att en bostadsrättsförening ska bildas, till exempel, och gör det på incitamentsavtal har vederbörande – ursäktat uttrycket – eld i baken för att få till stånd en sådan förändring.

Det första den här konsulten gör är att uppmana bostadsrättsföreningen att också anlita en omvandlingskonsult. Då inträffar ett scenario där två stycken konsulter, båda med incitamentsavtal, sitter och gör upp om en affär där båda tjänar på att prissumman blir så hög som möjligt. I och med detta riskerar man att hamna i otillbörliga affärssituationer. Jag tycker inte att kommunen ska ledas in i den här typen av relationer, utan jag tycker att man ska arbeta med fasta priser.

Frågan är helt enkelt: Ser du några problem med att staden anlitar konsulter på incitamentsavtal för att driva på bostadsrättsomvandlingen?

Anförande nr 58

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag tror att i de allra flesta fall där det pågår omvandlingar har man just den typ som du kallar för incitamentsavtal, alltså avtal där den aktuella konsulten får betalt om affären genomdrivs och blir verklighet. Det tror jag är det som av naturliga skäl är det mest förekommande.

Fru ordförande! Jag är övertygad om att Tomas Rudin skulle stå här och kritisera oss också om det vore ett faktum att vi hade använt oss av de konsultativa insatserna med någon form av annat avtal. Incitamentsavtalet innebär att vederbörande får betalt om det blir affär, och om det inte blir något blir det inte heller något betalt. Jag tycker att det är en ganska vanligt förekommande affärsmässighet i detta som vi också kan ägna oss åt i kommunen.

Anförande nr 59

T o m a s R u d i n (s): Det du talar om nu är hur ersättningen ska utbetalas. Detta kan ju ske även mot fast ersättning. Det jag kritiserar är att man har satt en procentsats på köpesumman som gör att båda parter i det här fallet medverkar till att priserna drivs upp. Detta sker i områden där hyresgäster inte från början har varit villiga att gå in i den här typen av affärer därför att de har varit försiktiga med sin ekonomi och kanske inte anser att det finns något ekonomiskt utfall som gör det hela fördelaktigt. Då kommer det in konsulter från stadens sida som har allt att vinna – egen vinning – på att driva igenom affären till ett så högt pris som möjligt.

Jag tycker inte att kommunen ska uppträda på det här sättet, och jag tycker att kommunen noggrant ska upplysa om vilka ersättningar man har gått in i avtalet med konsulterna med så att hyresgästerna och allmänheten själva kan bilda sig en uppfattning om ifall det här är rimligt eller inte. Jag tycker att det är otillbörligt, och jag tycker inte att kommunen ska göra på det här sättet. Jag tycker att man ska agera med egna tjänstemän i första hand. Om man tar in konsulter ska det ske mot fast

ersättning och inte med den här typen av ekonomiska incitament som ger privat vinning utifrån hur stor köpeskillingen blir. Det är otillbörligt.

Anförande nr 60

Borgarrådet *L a r s s o n* (m): Fru ordförande! Jag tycker att det är något förvånande att Tomas Rudin, som ändå framstår som en ganska insatt man, inte har en aning om hur värderingsprocessen går till. Den utförs inte av några konsulter som har incitamentsavtal av det slag du beskriver. Den utförs inte heller av omvandlingskonsulterna. Värderingen sker av oberoende värderare. Den är ingenting som kan påverkas. Priset kan inte påverkas av det du beskriver. Du beskriver på något sätt en värderingsprocess som inte är fallet i verkligheten.

Till syvende och sista handlar det om att ni är emot omvandlingsprocessen och kritiserar den i alla dess delar. Det kan man ha respekt för, men det vore ändå bra om vi ägnade oss åt att diskutera det som är huvudfrågan och kanske inte hittar allting som man tycker är felaktigt och kritiserar det. Det vore bra om Tomas Rudin läste på lite bättre om värderingen.

Fråga nr 5. Mansjouren

Anförande nr 61

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! I ABC i förra veckan fanns ett inslag om att Mansjouren i Stockholms län står inför sin största kris sedan den bildades för 22 år sedan. Pengar saknas till grundläggande verksamhet. Mansjouren möter cirka 2 000 stödsökande personer varje år. 75 procent är män och 25 procent kvinnor. Det handlar främst om svåra livssituationer vid skilsmässa och vårdnadstvister. Man erbjuder både enskilda samtal och samtal i par eller grupp.

För att socialtjänsten ska bevilja ytterligare 200 000 kronor för resterande månader under 2009 ställs villkor som måste accepteras och fullgöras. Det innebär att Mansjouren kan tvingas säga nej till vissa grupper som i dag söker sig dit nu när verksamheten ska begränsas och konkretiseras, som det heter.

Min fråga till Ulf Kristersson är: Kommer ni genom ställda villkor på att verksamheten ska konkretiseras och begränsas att därigenom neka vissa personer, däribland 25 procent kvinnor, att gå till Mansjouren?

Anförande nr 62

Borgarrådet *K r i s t e r s s o n* (m): Jag tar det viktigaste först: Mansjouren bedriver en verksamhet som är viktig. Vi fördubblar i år de bidrag som den får jämfört med förra året. Dessutom är detta en länsövergripande verksamhet, så vi förväntar oss att även andra kommuner gör sitt för detta.

När man väl har sagt det ska man också säga att detta är en verksamhet som till stora delar också bedrivs på andra ställen. På samma sätt som andra frivilligorganisationer ska vara ganska tydliga med sitt uppdrag, sitt mandat och sin uppgift säger organisa-

tions- och föreningsutskottet i sitt dokument att Mansjourens verksamhet är viktig, men den måste bli begränsad och konkretiserad så att man vet exakt vilken verksamhet den får bidrag för jämfört med vad andra organisationer som bedriver snarlik verksamhet får bidrag för.

Svaret är alltså att Mansjouren får mer pengar, ytterligare 200 000 kronor, men också ett krav på sig att bli mycket tydligare i sin verksamhet.

Anförande nr 63

E i v o r K a r l s s o n (mp): 200 000 kronor räcker inte långt. Det räcker inte ens till att anställa ännu en person, som de skulle behöva. Jag har sett svaret på ansökan från förvaltningens sida. Där hänvisar man till att det finns ett stort utbud av etablerade verksamheter. Men Mansjouren är ett komplement för hjälpsökande som söker dit. Det är ett viktigt komplement och en avlastning för andra verksamheter. Det anser också Manscentrum. Personer skickas från Mansjouren till Manscentrum också.

Det handlar också om att 25 procent är kvinnor. Den frågan tycker jag är viktig. Varför söker 25 procent kvinnor till Mansjouren? Min tes är att det till största delen rör sig om kvinnor som misshandlas av män men som inte vill lämna ut sin partner i första vändan. De är tveksamma. Det är ett vanligt mönster bland många kvinnor. De vill inte ta steget fullt ut, och de vill inte gå till Kvinnojouren – inte just då i alla fall. För dem är Mansjouren mer neutral. Mansjouren kan ta emot dessa kvinnor och sedan skicka dem vidare till kvinnocenter.

Anförande nr 64

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det är som du säger; det råder ingen tvekan om att det här är viktiga frågor. Det är inte heller någon som har ifrågasatt det. Det är inte heller så att organisationer som vill anställa en person automatiskt kan lämna in en ansökan till Stockholms stad och få den beviljad. Så fungerar det inte för några andra organisationer heller.

Jag tycker ändå att man har sträckt sig ganska långt här med en fördubbling av bidraget från föregående år för att markera att det här är viktiga saker. Förvaltningen påpekar också att Mansjouren har en gränsyta som sträcker sig mot familjerådgivningen, där det finns många andra aktörer. När det gäller missbruksproblematiken har vi en hel hop med olika aktörer. Det gäller också sexmissbruk och sexuell problematik samt våld, våldsamhet och aggressivitet. På alla de här områdena finns det också andra organisationer som gör motsvarande saker. Men det finns en unik nisch, och det är den som förvaltningen ber organisationen att bli ännu tydligare och stramare med. För det får Mansjouren ytterligare 200 000 kronor.

Anförande nr 65

E i v o r K a r l s s o n (mp): Det räcker naturligtvis inte långt. När det gäller män som är aggressiva är det bra om de har insikten att själva gå till Mansjouren. Mansjouren kan skicka dem vidare, och gör det också ofta till Manscentrum. Det är viktigt att man fångar upp dem i god tid där.

Det kommer att bli svårt för Mansjouren om den måste neka vissa personer stöd vid nybesök och där man har skapat kontakter. Mansjouren kan tvingas säga till de hjälpsökande: Du får tyvärr inte komma hit. Vi måste begränsa vår verksamhet, så du får gå någon annanstans. Om vi inte gör det får vi inget bidrag. Det kan vara de här sakerna som ställs mot varandra.

Jag tycker att Mansjouren behöver ytterligare pengar. Miljöpartiet kommer att föreslå på socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden att Mansjouren får 1 miljon kronor för att ha råd med en volontärsamordnare och en administratör samt handledning och utbildning av volontärer.

Fråga nr 6. Badanläggningen i Skarpnäck

Anförande nr 66

M e h d i O g u z s o y (v): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Vänsterpartiets motion om ett bad- och idrottshallsbygge i Skarpnäck bifölls enhälligt av kommunfullmäktige under förra mandatperioden – jag tror att det var 2004.

Sedan gjorde idrottsförvaltningen på uppdrag av idrottsnämnden en förstudie och kom fram till olika förslag på hur bad- och idrottsanläggningen skulle kunna se ut i det här området. Vi föreslog att man skulle ge förvaltningen i uppdrag att gå vidare med ärendet att bygga en bad- och idrottsanläggning medan borgarna avsåg det och gav förvaltningen i uppdrag att komma med ett förslag där en privat utförare åtar sig att bygga anläggningen.

Nu undrar jag, ordförande, fullmäktige och Madeleine Sjöstedt: När kommer det här privata företaget att sätta i gång bygget av en idrotts- och badanläggning i Skarpnäck?

Anförande nr 67

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Tack, Mehdi, för frågan! Det är sant att fullmäktige 2004 beslutade att det skulle byggas ett bad i Skarpnäck. I sin stora vishet anslog dock fullmäktige inga pengar till detta bad. Jag noterar att inte heller Vänsterpartiet gör något annat än att prata om badet i sin alternativa budget.

Det finns ett engagemang för att bygga ett bad i Skarpnäck. Däremot vet vi att vi har en ekonomisk situation i nuläget där det finns många olika anläggningar som väntar på att både byggas och förändras. Mehdi var med på sammanträdet med idrottsnämnden i tisdags. Då klubbade vi ett ärende som handlar om upprustning av de sim- och idrottshallar vi har, där upprustningsbehovet uppgår till kanske en halv miljard.

Jag, som låter mig imponeras av sådana stora siffror, inser att detta är en stor utmaning för idrottsnämnden att klara av. Om vi ska få en sim- och idrottshall i Skarpnäck måste vi nog hoppas på att det finns någon annan som kan driva det här bättre än staden. Än så länge har vi inte fått något sådant förslag, men jag ser fram emot att det ska kunna komma. Idrottsförvaltningen och idrottsnämndens majoritet har ett engagemang för att jobba i den frågan.

Anförande nr 68

M e h d i O g u z s o y (v): Det som Madeleine Sjöstedt hävdar – att inte ens vi som föreslog och motionerade om det här har avsatt pengar – är felaktigt. Vi har visst avsatt pengar i vår budget. Om du läser den framgår det klart och tydligt.

Er förhoppning var att det skulle komma en privat byggherre och bygga denna bad- och idrottsanläggning, och förvaltningen och nämnden skulle i sin tur hyra den. Tillsammans med många andra förväntansfulla Skarpnäcksbor, framför allt, undrar jag bara när ett sådant förslag kommer från er där ni samarbetar med de privata utförarna.

Anförande nr 69

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Ett sådant förslag kommer att komma den dag då vi har en ansvarsfull finansiering av detta. Jag är en människa som imponeras av att man kan göra verksamheter som faktiskt går att driva och att man inte bara pratar om dem. Det gör att det är viktigt att vi får en vettig ekonomi för detta när det sätts i sjön. Den dag vi har fått en vettig ekonomi för det här kommer projektet att presenteras. Det är svaret på din fråga.

Anförande nr 70

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tolkar Madeleine Sjöstedt som att ni har givit upp hoppet om att det kommer en privat utförare och bygger en idrotts- och badanläggning åt borgarna. Vi har varit kritiska till det här från början; vi tror inte att det är realistiskt. Nu verkar det som om också ni har insett det.

Menar du att det var felaktigt av fullmäktige att bifalla motionen när man inte hade finansiering? Fullmäktige gjorde alltså totalfel när motionen bifölls enhälligt i den här församlingen.

Anförande nr 71

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det kan ju inte vara en ny tanke i kommunfullmäktige i Stockholms stad att för att bifalla bygget av en byggnad behöver man pengar. Det är inte någon revolutionerande sak att föreställa sig. Det fanns inte pengar när man fattade beslutet.

Nu jobbar vi vidare på det här, och jag kan försäkra Mehdi Oguzsoy att det inte bara är borgarna som ska få bada i simhallen. Det ska alla få göra när den står på plats, och den kommer att stå på plats när vi har en ekonomiskt sund lösning på detta. Jag vill påminna om att vi hade idrottsnämnd i tisdags och kollade på vad det kostar att reinvestera i de hallar vi har. Det var en halv miljard, och det är ganska mycket pengar. Vi letar vidare efter en lösning, och jag inbjuder dig att vara med och försöka hitta en lösning som innebär att man kan hitta något annat än total offentlig finansiering av det här.

Fråga nr 7. Socialbidragskostnaderna för staden

Anförande nr 72

A b d o G o r i y a (s): Fru ordförande! Kostnaden för ekonomiskt bistånd år 2009 beräknas nu till 1 065 000 000 kronor. Det är en ökning med cirka 20 procent jämfört med 2008. För 2010 kommer kostnaderna att öka till 1 235 000 000 kronor. Ett av skälen är kraftigt ökande arbetslöshet. Konsekvensen blir att staden får mindre intäkter i form av skatter samtidigt som kostnaderna för försörjningsstödet ökar. Detta kommer förstås att drabba kärnverksamheterna såsom förskola, skola, äldre- och handikappomsorg hårt.

Jag undrar vilka åtgärder social- och arbetsmarknadsborgarrådet har för att dels minska kostnaderna för försörjningsstödet, dels minska arbetslösheten.

Anförande nr 73

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag måste anspråkslöst medge att socialborgarrådets åtgärder mot den globala konjunkturedgången är lite begränsade. Därmed inte sagt att jag brister i engagemang för frågan. Men det är uppenbart att detta slår mot Stockholm liksom mot alla andra ställen i Sverige. Vi beskrev ganska detaljerat häromdagen när vi presenterade statistiken hur mycket det här kommer att öka. Det är ganska dramatiska ökningar. Vi är inställda på rejäla ökningar 2009 och ännu tydligare 2010.

Det är tre grupper som bekymrar oss allra mest. Den första är de arbetslösa ungdomar som aldrig har fått fäste över huvud taget. De flesta av dessa ungdomar har i varje fall än så länge inte försörjningsstöd som försörjningsbas, men det kan vara väl så problematiskt i alla fall. Där ser vi en ökning. Den andra och sorgligaste ökningen sker bland de människor som har fått in en fot på arbetsmarknaden, har lämnat jobbtorgen en gång och gått ut i en anställning som sedan avbryts av konjunkturrella skäl och nu kommer tillbaka igen. Den tredje gruppen är människor med invandrarbakgrund som har mycket kort eller ingen alls erfarenhet av svensk arbetsmarknad. Lågkonjunkturer slår alltid ganska hårt mot dem. Det gäller både sådant som kan vara sakligt betingat och sådant som är djupt osakligt. Kraven på språkkunskaper ökar exempelvis dramatiskt i lågkonjunktur när det gäller människor som inte har svenska som modersmål.

Det vi gör nu är att vi rustar jobbtorgen för detta. Jag brukar säga att det var bra att vi startade med jobbtorgen under en ganska hygglig ekonomisk period. Vi har lärt oss rätt mycket under ett år. Det säger jag inte för att det här kommer att bli enkelt. Det säger jag inte för att vi inte kommer att se någon ökning av socialbidragen. Men vi har fått hyggligt god rutin när det gäller vad som fungerar och inte fungerar. Det mest löftesrika just nu är utbildningarna för rena bristyrken. Vi har fortfarande ett tiotal bristyrken i Stockholm. Vi kommer att göra allt vi kan för att matcha de människor som har minsta förmåga mot dessa jobb.

Anförande nr 74

A b d o G o r i y a (s): Ulf KristerSSon! Ni kan inte dölja saker grund av den globala kris som råder just nu. Något måste ni göra själva också. Det räcker inte med att du beskriver hur läget ser ut. Det som krävs är konkreta åtgärder för att minska arbetslösheten. Därmed blir det mer intäkter för staden så att försörjningsstödet inte åter upp så mycket av de budgetar som stadsdelarna har.

Anförande nr 75

U l f K r i s t e r s s o n (m): Jag döljer inte någonting alls – tvärtom! Det finns ingen enskild fråga i hela Stockholms stad som jag på dagsnivå följer så detaljerat som hur det går för människor som tvingas leva på socialbidrag därför att de inte har ett arbete. Det har jag gjort sedan hösten 2006, och det kommer jag att fortsätta göra. Det får ni också gärna göra. Ju fler vi är som följer frågan, desto bättre – fair enough! Jag följer den extremt noga. Jag är bekymrad, men jag är inte panikslagen av detta. Det här är ett av våra största problem, framför allt när det gäller familjer med många barn, som har svårt att komma ur socialbidragsberoendet. Detta är ett långsiktigt generationsbetingat problem, och jag tror inte att någon stockholmare tvivlar på att vi tycker att det är jätteviktigt.

Det vi kan göra är inte så lite. Ju duktigare vi är på att förbereda människor för de yrken där det trots allt råder brist på arbetskraft i Stockholm, det vill säga ju bättre vi är på sfi, ju snabbare vi är på introduktionen och ju tydligare utbildning för bristyrken vi har, desto fler kommer att komma ut på den arbetsmarknad som fortfarande existerar. Men det kommer att vara tufft. Det är mitt budskap.

Anförande nr 76

A b d o G o r i y a (s): Ulf KristerSSon! USK:s rapport talar sitt klara och tydliga språk. Det kommer absolut inte att bli bättre under de närmaste två åren. Kostnaderna kommer att öka och arbetslösheten kommer att öka. Framför allt kommer ungdomar mellan 18 och 24 år att drabbas. I synnerhet gäller det ungdomar som har utländsk bakgrund. I vissa stadsdelar har vi cirka 40 procent som saknar utbildning eller arbete. Det görs för närvarande ingenting för att minska det utanförskap som ni pratade ganska mycket om under valrörelsen. Det är snarare tvärtom. Alla prognoser pekar på att det kommer att öka.

Anförande nr 77

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det är helt rätt. Prognoserna pekar på att allting kommer att öka och att vi kommer att få ett tuffare 2009 och 2010. Men det är tvärtom bara ytterligare ett skäl för oss att anstränga oss så mycket vi bara kan.

Vi har goda skäl att vara oroliga akut när det gäller många arbetslösa ungdomar. På lång sikt har vi ännu bättre skäl att vara djupt oroliga: 30 procent av våra 20-åringar har inte ens gymnasiekompetens i bagaget. Den ekonomi kommer inte att komma tillbaka i Stockholm där människor helt utan utbildning kan få jobb över huvud taget. Det här är ett långsiktigt problem som leder mycket längre än konjunkturedgången.

Vi gör massor av saker. Men jag döljer inte en sekund att hur mycket vi än gör kommer 2009 och 2010 präglas av att för många människor saknar arbete och att för många människor tvingas leva på socialbidrag. Vår uppgift är att göra den tiden så kort och så lite skadlig som det över huvud taget är möjligt.

*§ 18 Översiktsplan för Nationalstadsparken – Stockholmsdelen, Dp 1998-00183-51
(utl. 2009:44)*

Anförande nr 78

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, kära fullmäktigekolleger! Äntligen får den här staden och vår nationalstadspark en strategisk plan. Det är en plan för en park som verkligen förtjänar just en strategisk plan.

Sedan 1994 har vår nationalstadspark haft ett unikt lagskydd. Den har haft detta unika lagskydd för att just visa på att det också är en unik blandning av forskning och utbildning, kultur och nöjen och natur och historiska miljöer. Det är speciellt unikt på det sättet att nationalstadsparken är ett av Stockholms unika besöksmål. Tittar vi internationellt och jämför oss med andra huvudstäder kan vi se på Paris och konstatera att nationalstadsparken här i Stockholm är dubbelt så stor som Bois de Boulogne. Om vi jämför med Central Park i New York är vår nationalstadspark sex gånger större. Det är ett unikt område.

Hittills har det fattats en strategisk plan för hur nationalstadsparken och just de här unika bitarna ska kunna utvecklas, samtidigt som vi värnar det som finns och även vårdar nationalstadsparken på det sätt som lagstiftningen hade i åtanke när vi fick det unika skyddet. Genom det beslut vi fattar i dag i en översiktsplan tar vi också fram en strategisk vision för nationalstadsparken och den goda skötseln och utvecklingen för områdena.

Vi ställs ständigt och har ständigt ställts inför frågeställningar om olika utvecklingsprojekt. Vi har stora delar på Djurgården som vi kallar den mest besökstata där ett av Stockholms besökta museer ligger – Vasamuseet. Det ställer vissa krav. Där finns en nöjespark, Gröna Lund, som också önskar finnas och som lockar många invånare och besökare. Det är också universitetet, forskningen, som vi från Stockholms stad säger att vi gärna lyfter fram. Vi vill ge en internationell standard, och det förpliktar också till att tillåta universitetsområdet att växa samtidigt som vi, som sagt var, ska värna och vårda det som är unikt.

Att ta fram en strategisk plan för hur allt detta ska ske gemensamt har varit ambitionen för arbetet med översiktsplanen för nationalstadsparken. Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till det framlagda förslaget.

Anförande nr 79

M a r i a H a n n ä s (v): Herr ordförande, fullmäktige, medborgare och åhörare – inga där uppe men kanske några framför radio och tv.

För en gångs skull får jag hålla med borgarrådet Alvendal i en fråga, och det är att vi har en fantastisk nationalstadspark. Det tror jag att vi alla stockholmare och inte minst alla övriga svenskar tycker att vi har. Den ligger också väldigt nära staden, och det är viktigt. 15 år har vi haft detta, och vi tycker alla att det är helt enormt.

Men vi i Vänsterpartiet tycker ändå att det här förslaget ska återremitteras. Det finns många skäl till detta. Jag kommer inte att ta upp alla skäl, för det skulle ta för lång tid, men ett av de främsta skälen är att vi vill att det reservat som finns för Österleden ska tas bort ur planen. Vi tycker också att randzonerna måste förstärkas, särskilt den smala delen mellan Södra och Norra Djurgården. Gränsstrukturen där måste stärkas. Där finns ett väldigt bra exempel, och det är det stråk som egentligen inte tillhör nationalstadsparken men som ändå påverkar den mycket starkt. Det är Kampementsgatan på Gärdet och även trädridån vid Husarviken. Detta är viktiga områden.

Det är också viktigt att stärka spridningsvägarna ännu mer för djur och natur, till exempel genom ekodukter över Lidingövägen där det också är väldigt svaga samband. Kulturlandskapet och de delar av det som finns kvar, där det också finns betande djur, är viktigt att skydda och vårda, detta särskilt med tanke på kommande generationer. Detta är något som ska finnas kvar för väldigt lång tid framåt, och vi måste tänka långsiktigt.

Vi tycker också att där det är svaga områden och svaga samband är det viktigt också att ytterligare skydda, och det kan man göra genom att inrätta naturreservat i själva parken. Det tycker Vänsterpartiet vore väldigt bra.

Bifall till den gemensamma reservationen från Vänsterpartiet och Miljöpartiet!

Anförande nr 80

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Nu, 15 år efter att nationalstadsparken instiftades, ska vi anta en översiktsplan för densamma. Nationalstadsparken: ekoparken, en nationalklenod, en pärla! Ett unikum i Sverige.

Det borde vara så att planeringens målsättning är att ta till vara *parkens* intressen, de kvaliteter som en gång ledde till att nationalstadsparken instiftades. Men det tråkiga med det föreliggande förslaget är att det i väldigt mycket känns som en exploateringsplan. Man delar in parken i olika zoner som ska kunna exploateras i olika utsträckning. Det här kan ändå inte vara syftet med en översiktsplan. Översiktsplanen borde arbeta med en vision om hur natur- och kulturvärden ska bevaras och utvecklas inom denna nationalklenod.

Som tur är har vi ett lagskydd där det klart och tydligt står att området ska ses som en helhet med betoning på park och naturskydd. Väldigt viktigt är att närområdena intill nationalstadsparken är mycket känsliga. Bygger man högt och tätt intill nationalstadsparken blir det ett visuellt och känslomässigt intrång när man vistas i parken där man ska uppleva natur och kultur, alltså gammal kulturmiljö. Bygger man höga hus i avvikande färger alltför nära nationalstadsparken förstör man faktiskt kvaliteter i själva nationalstadsparken. Därför är det oerhört viktigt att bevara och skydda buffertzoner kring nationalstadsparken.

Lagstiftningen finns dock, tack och lov, och den säger: ”Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas.”

Men när man i översiktsplanen skriver att natur- och kulturvärden har olika tyngd i olika delar av nationalstadsparken tappar man bort det här. Då avgränsar man och indelar området i olika exploateringsbara områden. Då har man missförstått hela idén med nationalstadsparken. Det är tråkigt med den här zonindelningen. Det vore mycket bättre om man faktiskt hade utgått från det som är kvaliteterna i nationalstadsparken när man tog fram den här översiktsplanen.

Det är också lite synd att Centerpartiet inte kan ställa sig bakom vårt återremissyrkande. I mångt och mycket står det ju att ni vill ändra vissa saker som vi kan vara överens om, så ni borde faktiskt ställa er bakom återremissyrkandet.

Vi vill också se till att arbetet med att inrätta naturreservat faktiskt fortsätter och inte man inte plockar bort detta ur planeringen. Man borde givetvis också införa områdesbestämmelser för buffertzoner och de svaga spridningszonerna som finns inom nationalstadsparken. Nu tillåts alltså att man hugger ned ekar inom spridningsområdet.

Bifall till Miljöpartiets återremissförslag!

Anförande nr 81

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Cecilia Obermüller! Jag är inte förvånad över att som fan läser Bibeln läser Cecilia Obermüller översiktsplanen för nationalstadsparken. Men du ska inte se spöken överallt: det här är inte någon exploateringsplan, har aldrig varit och ska inte bli i framtiden heller.

Jag tror däremot att det är du som har missförstått lagen. Vi pratar om 26 kvadratkilometer. På en yta som är så stor samsas redan i dag kungliga slott, evenemangsområden, idrottsanläggningar, flera av Sveriges största universitet, rekreationsområden och fågelsjöar. Det är klart att vi måste dela in det här jätteområdet, den jättestora parken som är så unik, i olika typer av områden för att också peka på var vi tycker att skyddet ska vara något högre än på delar av Djurgården där vi vet till exempel att många besökare är och där det krävs en utveckling för att vi ska kunna ha den unicitet som parken har.

Anförande nr 82

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Bilden som visas är tagen från nationalstadsparkens ekologiska infrastruktur. Man hade hoppats att den här framtagna rapporten med de här kartorna som visar svaga zoner, spridningsvägarna, kärnområde, buffertzoner och områden där man borde stärka svaga delar med stor ekologisk utvecklingspotential skulle ligga i botten för den kommande översiktsplanen och inte som det ser ut nu. Hade man jobbat efter det här hade man kunnat prata om en vettig översiktsplan för nationalstadsparken, men tyvärr tar den inte alls sin utgångspunkt i det här fantastiska materialet som har tagits fram tidigare där man faktiskt jobbade aktivt med att förstärka kultur- och naturvärden i nationalstadsparken.

Översiktsplanen i dag är alltså en exploateringsplan i väldigt stor utsträckning, och det är väldigt sorgligt att ni inte ser värdet av att utveckla nationalstadsparken som den pärla och den klenod den är.

Anförande nr 83

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Den 23 juni 1994 skrev dåvarande statsministern Carl Bildt en av den förra borgerliga regeringens sista propositioner. Det var också en proposition av stort värde och till stor glädje för alla oss i Stockholm. Propositionen bar namnet *Nationalstadsparken Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården* och skrevs även under av dåvarande mark- och planministern, centerpartisten Görel Thurdin.

Centerpartiet har sedan dess varit och kommer även fortsättningsvis att vara en av nationalstadsparkens skarpa vakthundar, inte minst när det gäller Österleden. Samtidigt är det nyttigt som parti att ibland självkritiskt granska hur vi driver frågor, att ompröva delar av sina resonemang för att se om det finns andra sätt att nå målet och att se om ett agerande i en fråga får konsekvenser för en annan. För oss är det viktigt med konsekvens. När vi driver stadsmiljöfrågor i Centerpartiet runt om i staden pratar vi alltid om vikten av blandning: arbetsplatser, butiker, bostäder och kollektivtrafik. Vi vill ha levande, trygga och vackra stadsdelar, inte stadsdelar som dör klockan 18.00 och förvandlas till otrygga platser vid mörkrets inbrott. Det gäller på andra ställen i staden, och det ska också gälla i aktuella delar här.

Vi vill också ha en hög tillgänglighet till våra parker. Tillgängligheten till nationalstadsparken har inte alltid varit och är inte den bästa. Vill man vara cynisk kan man säga att det nästan krävs att man tar bilen för att komma till vissa delar av nationalstadsparken. Så ska det inte vara. Stockholms parkmark ska vara tillgänglig för alla genom angränsande verksamhet och genom god kollektivtrafik.

Därför vänder vi oss mot lagstiftning om buffertzoner. Vi tycker att park ska vara park, och bebyggelse ska vara bebyggelse. Vi ska aldrig skämmas för staden och bebyggelsen så till den milda grad att den inte får synas från parken. Kontrasten mellan stad och natur är jättespännande just i de här områdena och bör utvecklas där det är lämpligt.

När det handlar om Vetenskapsstaden vill Centerpartiet bygga stad. Det ska vara blandat. Det ska vara levande. Därför kan vi mycket väl tänka oss student- och forskarbostäder bland övriga byggnader i dessa gamla industriområden som det faktiskt handlar om. Då tycker vi att man kan passa på att utveckla kollektivtrafiken i området också, gärna i form av moderna spårbilar som är en utmärkt småskalig form av kollektivtrafik som skulle kunna smälta in bra i landskapet och kanske också ytterligare öka tillgängligheten till dessa vackra områden i parken. För Stockholms kungliga nationalstadspark tillhör alla, och ju fler som vistas där desto bättre.

Det jag nu har anfört, herr ordförande, har varit grundläggande när det gäller den reviderade synen på nationalstadsparken som Centerpartiet nu redovisar här i fullmäktige. Med detta vill jag yrka bifall till mitt yrkande som finns utdelat.

Anförande nr 84

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett oerhört intressant område med miljöintressen, kulturintresse och historiska intressen att ta hänsyn till och väga av. För oss som faktiskt vill utveckla det här, som vill kunna ha bostäder där det passar, som vill ha vägar, som vill ha en bra nationalstadspark, är

det här en efterlängtd översiktsplan. Jag tycker också det tydliggörs ganska bra vad som får göras var i och med detta.

Vi tycker i och med den här översiktsplanen att man faktiskt tar hänsyn och väger av olika intressen ganska bra. Med det, ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 85

Å s a R o m s o n (mp): Det här är ett oerhört viktigt och strategiskt ärende, och det är bra att det görs en översiktsplan av nationalstadsparken. Det har vi försökt med i flera år. Jag och Cecilia Obermüller har tidigare stått och pläderat kring en motion där vi hade tio förslag – en handfull som vi kom på just då – kring hur man ska utveckla nationalstadsparken just för att den ska bli ännu mer använd av stockholmarna, ännu mer använd av besökarna och ännu mer uppskattad och ligga mer i tiden.

Men det anslag som vi har är just att man utgår från det som var tankegodset och idén med att bilda nationalstadsparken. Det var natur- och kulturvärden, det var en helt ny form i lagstiftningen som handlade om de historiska landskapsvärdena. Det var de värden som nationalstadsparksivrarna ville ha för 15 år sedan, när man såg att det var just de här bostadsbyggnadsplanerna och infrastrukturplanerna som successivt och bit för bit naggade parken i kanten. Det var de värdena som bland annat Centerpartiet i den dåvarande miljörörelsen tog upp när man skrev in det här skyddet i nuvarande miljöbalken, dåvarande miljölagstiftningen.

Vad har då hänt på 15 år, förutom att det känns som att pendeln helt har svängt tillbaka? Nu är vi tillbaka i att det viktiga med det här området ändå är exploateringen av bostäder och infrastruktur. En av de sakerna som var det stora problemet då var att det inte fanns något planeringsinstrument som värnade naturen. Då fanns det fortfarande planer, och de har ju funnits vid liv även om stora partier har stoppat det under många år i detta fullmäktige, om att stärka just naturvärdena via naturskyddsområden och naturreservat inne i parken, alltså att göra en förstärkning av särskilda värden, naturvärdena, i särskilda områden inom parken.

Men det man har gjort i den här planen är som Cecilia pekade på väldigt tydligt att ta sin utgångspunkt i att särskilt peka ut alla de områden och platser i parken där man vill bygga och göra nya saker.

Det här tycker vi är att tappa sin historiekontext, för det var ett historiskt ögonblick när man gjorde en historisk park – som inte är samma sak som att nu när vi har en trend att allt ska bli en park som på Manhattan, en park som jag menar att vi har i Humlegården. Nationalstadsparken är en annan typ av park. Nationalstadsparken är en typ av landskapspark som kanske passar just i det området mellan stad och historisk landsbygd som vi haft i Sverige.

Jag tycker alltså att det är deprimerande, herr ordförande, att cirkeln har slutits efter 15 år och det som tidigare var en majoritet för att man skulle skydda natur- och kulturvärden har i stället blivit att Centerpartiet har signifikant också bytt plats till att bli dem som förordar exploateringsvärdena – bostäder och infrastrukturprojekten – och inte i den här översiktsplanen tar sin utgångspunkt i att stärka de historiska

kulturella värdena och naturvärdena som man skulle kunna utveckla på så många sätt på 2000-talet. Det handlar inte om att alltid göra samma saker, men man kan utveckla parken på dess premisser.

Därför yrkar jag bifall till Miljöpartiets och Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 86

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Åsa Romson! Det är inte så att nationalstadsparken ska bli ett nytt Manhattan. Då tror jag möjligen att du har läst in lite mer i den här översiktsplanen än vad som förespråkas.

Det är inte heller så att det förespråkas, som du sade, att det ska in nya saker överallt. Var någonstans i översiktsplanen står det om nya verksamhetsområden, nya utvecklingsområden som bidrar till exempel till det vi pratar om nu väldigt mycket: den mer urbana miljön? Det finns ingenting om detta, utan i stället har vi tagit fram en strategisk plan för att just kartlägga hur utvecklingen, vårdandet och värnandet ska ge mer av en nationalstadspark mer i tiden, vilket du efterlyste. Det handlar om 26 kvadratkilometer. Det är väl ändå rimligt att vi gör skillnad på delar av parken.

Sedan är det jätteintressant att höra hur du har kämpat tidigare för att ta fram en plan. Det kan inte ha varit så väldigt mycket kämpande, eftersom den här planen mycket väl hade kunnat tas fram under den förra mandatperioden.

Anförande nr 87

Å s a R o m s o n (mp): Det som är en vattendelare i hur man ser på nationalstadsparken är dels hur man ser regelverket kring buffertzonerna, alltså hur parken ska relatera till sitt omland, dels hur man ser på om det är parkens natur- och kulturvärden som ska vara grunden för indelningen eller om det ska vara exploateringsintressena. Det är väldigt tydligt, Kristina, att ni från den borgerliga sidan, inklusive Centerpartiet i dag, står för att det är exploateringsintressena som är utgångspunkten för indelningen. När det gäller buffertzonerna ska man förtäta och göra det till en Manhattanlik gräns mellan park och stad. Det handlar inte om att titta på ekologiska spridningskorridorer, historiska samband i landskapet och i landskapssikten. Det gör man inte i gränzonerna. Det är väldigt tydligt. Ni sätter ned foten där och vill ha en skarp park-stad-gräns. Där skiljer sig våra åsikter väldigt tydligt när det gäller nationalstadsparken. Jag är väldigt positiv till en sådan syn när det gäller Humlegården och en del andra parker i staden, men det här är en annan typ av park, och där ska vi ha spridningskorridorer så att djur och kultur överlever.

Anförande nr 88

P e r A n k e r s j ö (c): Jag fick mig en drapa här. Österleden tycker vi från Centerpartiet, vilket jag sade och vilket också står i vårt beslutsförslag, fortfarande är olämplig att dra genom nationalstadsparken. För vår del har inget förändrats där.

Som jag sade: Det finns delar av nationalstadsparken som knappast kan betraktas som park. Det handlar om gamla industriområden där man knappt behöver bryta ett

grässtrå för att bygga i det här fallet studentbostäder. Universitetsverksamheten finns redan här, och konsekvensen av det som nu finns är att man skapar otrygga miljöer som dör när mörkret bryter in på kvällen. Det är en stad som i alla fall inte jag vill se.

Här tycker jag att det finns en skiljelinje mellan hur man ser på hur man vill bebygga staden och hur vi ska ha det i staden. Ska vi skapa otrygga miljöer för att bevara någonting på väldigt svaga grunder, eller ska vi bygga en bra stad i samklang med en mycket vacker park?

Anförande nr 89

Å s a R o m s o n (mp): Jag tror att du vet att Miljöpartiet gärna bygger där det redan är industrimark. Man ser också den möjligheten man har haft med Fisksjöäng, att man gör ett byte och har möjlighet att återställa industrimarken till just parkmark för att det ska passa bättre in i parkmiljön. Då kan man också bygga med något annat.

Man måste se det här i en helhet, och det var där vi hade önskat att översiktsplanen hade varit ett verktyg så att man hade kunnat reglera detta på ett bra sätt. Men vi har inget emot att gamla industriområden blir en annan och bättre miljö. Det du pekar på är faktiskt att även skogsdungarna och fälten är otrygga miljöer, och då undrar jag om det inte är så att Stureplanscentern har börjat se spöken på ljusan dagen bara för att man kommer utanför asfaltsöknen.

Anförande nr 90

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Äntligen har vi en plan för nationalstadsparken! Här får vi den vägledning som behövs för en bra utveckling av den viktiga lunga som nationalstadsparken utgör. Det dokument vi har framför oss är garanten för att nationalstadsparken också i framtiden kommer att vara en unik blandning av forskning, utbildning, kultur, nöjen och rekreation.

Jag tycker inte att det råder någon tvekan om att nationalstadsparken även i fortsättningen kommer att fortleva ganska likartat som det är i dag med hjälp av den översiktsplan vi har här i dag. Nationalstadsparken är ju helt ovärderlig för Stockholms attraktionskraft och den framtida utvecklingen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 91

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Jag tycker att det är väldigt svårt att se den här översiktsplanen som en garant för ett bevarande av nationalstadsparken och ett utvecklande av de befintliga kvaliteterna av nationalstadsparken. Det är snarare startskottet för väldigt mycket av exploatering.

Dessutom har det skett en urvattning av lagstiftningen när det gäller lagskyddet. Man tillåter nu tillfälliga intrång, och lagstiftningen håller på att bli vekare när det gäller lagskyddet av nationalstadsparken.

Lagstiftningen och förarbetena till lagstiftningen säger dock att syftet med och markanvändningen i området är viktiga. Befintliga institutioner och verksamheter ska kunna utvecklas, men när man börjar ge sig på Albanoområdet till exempel, som naturligtvis nu är en avskalad, kal grushög, så bör man använda det området för att utveckla institutionerna som kan behöva mer utrymme – inte lägga in bostäder som vilket ögonblick som helst kan övergå till att bli privata bostäder, bostadsrätter eller något sådant. Att börja bygga bostäder och service i områden där man i den ekologiska infrastrukturplanen sägs kunna stärka svaga delar. Det är alltså områden med stor ekologisk utvecklingspotential.

Här har vi först fått se en startplan som innehöll mycket av natur- och kulturutveckling. Engelska parken från Bellevue skulle fortsätta. Men ni i den här majoriteten går in och fördubblar exploateringsplanen och smäller in en massa bostäder i befintliga kärnområden, dessutom i Albano, alltså där det finns lite natur kvar. Där ligger ni bostäder, och så ska det vara service till bostäderna så att de stackars studenterna inte känner sig mörkrädda.

Använd i stället den här markpotentialen för att institutionerna ska kunna utvecklas! Håll inte på att lägga in bostäder i det här. Det är inte syftet med lagen att bygga bostäder inom nationalstadsparken. Det är något som gör oss upprörda, och därför vill vi återremittera planen.

Dessutom har gränsdragningarna ändrats på vissa ställen. Det är oerhört viktigt att bensinstationstomten inkluderas i nationalstadsparken och också används för att utveckla de ekologiska spridningszonerna. Vid Husarviken har man också flyttat gränsen längre västerut så att det blir ett intrång i det som är nationalstadsparken. Man har huggit ned tusentals träd i det här området, och man använder sig inte alls av möjligheten att förstärka spridningsstråken i väldigt smala delar, i getingmidjan, av nationalstadsparken.

Det är väldigt mycket som är på väg åt fel håll, och därför vill vi återremittera planen.

Anförande nr 92

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag tror att de allra flesta som lyssnade på Cecilia Obermüller tog sig för pannan. Miljöpartiet ska vara kraftfullt för en, som man säger, expansion i nationalstadsparken. Då tar Miljöpartiet och Cecilia Obermüller upp Albanoområdet – som om det skulle vara någonting att verkligen värna om, med tanke på att det i dagsläget i stort sett är en platt stor parkeringsplats på väldigt många kvadratmeter som har behövt få en bebyggelse under många år. En del kritik är faktiskt skrattretande.

Dessutom får du det att låta som om det bara ska ligga stora studentlägenheter på stora området. Du sade så här: Om man ändå hade byggt institutioner. Ja – det är det vi ska göra, men vi tycker att för att få en stadsdel som lever dygnet runt är det bra att vi kan få in bostäder och studentlägenheter.

Cecilia Obermüller! Hur många studentlägenheter har ombildats, som du hävdar, under den här mandatperioden?

Anförande nr 93

Cecilia Obermüller (mp): Konkurrensen om marken i Stockholm är väldigt hård, och jag tycker att det är viktigt att vi ger KTH och Stockholms universitet möjlighet att utvecklas och bygga nya byggnader om de behöver. Det kanske egentligen är dumt att flytta Lärarhögskolan till universitetsområdet. Man kanske borde ha stannat kvar i det välbyggda Konradsbergsområdet som byggdes inkom för Lärarhögskolan.

Men ska man bygga någonting i Albanoområdet ska det vara till institutionernas främjande, inte att man placerar studentbostäder i den lilla grönska som finns kvar inom Albanoområdet. Det är helt bisarrt! Den första projektplanen som togs fram för området hade dubbelt så mycket engelsk park, och man lade in institutioner. Men att hålla på att pressa in och ändra syftet med markanvändningen i nationalstadsparken tycker Miljöpartiet är felaktigt.

Anförande nr 94

Per Ankersjö (c): Jag tycker att det är lite tråkigt att Cecilia får det att framstå som att det ska skövlas här. Det är inget sådant det handlar om. Jag vill rekommendera er att åka ut till Albano och titta. Jag åkte förbi där i tio års tid, och det var innan det såg ut som det gör nu. Det stod ett garage där, och det var bilhandel och sådana saker. Åker man och tittar lite runt omkring märker man att det är en del industriverksamhet, men så mycket park tycker jag inte att man ser röken av. Det handlar snarare om att faktiskt göra området trevligare, tillgängligare, tryggare, säkrare och samtidigt också skapa en entré in i parken så att fler, inte minst våra studenter, kan njuta av den.

Jag tror återigen att det handlar om en inställning till hur vi ser på staden och parken. Ska parken vara till för människor och skalbaggar eller bara för skalbaggar?

Anförande nr 95

Cecilia Obermüller (mp): Per Ankersjö! Det handlar om en inställning till nationalstadsparken. Det här är inte vilken industritomt som helst; det är ett område inom nationalstadsparken där vi har chansen att förstärka grönstrukturen och kanske göra en fortsättning av den engelska parken i Bellevue och dessutom ha plats för institutioner som behöver kunna utvecklas och växa. Det är det man ska göra.

Om man tittar i den norra delen av Albanoområdet, som är en jättetråkig grusplan, ser man att det faktiskt finns lite natur kvar, men där ska majoriteten lägga studentbostäderna. Man vill klippa av det som är lite grann av kärnområdena, som är viktig natur som ändå finns kvar i Albanoområdet. Det är tråkigt.

Försök tänka utifrån parkens villkor och kvaliteter – kulturen, naturen. Hur kan vi stärka den? Hur kan vi förstärka så att nationalstadsparken överlever, att vi inte klipper av midjan så att den biologiska mångfalden faktiskt minskar i de här två separerade delarna? Vi måste jobba med att förstärka det som är viktigt och som är de fina kvaliteterna med nationalstadsparken, inte tvärtom.

§ 19 Vision Järva 2030. Projekt 830 årsrapport 2003 ytterstadssatsning, stadsdelsförnyelse (utl. 2009:46)

Anförande nr 96

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag är väldigt glad att få stå här i dag och yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till Vision Järva. Inom ytterstadens olika delar håller vi nu på att ta fram visioner – visioner för framtiden som ska vara väl förankrade.

Vi börjar med Vision Järva. Det är en process som har tagit några år, och jag är väldigt tacksam över att vi har fått ett så stort gensvar från alla dem som har engagerat sig i arbetet med att ta fram denna vision. Stockholm är en fantastisk stad. Det är en stad som alltfler vill flytta till. Vi är en region som med dagens mått ändå framstår som en tillväxtregion som är fantastiskt lockande för så många. Hur hanterar vi då den utmaning som det innebär att alltfler vill flytta till den här regionen? Jo, då måste vi ha ett visionsarbete i botten som känns förankrat hos dem som bor och verkar i den här staden.

Visioner måste vara tydliga. Visioner måste visa på en målsättning som vi alla känner oss väl förankrade i och som människorna känner igen sig i. De som bor och verkar kring Järvafältet ska känna igen sig i den vision som vi i dag har lagt upp.

Hur har vi då försökt uppnå detta? Vi har haft en rad olika fokusgrupper. Vi har haft en rad olika former av dialog med boende, företag och verksamheter kring Järvafältet. Jag är imponerad av alla de olika frågeställningar som har kommit upp under arbetets gång. Innan sedvanlig process när man ska omforma ett område, när man ska förändra, förbättra och göra ett område attraktivt, krävs ofta ett gediget arbete i förvaltningar och inom politiken. Här har vi börjat med att fråga medborgarna. Vart vill ni nå? Vart vill ni komma? Vad vill ni lyfta fram som är positivt med det område där ni redan bor och verkar?

I det arbetet har vi också konstaterat att väldigt många människor inte riktigt känner igen sig i den beskrivning av Järvafältet som kanske en del beslutsfattare och en del i medierna också har resulterat i. Det är bara att konstatera att många är stolta och trygga i sitt område, och det finns orsaker till detta som vi vill lyfta fram i det här dokumentet.

Man ska dock aldrig blunda för att det finns problem. Det finns problem i alla dess delar som vi måste ta tag i. Vi måste veta vilken prioritering vi ska göra för att ett område ska bli ännu mer attraktivt, för målsättningen är ju att Stockholm ska vara attraktivt i alla delar. Stockholm ska fungera som en region dit människor kan flytta för att arbeta och för att bo och verka. Barnen måste kunna växa upp på ett bra sätt, oavsett var man befinner sig inom den här regionen, och då måste man se till att även de mjuka frågorna fungerar. Där har visionsarbetet egentligen tagit en form som vi kanske inte riktigt anade från början. De mjuka frågorna har fått ett fokus, och vi har lyft in det i materialet. Kraven på att utbildningen ska fungera i stadens alla delar för att attrahera människor som tidigare kanske inte har funderat på att flytta till just Järvaområdet, kraven på att social omsorg och annat finns och fungerar – allt detta

blir sammantaget någonting som är något vi måste presentera som utgångspunkt för dem som vill bo och verka här.

Som jag inledde med att säga är jag väldigt glad och tacksam över alla de otroligt, fantastiskt starka krafter, eldsjälar, människor med visioner som har deltagit i det här arbetet. Jag vet att många av er som sitter här i dag på bägge sidor har engagerat er starkt i visionsarbetet. Jag är också glad för den bredd som finns politiskt kring många delar av visionen.

Jag vill passa på att säga att den konstruktiva diskussionen som vi har haft också har lett till att vi har identifierat gemensamma nämnare, till exempel näringslivets utveckling i området, som också pekar på att var och en av de politiska funktionerna i den här staden har ett ansvar att också försöka bidra till vad vi ska nå med visionsdokumentet. Låt oss få en konstruktiv diskussion här i dag. Jag ser fram emot eventuella debattinlägg från alla!

Anförande nr 97

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag och alla andra som bor i Järva trivs i vårt Järva, och vi är väldigt glada över att man vill satsa på Järva. Men i den här satsningen från Moderaterna saknas fokus på lika rättigheter. Det saknas fokus på de sociala frågorna. Skolan i Järva har inte fått någon satsning. Ungdomarna har sett hur deras fritidsaktiviteter har skurits ned. Det är absurt att i dag om man har gått i en svensk skola och heter Fatima eller Abdullah inte får ett arbete.

Ingenting i Vision Järva handlar om att motverka diskriminering, och det är så otroligt mycket som ändå saknas på den sociala sidan. Den målbild som vi gemensamt tog fram om att man skulle satsa på lika rättigheter har man alltså misslyckats med från Moderaterna. Man har inte satsat på det området. Det är ett oerhört viktigt område. Man kan inte bygga bort diskriminering och utanförskap, även om vi ska bygga, och även byggandet ska vara demokratiskt förankrat.

Anförande nr 98

Borgarrådet L a r s s o n (m): Yvonne Ruwaida! Jag inledde just med att säga att det som är unikt med visionsarbetets hantering hittills är just att vi har fått lyfta in sociala frågor – frågor som handlar om hur vi ska göra ett område attraktivt också ur ett socialt och utbildningsmässigt hänseende. Där tycker jag att vi har fått in väldigt många bra förslag, och nu blir det upp till varje nämnd, förvaltning och företag som verkar ute i Järva att också anta denna utmaning och se till att vi faktiskt når en attraktionskraft i hela området i alla dess former. Det finns en rad olika goda exempel på hur man har utvecklat områdets sociala status. Man kan lyfta fram en rad olika exempel på goda insatser inom skolan. Låt oss göra det tillsammans! Låt oss visa på det som är riktigt bra och åtgärda det som inte riktigt fungerar.

Anförande nr 99

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Gemensamt för Vision Järva 2030 är kanske frågor som anknyter till vad som är

viktigt under vår levnadstid. Behoven som finns efter döden är lätta att glömma bort, men där man bor dör man också.

Det har sedan lång tid funnits en efterfrågan på en lokal begravningsplats i norra Järva. Nu kan den äntligen förverkligas. Förberedelser pågår just nu inom stadsbyggnadskontoret för att ta fram detaljplan för området just för begravningsändamål. Så småningom kommer en arkitekttävling att utlysas för planering av gravplatsen.

Det är verkligen en hisnande tanke att kunna använda en del av Järvafältet som har varit en helig plats i tusentals år just till gravändamål. Ända sedan bronsåldern har Järvafältet varit en plats för den sista vilan. En begravningsplats inom norra Järva ger möjlighet att tillgodose den efterfrågan som finns från de boende, liksom av kistgravplatser som av religiösa och traditionella skäl också är stort i detta område. Det är inte rimligt att man som sörjande ska behöva resa över långa avstånd för att kunna besöka sina nära anhörigas gravar. Man ska någorlunda spontant kunna ta sig till anhörigas gravplats när man känner för det. Begravningsplatserna utgör dessutom mötesplatser inom den lokala stadsdelen och är arbetsplatser.

En möjlig tidsplan är att påbörja arbetet 2010, och troligtvis kan man successivt börja ta den här begravningsplatsen i bruk 2013. Den omfattar cirka 25 hektar varav cirka 10 hektar avses för just kistgravplatser.

Ordförande! Det är med tillfredsställelse jag läser borgarrådets synpunkter där man tar fasta på kyrkogårdsnämndens remissvar i Vision Järva 2030. Kyrkogårdsnämnden har verkligen slitit med frågan, som det heter, för att hitta en funktionell begravningsplats som också uppfyller alla de villkor som är nödvändiga för att kunna ta begravningsplatsen i bruk.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 100

Borgarrådet L i v h (v): Jag vill bara säga att jag tycker att det är väldigt sorgligt att ni har backat ifråga om motocrossbanan där det fanns en väldigt stark opinion för att ta bort motocrossbanan och lägga begravningsplatsen där i stället för att ta den här delen av Järvafältet som nu kommer. Det tycker jag är ett väldigt slöseri med mark plus att denna sorgliga motocrossbana fortsätter att störa folk i Akalla.

Anförande nr 101

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Diskussionen om motocrossbanan tänker jag inte ta under det avsnitt som jag tog upp. Jag vill bara påtala att oavsett motocrossbanans vara eller inte vara finns det mycket oexploderad ammunition i detta område, så det finns mycket som återstår att göra om man ska titta på andra områden.

Anförande nr 102

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Befinner du dig i Stockholm och vill möta hela världen, få nya impulser och upptäcka nya kulturer kan

du antingen köpa en jorden-runt-resa eller ta tunnelbanan från t-centralen. Det tar drygt en kvart; sedan är du antingen i Rinkeby-Tensta eller i Husby-Akalla. Bostadshus av olika typer varvas med vacker natur, och precis i anslutning till stadsdelarna ligger ett av stadens största naturområden: Järvafältet med de gamla gårdarna och fornlämningarna som visar att stadsdelarna har varit bebodda i över tusen år.

Många har sökt sig hit för att få en fristad från krig och förtryck. Andra är födda och uppvuxna här. Här finns alla de utmaningar som Europas storstäder brottas med. Här talas närmare 100 språk, och Järvastadsdelarna toppar listan över att ha flest ungdomar i befolkningen.

Befinner du dig i Stockholm och vill besöka en del av staden där allt är garanterat precis likadant är det ganska lätt ordnat. Ta bara tunnelbanan till Alvik och byt till 12:an. Du behöver bara åka en eller ett par stationer. Här finns hus som i stort sett är likadana. Det som skiljer är färgen och kanske entrén. Utanför varje hus står oftast två bilar, en stor och liten. Eftersom gatorna morgnar och kvällar är väldigt trafikerade måste barnen skjutas till skolan. De fritidsaktiviteter som barnen går på ligger långt bort, så en extra bil är nödvändig. Frestas du att flytta hit ska du veta att det krävs speciella uniformer både för barn och vuxna för att de ska känna sig hemma i området. För vem vill sticka ut? Här talar alla samma språk.

På vilken av dessa platser skulle du helst vilja bo?

Ingen av bilderna är förstås helt sann. När man träffar och pratar med invånarna på Järva, både unga och gamla men särskilt unga, upprörs de över den bild som politiker och medierna förmedlar av deras bostadsområde. De tycker den är felaktig; de känner inte igen sig. De tycker också att bilden förstör områdets utveckling.

Visst är det nödvändigt att peka på saker som behöver förbättras och förändras, men det gäller i alla stadsdelar. När vi nu ska besluta om Vision Järva 2030 innehåller det en mängd olika förslag och långsiktiga investeringar. Visst finns det saker som vi är oeniga om, även om jag är övertygad om att vi alla vill att det ska bli bra ute på Järva, men det finns ändå en sak som inte kostar någonting men som kräver långsiktig uthållighet: Sluta upp med att generalisera och svartmåla! För varje sak som behöver åtgärdas går det att ta fram minst en bra sak som händer ute på Järva. Det handlar inte om att skönmåla. Det handlar om att tala om alla stadens stadsdelar med samma terminologi. Killarna och tjejerna jag träffar vill känna igen sig och kunna få vara stolta över sitt bostadsområde. Det här är inte något som jag har hittat på, utan det är något som de har bett mig framföra.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 103

Borgarrådet R u w a i d a (mp): De unga som bor i Järva trivs i sitt Järva – så är det. Men de unga i Järva vill också ha ett jobb. 70 procent av de unga i Stockholm är sysselsatta. I Husby är det 43 procent. Det är inte för att de inte vill vara sysselsatta, utan det är för att de är utsatta för diskriminering och för att deras föräldrar inte har samma nätverk.

Här har samhället en roll. Samhället behöver kompensera för föräldrarnas bristande nätverk. Samhället behöver motverka diskriminering.

Jag blir lite upprörd när man säger att man bryr sig om det här området. Under de här två åren har man minskat möjligheterna för dessa unga att få en plats i vårt samhälle. Man har inte jobbat aktivt mot diskriminering.

Ungdomarna på Järva vill ha samma livschanser som andra unga, och det har de rätt till!

Anförande nr 104

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är klart att de vill ha samma livschanser som alla andra ungdomar. Det är också så, och det vet du mycket väl, att socialbidsragsberoendet har minskat otroligt på Järvafältet under den här perioden. Det är också fler ungdomar som har fått jobb. Om du tittar på jobbtorget i Rinkeby som nu har flyttat till Kista har de lyckats väldigt bra. Nu har konjunkturen ändrats, men vi ligger fortfarande bra mycket bättre till än vad vi gjorde för över tio år sedan.

Vi måste fortsätta att jobba med det här, men när du talar låter det som om ungdomarna på Järvafältet är offer. Det vägrar jag att ställa upp på.

Anförande nr 105

Borgarrådet J ä m t i n (s): Herr ordförande! Det är här ett spännande och minst sagt viktigt ärende. Det är viktigt för Järva och för de stockholmare som bor på Järva men också för dem som bor i andra delar av Stockholm som senare ska lära sig av det vi lär oss av arbetet med Järvalyftet.

Det är ett arbete som påbörjades under den förra mandatperioden, och syftet var att på olika sätt utveckla norra och södra Järva på allvar. Det handlade om att rusta upp hus, vägar och lokaler på olika sätt. Det handlade om att förbättra skola och förskola, att öka andelen personer som jobbade och hade en egen inkomst, att förbättra vuxenutbildningen, att öka företagandet och öka tryggheten. Det handlade med andra ord om en massa olika frågor.

För lite drygt ett år sedan körde den moderatledda majoriteten in Järvalyftet i ett hörn. Vi välkomnar därför den omstart som har kommit till nu. Det är en omstart med en annan betoning av de boende som verkligen definierar att det är de boende som ska sitta i förarsätet. Vi kommer därför aktivt att ta del av Järvaarbetet och ser fram emot detta samarbete. Vi ger så mycket i det här arbetet, och det tror jag att de flesta stockholmare som bor på Järva tycker är bra.

Men det finns så klart fortfarande brister, och därför har vi också reserverat mot själva ärendet. Problemet med ärendet är egentligen inte vad som står i ärendet. Det är inte vad som står i ärendet huvudsakligen, men det är delvis också det som står i ärendet. Ibland är det det som står i ärendet men som inte blir verklighet. Det står en massa fint om utbildning och annat. Det står en massa fint om jobb, men det som händer i verkligheten är att arbetslösheten nu växer snabbare på Järva än i nästan hela övriga Stockholm, att resultaten i skolorna på Järva har gått ned de senaste åren,

att majoriteten har halverat antalet fältassistenter i Tensta och att antalet arbetsplatser i Rinkeby, den kanske socialt mest utsatta delen av Järvafältet, har minskat med många hundra sedan valet 2006.

Det handlar också om att två ungdomsmottagningar på Järvafältet har slagits samman och blivit en, detta i den ungdomstättaste stadsdelen i vår stad.

Det handlar om att majoriteten säger en sak på den sociala sidan och gör något helt annat.

Det man borde göra är i stället att satsa på den fysiska ombyggnaden – det är bra – men också på jobb och nyföretagande, på trygghet på gator och torg, på utbildning från det minsta lilla barn till vuxenutbildning på olika nivåer och på så sätt uppnå en bättre social och trygg situation på Järvafältet.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 106

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Så var det det där med svartmålningen. Det är lite tråkigt när ni inte vill hålla er till sanningen, för vi har så mycket annat vi skulle kunna debattera om.

När det handlar om halveringen av fältassistenter har ju du kontakter så att du borde veta att det finns en annan fältverksamhet ute i Tensta. När det handlar om ungdomarnas resultat var vi senast på en av Raketskolorna, Enbacksskolan, som har förbättrat sina resultat på tre år – från 65 till 83 procent gymnasiebehöriga. När det gäller ungdomsmottagningarna är ungdomarna på Järvafältet glada, för nu är det nämligen öppet betydligt mycket längre, och man vill inte gå till grannhuset där grannarna ser om man går in på ungdomsmottagningen. Det är ett önskemål från ungdomarna med utökat öppethållande.

Men det är klart att om man vill förvränga sanningen så är det synd, för det drabbar ungdomarna.

Anförande nr 107

Borgarrådet J ä m t i n (s): Svartmåla och svartmåla, vi läser statistiken. Ungdomarnas resultat i skolan kommer min kollega borgarrådet Mogert att återkomma till alldeles strax. Det kommer han att utveckla på olika sätt. Vi vet vad som händer. Man kan läsa innantill i statistiken. Det är självklart så att ingen ung människa vill gå till grannhuset till ungdomsmottagningen. Just därför borde man kanske ha flera. Järvafältet är ett stort område som kräver sociala insatser på olika sätt.

Vi läser statistiken, och det trodde jag att ni också gjorde.

Anförande nr 108

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag tycker att det är väldigt bra att vi är överens om så stora delar, och det är bra att konstatera att alla tycker att detta är ett viktigt arbete.

Men samtidigt är det så, och det är alltid så i oppositionens roll, att det möjligen är svårt att se det ljus och de goda exempel som finns i ett område.

Jag vill lyfta upp en fråga: Du säger att det är väldigt mycket som har avfolkats i form av verksamheter och så vidare, men det är ju mycket annat som kommer till. Det är en rad olika verksamheter som etableras. Jag ska sammanställa en lista; jag behöver nog hjälp med det, för det är otroligt många verksamheter som sätts igång som man stöder på olika sätt och som är värda att lyfta fram. När du, Carin, säger att området bara har brister drar du liksom undan stolen för dem som faktiskt gör ett fantastiskt arbete.

Sedan är den stora satsningen på den fysiska ombyggnaden viktig.

Anförande nr 109

Borgarrådet J ä m t i n (s): Vi är helt ense om att den stora satsningen på den fysiska ombyggnaden är jätteviktig. Jag tycker att det är bra att vi är ense om det. Det är mycket pengar, och det är ett arbete som kommer att pågå under många mandatperioder.

Det vi däremot inte är ense om i det här ärendet och inte heller i många andra ärenden är hur mycket pengar som ska satsas på skola, förskola, vuxenutbildning och så vidare. Ni har valt att sänka skatten, vilket gör att ni har mindre pengar till de sociala områdena. Det ger ett avtryck också på Järvaområdet. Vi är överens om en del saker, men vi är inte överens om hur stora barngrupperna får vara i förskolan och inte heller om hur många lärare det ska vara i skolan.

Anförande nr 110

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Jag skulle vilja prata en stund om vad jag menar är nyckeln till ett lyft av ett område. Jag skulle, tyvärr, vilja börja med några negationer som vi i och för sig förhoppningsvis med detta ärende lämnar bakom oss. Ett lyft är inte att byta hyresvärdar. Ett lyft är inte att sälja i stället för att renovera. Ett lyft är naturligtvis inte att riva hus. Jag kan garantera att de som på den tiden möttes av lapparna där det stod att ditt hus ska rivas och du måste flytta – om jag får påminna om dem – inte upplevde det som ett lyft i första hand. Så långt är vi nog, tack och lov, överens i dag.

Men ett lyft handlar inte heller bara om att bygga nytt, även om det stärker ett område. Det är framför allt på det området som den här visionen känns genomarbetad. Men det räcker inte. Nyckeln ligger i det sociala kittet, i en stadsdel som lever och fungerar, som har bra service och som framför allt har en bra skola. Jag vill påstå att skolan är en av de absolut viktigaste och mest centrala orsakerna till om man blir kvar i sin stadsdel eller inte. Därför är det så tråkigt att ni när ni nu gör den här omstarten och lägger tre misslyckade år bakom er inte tar chansen att tydligare understryka behovet av en fungerande skola.

Resultatet av tre år med borgerlig skolpolitik är allt annat än upplyftande. Det är inte bara så att Stockholm har sjunkit från 30:e till 104:e plats på rankingslistan bland Sveriges kommuner. Det är inte bara så att lärartätheten minskar och resultaten

sjunker över hela staden. De sjunker tydligast och de sjunker mest på Järva. Vilket lyft är det för Akalla när antalet elever som når målen har minskat från 74 till 55 procent? Vilket lyft är det för Husby när antalet elever som når målen minskar från 74 till 55 procent? Vilket lyft är det för Hjulsta när antalet som når målen minskar från 65 till 41 procent? I område efter område i Järva, på båda sidor om fältet, sjunker resultatet i skolan. Med några få undantag sjunker det med mellan 5 och 25 procentenheter. Vad hjälper det att ni putsar på fasaderna och målar om när ni struntar i, och misslyckas med, själva grunden i samhällsbygget?

Den här dagen skulle kunna vara en dag när vi inte bara lägger tre förlorade år till handlingarna utan också ser till att vi inte förlorar ännu ett år. Jag är orolig att så inte kommer att bli fallet och att det här bara blir ett dokument som på det sociala området är en papperstiger.

Anförande nr 111

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Roger Mogert tar i ibland. Tre förlorade år kanske verkligen var att ta i. Låt mig konstatera att vi har olika uppfattningar om hur viktigt det är att det finns fler än en aktör i ett område, till exempel. Vi tror att det är viktigt att det är fler än en aktör som är den stora dominerande fastighetsägaren i ett område. Vi tror att det är bra att det är fler som kan dela på kakan och ta ansvar för området.

Jag kan möjligen fråga dig, Roger Mogert, som nu får kontrareplik: Tror du inte att det kan ha viss del i förklaringen till att det har tagit så lång tid att göra någonting med Svenska Bostäders fastigheter i området att Svenska Bostäder är den stora, dominerande aktören? Kan det inte vara så att det finns möjligheter att agera lättare om man är fler? Nu tar vi i med hårdhandskarna, men det har man inte gjort tidigare, Roger Mogert.

Anförande nr 112

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag ska ge borgarrådet rätt på en punkt: Jag tar i när jag säger att det är tre misslyckade år. Det är naturligtvis två år och åtta månader vi pratar om. I övrigt håller jag inte med. De försäljningar ni har gjort för att bredda ägarbilden av exempelvis Centrumkompaniet har inte på något sätt gjort det lättare att lyfta de här områdena. Det är precis tvärtom. Det har försvårat, och vi har fått in aktörer som inte vill dra åt samma håll som staden.

Anförande nr 113

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Roger, du sade att lyft inte handlar om att byta hyresvärdar. Det behöver det inte göra, men faktum är att det ibland gör det. Jag tror att du skulle ha mycket lättare att förstå det om du hade varit med om hur man blir behandlad och vilken syn man visas. En av de värsta gångerna – om man nu ska säga det här – var när Svenska Bostäders områdeschef med ett sådant förakt visade att han nästan inte ville komma in till mig. Så var det. Jag tror att detta har mycket med attityd och värderingar att göra. Jag tror faktiskt att det ibland hjälper att byta hyresvärd.

Anförande nr 114

Borgarrådet M o g e r t (s): Så kan det naturligtvis vara. Men man kan ju fråga sig om det inte hade varit lättare att byta chef än att sälja lägenheterna om man ville ha en snabb lösning på problemet.

Jag tycker att det här är lite fascinerande. Jag trodde att vi var överens om att bostadsbytena inte är det som lyfter området. Jag har respekt för att man anser att det finns personer i vår organisation som behandlar folk illa. Det ska vi inte på något sätt tolerera. Men jag ägnade större delen av mitt inlägg till att diskutera de sjunkande skolresultaten i Järva. Det enda jag får höra tillbaka är att det är bra att byta lägenheter med varandra.

Anförande nr 115

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Roger Mogert! Om man säger någonting med ledsn predikantröst kan det låta som om det är sant, särskilt när man talar om de sänkta resultaten när det gäller behörighet till skolan. Jag vill bara tala om att man kan gå in på stadens hemsida för jämförservice och titta där det handlar om elever med gymnasiebehörighet. Vad var det du sade om Akallaskolan? Inte var det 83 procent, som det står där. Bredbyskolan har 81 procent, Enbacksskolan 83, Rinkebyskolan 68 och Ärvingeskolan 82. I Hjulstaskolan ligger det inte så bra, och det har det aldrig gjort. Det beror på förberedelseklasserna där.

Det där med svartmålning kanske är er bästa gren, särskilt när ni är i opposition. Är det inte bättre att försöka hålla sig till sanningen och gå in och titta på stadens hemsidor?

Anförande nr 116

Borgarrådet M o g e r t (s): Alla mina siffror går att kontrollera. Jag ska ta dem en gång till. I Hjulstaskolan sjunker resultatet från 65 till 41 under era historiska satsningar. I Husbyskolan sjunker resultatet från 74 till 55 under era historiska satsningar. I Akallaskolan sjunker det från 90 till 82 under era historiska satsningar. Det är siffror som går att kontrollera.

Anförande nr 117

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Jag hade hoppats att satsningen på Järva skulle leda till ett lyft. Men tyvärr är så inte fallet. Redan år 2007 fick stadsdelarna just i Järva mindre resurser genom resursfördelningen. Stadsmiljön får exempelvis nästan halva stödet neddraget fram till 2010. Det beslutade den moderatledda majoriteten trots att lokala politiker i sina nämnder hade sagt nej till det förslaget. Man valde att köra över sina egna lokala politiker i de stadsdelarna.

Antalet barn per grupp i förskolan ökar och likaså antalet barn per anställd. Personaltätheten i skolorna minskas. När rektorerna i Rinkeby-Kista protesterade i ett öppet stadsdelsnämndsmöte över neddragningar kallades de av ordföranden, som är moderat, för illojala. Antalet barn per grupp inom skolbarnsomsorgen ökar. Ungdomsmottagningarna på Järva har slagits ihop till en – något som har lett till att fler ungdomar inte söker hjälp. Det gäller framför allt de som saknar SL-kort. Jag

träffar ungdomar, Ann-Katrin Åslund, både i Ungdomens hus och i andra föreningar som säger att de inte har SL-kort. Med andra ord har de inte råd att åka till ungdomsmottagningen.

Antalet fältassistenter i Spånga-Tensta har halverats. Och så står du här, Ann-Katrin Åslund, och anklagar Carin Jämtin för att fara med osanningar. Sanningen är att vi år 2004 hade fyra stycken. I dag är de enbart två. Vakanta tjänster tillsätts inte. Ett konkret exempel som jag har nämnt tidigare i den här salen är Ungdomens hus. Fram till i dag har de en vakant tjänst som inte är tillsatt för att siffrorna ska se någorlunda bra ut.

Ordförande! Listan kan bli mycket längre. Det som sker i dag i Järva kan inte kallas för ett lyft utan snarare för ett ras. Därmed yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 118

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Abdo! Jag håller med dig. Vi har kämpat tillsammans länge, och vi brukar inte alltid ha så här hårda ord. Men jag måste ändå rätta dig lite. Ja, vi hade halverat – som du kallade det – fältassistenterna under en kort tid och satsat på annat. Vi har nu tre fältassistenter, och vi gör miljonsatsningar på annan ungdomsverksamhet. Det vet du också mycket väl. Det är två ungdomsprojekt som är väldigt spännande och som många vill prova. Tryggheten har också ökat i stadsdelen.

Det kanske finns en del som inte har SL-kort. Men du kan väl ändå inte mena att de inte skulle kunna ta sig till ungdomsmottagningen i Kista. Jag träffar dem ofta i Kista centrum. Jag vet inte hur de tar sig dit, men ungdomsmottagningen ligger där. Det är ju inte oöverstigliga områden att ta sig över. Det låter som om mottagningen skulle ligga i Skarpnäck eller så. Men så är det faktiskt inte. Du måste ju själv träffa de här ungdomarna ofta i Kista om du är där ibland.

Anförande nr 119

A b d o G o r i y a (s): Om du menar att det har blivit tre assistenter i stället för två så måste detta ha skett under de senaste veckorna. Det är då ni måste ha anställt en fältassistent. Det jag känner till är att det för cirka en månad sedan enbart fanns två stycken. Om ni har anställt ytterligare en är det ju bara bra, men kom ihåg att de var fyra år 2006 och nu, utifrån det du säger, enbart tre.

När det gäller ungdomar lovar jag dig att det finns en hel del som inte har råd att åka till Kista. Ska de göra det måste de gå mellan Tensta och Kista, och det tar 25–30 minuter för dem. De föredrar tyvärr att inte söka hjälp. Så ser verkligheten ut för vissa av våra ungdomar.

Anförande nr 120

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Abdo tycker inte att Järvalyftet har varit ett lyft utan tvärtom. Jag tycker att han är för negativ. Det som jag ser är ett lyft. Jag tycker att det är jättebra. Jag tänker exempelvis på bostadsmiljön i Rinkeby och på de

gårdar som Svenska Bostäder har. Det är fantastiskt. De har tagit fram en plan för varje port och varje hus. Man har fått information. Det jobbas med problem med svartuthyrning och förvaltning och så vidare. Detta görs tack vare Järvalyftet. Jag tycker att det är bra. Det har varit till stor nytta.

Anförande nr 121

A b d o G o r i y a (s): Jag har inte sagt att satsningen i sig är dålig. Men den verklighet vi har vittnar om de stora neddragningar som finns i våra verksamheter. Du nämnde stadsmiljön. Fram till 2010 kommer de här stadsdelarna att gå miste om halva det stöd som de hade år 2006. Du måste ju också vara bekymrad över de kärnverksamheter som har drabbats av stora neddragningar under de senaste två åren. Man satsar totalt 200 miljoner kronor på Järvalyftet under fyra år samtidigt som man drar ned med över 200 miljoner i de ordinarie budgetar som finns i båda stadsdelarna. Det är därför jag kallar detta för ett ras och inte för ett lyft.

Anförande nr 122

Borgarrådet L i v h (v): Dikran! Det som du pratar om är normalt underhåll och sådant som ett bostadsföretag självfallet ska göra oavsett om man kallar det för lyft eller inte.

Joakim! Det är bra att ha en vision, men det räcker inte. En vision måste faktiskt delas av dem som berörs av den. Utifrån min utgångspunkt som Rinkebybo sedan många år skulle jag vilja säga att den här visionen inte delas av dem. Det som folk i Rinkeby och mina vänner i dag upplever är inte ett lyft. Det är ett rejält sänke. Jag vill inte kallas för dysterkvist eller någon negativ gnällspik, för det här är vad som händer i dag i Rinkeby. Försäkringskassan läggs ned, Arbetsförmedlingen läggs ned, förvaltningen flyttas med följden att arbetstillfällen försvinner. Kvinnoverksamheten – den enda kvinnoverksamhet där kvinnor från olika nationaliteter möttes – är borta. Familjecentralen, som byggdes upp under många år med utgångspunkt från de behov som fanns i området, är nedlagd.

Detta är inget gnäll. Detta är fakta. Därför måste man förstå att mina grannar Rinkebyborna inte förstår. Ni säger att ni ska göra en vision och göra området bättre samtidigt som man ser de här försämringarna. Det går helt enkelt inte ihop. Vi i Vänsterpartiet har inget emot en vision. Det har alltid funnits visioner på Järvafältet så länge jag har bott där. Men i den visionen måste ingå inflytande för människor som bor där. Hur ska den lokala demokratin försäkras? Hur ska människor som bor där, och inte bara tjänstemän inifrån staden, kunna vara med och bestämma om utvecklingen?

Därför vill vi ha ett nytt förslag. Vi vill ha ett förslag där man talar om hur den lokala demokratin ska tillgodoses och vilken roll stadsdelsnämnderna ska ha. Framför allt vill vi att det i visionen framgår hur den sociala servicen ska återställas. Hur ska vi få en stadsdel för alla? Hur ska vi få en öppen stadsdel med kultur, bra skolor, inflytande för ungdomar, bra äldreomsorg och så vidare?

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 123

D i k r a n D i s o n (kd): Ann-Margarethe! Också du tvivlar på att Järvalyftet har varit ett lyft. Du tycker bland annat att det som jag nämnde är vanligt underhåll. Man måste fråga sig varför det då inte har skett. Varför sker det först nu genom Järvalyftet? Där ser man att det har gjort nytta. Detta är ett lyft.

Anförande nr 124

Borgarrådet L i v h (v): De här planerna har funnits sedan väldigt länge, Dikran. De trygghetsvandringar som ligger till grund för mycket av de förändringar som görs inom Svenska Bostäder genomfördes till exempel faktiskt under vår mandatperiod.

Anförande nr 125

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Ann-Margarethe Livh säger att det alltid har funnits visioner för Järva. Det stämmer. Det har funnits många visioner och många idéer för hur man ska kunna utveckla Järvaområdet. Problemet har varit just att man inte har sammanställt det till någon enhetlig linje. Man har inte sett på vad som har varit de gemensamma nämnarna i visionerna. Hela Järvafältet har bestått av tomtebloss av olika projekt och annat – en del riktigt, riktigt bra och en del mindre bra.

Fördelen nu är att vi kan samla detta. Jag tycker att det är helt fel när Ann-Margarethe säger att det inte har funnits någon lokal demokrati i arbetet. Förutom sedvanlig remisshantering, som du också alltid är en del av, har vi utökat den lokala demokratin till att ha fokusgrupper och diskussioner med enskilda medborgare. En rad olika personer har engagerat sig i visionsarbetet. Det tycker jag är någonting positivt för just det här visionsarbetet. Det har jag inte sett någonting av tidigare.

Anförande nr 126

Borgarrådet L i v h (v): Då tror jag att du inte riktigt har följt det arbete som bedrevs tidigare, Joakim. När vi hade stadsdelsförnyelsen hade vi till exempel enkäter i Rinkeby som gällde flera tusen personer. De resulterade sedan i flera öppna möten. Just det här svåra lokala demokratiarbetet – jag erkänner att det är mycket svårt – har pågått under flera år. Det har också flera gånger funnits kataloger på arbetet som Järvaborna vill ha. Det har hållits öppna möten där man har samlat åsikter och så vidare.

Järvavisionen är ju också en katalog av förslag. Det är inget samlat grepp. Det är en katalog av förslag där man inte ser finansieringen. Det är förslag som ska vidareutvecklas och diskuteras. Det är absolut ingen samlad bild. Det är därför jag anser att hela den sociala biten fattas i den här bilden. Alla de mjuka frågorna saknas. Det är därför vi vill ha ett nytt förslag.

Anförande nr 127

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande, kommunfullmäktige! Jag har bott och arbetat i Rinkeby sedan 27 år. Jag yrkar bifall till Vision Järva 2030.

Jag är glad över att vi ska ha ett långsiktigt mål för Järvaområdet. Som jag sade tidigare anser jag att Järvalyftet har varit en bra start för stadsdelarna runt Järva. Jag tror att det var både nödvändigt och välbehövligt. Tyvärr har bostadspolitiken för Järva varit felplanerad. Det har blivit felbyggt, och fel politiska beslut har fattats. Detta har resulterat i ett segregerat område så sent som i början av 90-talet.

Visst har det varit många riktade åtgärder i området, men de har varit kortsiktiga och alltför begränsade för att ge bra effekter. Det har saknats konsensus, ett helhetsgrepp och en plan för att höja områdets attraktionskraft. När man läser ärendet blir man därför glad över att det är så många som har medverkat med förslag och lagt fram sina åsikter, även om jag för min personliga del saknar en del av de förslag som vi från Rinkeby företagarförening har fört fram.

Det finns också människor som har fört fram idéer och tankar men som inte nämns här. De har kämpat jättelänge för Järvaområdet. Jag tänker speciellt på min partikamrat Hardy Hedman. De är förstås glada att de nu får se sina förslag i visionen. En annan person jag kan nämna är vår enda åhörare här, Geronimo från Rinkeby. Han är en av eldsjälarna, och han har gjort mycket gott för ungdomarna i Rinkeby. Han har hjälpt och motiverat många att komma in på utbildningar och läsa vidare.

Jag vill också lyfta fram de små företagen som har satt färg på Rinkeby, på Järvaområdet och på Stockholm. De har kämpat och gjort mycket till för att området ska få en positiv klang.

Anförande nr 128

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Fru ordförande! På något sätt hyser jag stora förhoppningar om att Järvaområdet och dess bostadsområden äntligen kan bli attraktiva områden. Den här visionen kan vara ett sätt. Men vi som bor därute i Stockholms utkanter har under årens lopp sett många visioner – en del bättre och en del sämre. Ingen av dem är genomförd hittills.

Jag är övertygad om att det finns kilovis med papper och program på olika kontor i staden – papper som anger hur vi i den här salen har fattat beslut som gäller för oss som bor i området. Det är ändå bra, för majoriteten backade faktiskt och började prata med de boende i området. Det finns planer för Akalla och det finns planer för Husby. Även den nuvarande majoriteten vill givetvis visa att den bryr sig om oss som bor på Järvaområdet. Det ska byggas hus och det ska byggas vägar. Hus ska upprustas, och vi som bor på Järvaområdet ska bli trygga människor.

Jag måste säga att det som händer nu i Husby är en positiv signal. Jag blir väldigt nöjd när jag ser hur upprustningen av fastigheterna har påbörjats. Det är roligt att se hur de första fastigheterna i Svenska Bostäders bestånd faktiskt ändrar både färg och form. Man ser också att det sker andra viktiga saker som förtätning av husen och så vidare.

Detta är viktigt. Men det är också viktigt med service och företag i området. Det ser däremot inte lika bra ut. Jag kan inte nog tjata om hur viktigt det är för helheten och självkänslan att det finns både arbetsplatser och service. I Husby är detta i princip helt borta nu. Det har försvunnit i och med den borgerliga majoritetens tillträde till

makten. Era vänner högre upp på Hantverkargatan verkar inte vara lika måna om Järvavisionen. Det är därför svårt att se den sociala och arbetsmarknadsmässiga visionen i ärendet.

Det här är måhända en detalj, men det märkliga är att varannan mandatperiod upplevs Järvafältet som en barriär för oss boende. Man orkar inte riktigt se hur viktigt detta friluftsområde är för oss som bor där. Varannan mandatperiod får vi nya förslag på hur man kan tillförsäkra att vi kommer över fältet. Vi har sett förslag om spårväg på pelare över fältet. Nu har man pratat om bussgata eller spårtaxi. Vi som bor i området vill inte ha vare sig det ena eller det andra. Vi vill ha förbättringar av kollektivtrafiken. Men vi har alltid ansett att det är bäst att använda de befintliga vägarna och försöka tillskapa tätare tvärförbindelser i området. Det har varit ett problem – ett problem för oss och ett problem för er. SL:s styrelse är inte så lätt att prata med. Detta är något som Järvaborna vill.

Med dessa ord yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 129

Borgarrådet R u w a i d a (mp): När det gäller vissa frågor har borgarna visat handlingskraft. Man har sänkt skatten, som man lovade. Man har ombildat en massa hyresrätter till bostadsrätter och sålt en hel del fastigheter. Man har sålt ut en hel del grönområden utanför staden. Där agerade man snabbt och effektivt.

När det gäller Järva, Skärholmen och många andra av våra områden är utvecklingen en helt annan. Enligt Fokus integration visar det sig att skillnaderna och klyftorna i Stockholm mellan dem med svensk bakgrund och dem med utländsk bakgrund har ökat, och inte lite. De har ökat oerhört markant när det gäller sysselsättningsnivå, ohälsa och inkomst. Ni har haft tre år på er – eller två år och åtta månader som någon sade – och det har gått helt åt fel håll. Ni hade visioner för Järva, men de visionerna handlade om att bygga. De handlade om stadsbyggnad. Man kan inte bygga bort utanförskap. Man kan inte bygga bort diskriminering. Att bygga skapar inte kontaktnät för ungdomar när de söker jobb.

Ni visste från början att ni ville ha *en* stadsdelsnämnd. Rinkeby skulle gå ihop med Kista. Ni flyttade arbetsplatser från Husby och från Rinkeby till Kista som redan av sig själv fick fler arbetsplatser. Ni tog bort dem från ställen där de behövdes. I min vision ska kommunen göra skillnad. Om ni nu ville slå ihop stadsdelsnämnderna – varför flyttade ni inte utbildningsförvaltningen till Husby? Det skulle bli 500 administrativa personer som till exempel lunchar på restaurangerna. Varför flyttar ni inte en filial till Stadsteatern till Rinkeby så att folk kan fika, mingla och träffa skådespelare och besökare? Här kan vi om vi vill skapa riktiga arbetstillfällen och riktig integration. Det handlar om handlingskraft, och här har ni tyvärr inte visat handlingskraft.

För mig, som hela tiden har suttit med i styrgruppen för Vision Järva, var det oerhört viktigt att få in fokus på lika rättigheter och på sociala frågor. Jag hade förhoppningar om det. Här tycker jag att man har misslyckats, och då tycker jag att man ska erkänna det. Erkänn det så att man kan göra någonting åt det!

När det gäller skolan handlar det till exempel om att satsa mer pengar. Ni har minskat den socioekonomiska faktorn till skolorna fast alla vet att man behöver mer pengar. Utan pengar till skolan kan man inte göra en satsning.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 130

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Jag tänkte prata lite om företagande. Mirja Räihä Järvinen tog upp frågan om hur viktigt det är att företag och näringsliv fungerar i området. Det är helt riktigt. Jag har också noterat att Miljöpartiet har beskrivit vikten av det lokala näringslivet. Det är positivt att vi ser denna enighet om hur viktigt det är med näringsliv i området.

Vi kan konstatera att de företagare som finns i området är beroende av att människor går och äter lunch och att människor finns i området och kan handla under dagen. Vi kan också konstatera att de blir väldigt oroliga när en verksamhet bestämmer sig för att lämna området. Av detta skäl har vi från stadens sida varit väldigt tydliga med att om någon lämnar området från stadens verksamheter och om man bestämmer sig för att flytta en verksamhet någon annanstans ska man också delta i arbetet med att hitta någon ersättning.

Det exempel som ni alltid lyfter fram är förvaltningshuset i Rinkeby. Jag kan konstatera att det har kommit ett antal förslag på hur man skulle kunna fylla detta hus med arbetsplatser. Där har vi ännu inte nått fram. Men stadsdelsnämnden har geografiskt valt att lägga sitt kontor så centralt det bara går. Då lämnade man en förvaltningsbyggnad och slipper den hyreskostnaden. Men jag kan försäkra er om att vi alla arbetar för att vi ska nå något företag eller någon som kan uppfylla behovet av arbetsplatser i området. Det är viktigt för det lokala näringslivet.

Men allt är inte mörkt. Allt är inte svart. Nordea har under årets första månader skapat två nya kontor i området – ett i Rinkeby och ett i Tensta. Den nya vårdcentralen är det ingen som nämner från oppositionens sida, men den är faktiskt ganska väsentlig i området. Det är en barnprofilerad vårdcentral som har haft rekordartat många besökare under den här tiden. Det är ett stort behov som har fyllts med den vårdcentralen.

Fler fokuserar på området. I Husby lägger vi ett kontaktcenter från Stockholms stads sida. Det är ett kontaktcenter som fullmäktige har fattat beslut om – en förvaltning som hamnar i Järvområdet. Jag vet inte hur många förvaltningar som du har föreslagit ska lämna Stockholms övriga delar och flytta just till Järvaområdet, Yvonne Ruwaida. Jag är inte främmande för att någon förvaltning kan hamna där. Det finns en god kommunikation rakt till Stadshuset om de vill oss något. Det är jättebra. Kom med förslag så ska vi utreda dem!

Svenska Bostäders jobbsatsning är någonting som har påvisat hur viktigt det är att enskilda aktörer gör någonting i området. Låt oss lyfta fram fler exempel!

Anförande nr 131

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Att förvaltningshuset ligger så centralt som möjligt var väl i alla fall tidernas överdrift. Så avsides som det ligger nu har det aldrig legat. Det är knappt så man hittar dit.

Det handlar inte enbart om arbetsplatser. Det är viktigt att arbetsplatserna finns för det lokala näringslivets skull så att restaurangerna har gäster. Man kanske går till frissan och handlar på Ica. Men det är också viktigt för tryggheten att man har den service man behöver i närheten, till exempel som barnfamilj. Man ska ha barnavårdscentralen och mödravårdscentralen i närheten. Det är det här som har gjort att byggnader har tömts i Husby, till exempel. Och de gapar fortfarande tomma. Det är väl jättebra om du försöker hitta nya hyresgäster, men det är jättesvårt att se det nu. Arbetsplatser är viktiga, även de kommunala. Men säg inte att förvaltningshuset är så centralt som möjligt!

Anförande nr 132

Borgarrådet L a r s s o n (m): Vissa verksamheter har lämnat området, Mirja. Jag säger ju just det. Vissa verksamheter har lämnat området av olika skäl, och det är verksamheter som vi inte förfogar över. Men jag kan också konstatera att andra verksamheter har tillskapats i området. De har också fyllt behov. När vi pratar om andra frågor från andra ledamöter i fullmäktige har vi också sett att verksamheterna har ersatts av någonting annat.

Vi har konstaterat att ett antal fältarbeten utförs i dag som inte tidigare utfördes. De utförs av föräldrar som har blivit engagerade genom en fantastisk satsning från stadsdelens sida. Vi har fått ut föräldrar på banan på kvällar och på nätter som är ute och gör fantastisk nytta. Detta är unikt i detta område, och det har gjort att julen och jullovet i år var det lugnaste i området sedan år 2000. Det är positivt. Vi måste lyfta fram det som är bra också, men jag är beredd att diskutera även de dåliga sakerna. Det vet du, Mirja.

Anförande nr 133

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag beskrev i mitt inlägg hur klyftorna i Stockholm har ökat under det borgerliga styret både när det gäller sysselsättning, inkomstnivåer och ohälsa. Klyftorna mellan dem som har utländsk bakgrund och dem som inte har det har ökat här i Stockholm. Jag har inte fått någon respons på detta och på varför man har visat så lite handlingskraft för att se till att möjliggöra arbete och motverka diskriminering.

Jag vill också ta upp en annan fråga, nämligen den att ute i Järva började det hända saker efter remissrundan. I Akalla händer det till exempel saker, men varken företagarna eller vi Akallabor har blivit involverade i det som ska byggas. Det som händer handlar om att bygga. Varför? Hur kan vi ha ett demokratiskt inflytande med en omvänd planprocess så att de som bor i området är med och utvecklar hur det ska byggas?

Anförande nr 134

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag tror, fru ordförande, att det är viktigt att vi engagerar dem som bor och verkar i Akalla i det som ska ske där med både centrumupprustning och bostäderna. Det vi ser är konkreta resultat av att den här majoriteten har avsatt 10 miljarder kronor till miljonprogramsområden för energiefektiviseringar, för att rusta områden och se till att vi får fastigheter som är i god klass, Yvonne Ruwaida. Det är någonting som är positivt för området.

Självfallet måste de som bor och verkar i området engageras i detta, och jag upplever att i de frågeställningar som både du och jag har tagit upp på Svenska Bostäders håll när det har gällt kommunikationer med företagare och andra har vi fått mycket bra svar från företaget. Men det där måste vi alla följa. Vi måste se till att folk som bor där är så engagerade i arbetet som de vill.

Anförande nr 135

M a r t i n M i c h e l (mp): Fru ordförande! Det är viktigt, som har sagts här tidigare, att Vision Järva inte stannar vid ett upprustningsprojekt som så många projekt tidigare har tenderat att göra. Det krävs en helhetssyn, och man måste ta tag i alla frågor samtidigt, från sociala frågor och människors livskvalitet till upprustningsfrågor och miljöfrågor – allting på en gång.

Jag skulle vilja nämna ett annat projekt som pågår i landet och som man till stora delar får anse som ganska lyckat. Det är Gårdstensprojektet i Göteborg. Säkert har en del av er varit där och tittat på det. Där har man under de tio år som projektet har pågått lyft området i många avseenden. Nära 1 000 lägenheter stod tomma i området när man började 1999. I dag är i stort sett alla uthyrda.

En av Gårdstens stora stoltheter i dag är det vindkraftverk som man invigde för några år sedan. Det genererar 70 procent av den el som bostäderna behöver. Det är på 2 megawatt. Många är väldigt förtjusta i verket, och det har blivit ett nytt landmärke för Gårdsten. Kriminaliteten har minskat med över hälften i området. Dessutom har småföretagandet ökat med nära det dubbla, vilket är glädjande.

På Järvafältet måste det finnas mycket jobb man skulle kunna skapa, framför allt åt ungdomar. Jag väddar till er som är ansvariga för projektet att verkligen undersöka det.

Det är också viktigt att engagera de människor som bor i området ungefär på det sätt som vi gjorde 1997 och 1998 i det vi kallade för ytterstadssatsningen. Det var många projekt som skapades, och det skapades framför allt framtidstro hos de boende. Människor engagerade sig och kände att någonting nytt hände. Det var roliga saker som man höll på med, och man kunde påverka stadsdelens utveckling. Det här är jätteviktigt för att skapa den framtidstro som Järvafältet behöver och för att skapa en attraktiv stadsdel i framtiden.

Anförande nr 136

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande och fullmäktige! Utvecklingen i ytterstaden och på Järva har en avgörande betydelse för Stockholms fortsatta utveckling. En

positiv utveckling gör att Stockholm kommer att stå betydligt bättre rustat inför framtiden. Ett misslyckande innebär växande klyftor och ökade motsättningar.

Just nu ser vi hur klyftorna växer. Vi ser hur arbetslösheten ökar. Vi ser hur andelen behöriga till de nationella programmen i skolan minskar. Den ursprungliga ambitionen med Järvalyftet togs redan under förra mandatperioden. Den var att minska de sociala och ekonomiska klyftorna och skillnaderna. I stället har arbetet kommit att bli något av ett programarbete som i verkligheten inte är ett programarbete. Man kan fundera på om det är ett sätt att kringgå plan- och bygglagen och dess krav på remissinstanser och så vidare. Jag tror förvisso inte att detta har varit ett försök att kringgå PBL utan snarare en brist på kunskap om vad det är som faktiskt behövs.

Jag tror också att det har varit ett sätt att kunna göra flashiga mediala framställningar om vad man vill gör för de där stackarna i ytterstaden. Man vill kunna göra fina presskonferenser. Vi minns allihop den välkända rivningsincidenten. Jag tror att det handlade om att man var så ivrig att visa upp någonting, inte för Järvaborna utan för sina potentiella väljare på Södermalm och i andra delar av staden. Man ville visa att man minsann vill göra något.

Men för att göra någonting på Järva och i många andra av våra ytterstadsdelar handlar det om så oändligt mycket mer än bara de fysiska åtgärderna. Det handlar om att få Järva och andra stadsdelar att bli så bra att alla stockholmare inklusive innerstadens alla majoritetsborgarråd skulle vilja bo där själva med fokus på de värden som faktiskt finns där.

Vi ser stora utestående frågor i det som nu har presenterats för kommunfullmäktige. Vi frågar oss hur man kan lyfta in ett aktivt antidiskrimineringsarbete. På vilket sätt kan arbetet med Järvavisionen också se till att skapa arbetstillfällen för dem som bor på Järva och arbetstillfällen på Järva så att andra kan jobba där? Och hur kan ett socialt perspektiv lyftas in i visionen?

Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 137

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Teres Lindberg har många fördomar om en politik som ändå strävar efter att nå ungefär dit där hon slutade. Det handlar om att nå det som jag tycker beskrivs väldigt bra i visionen. Där slutade hon i sitt anförande, men det fylldes av mycket stoff.

Jag kan bara konstatera att vi har lite olika uppfattningar om vägen dit. Men jag tycker att det är trist om du ifrågasätter den politiska viljan. Det här handlar inte om att kringgå någon planprocess. Det handlar om att aktivt se till att det som ska göras i Järvaområdet är att förankra från början och se till att lyssna in vad det är som man vill prioritera från de boendes sida. Det tycker jag att vi har gjort. Det är därför jag tycker att visionsdokumentet är unikt och bra. Sedan finns det helt klart massor i dokumentet som skulle kunna se annorlunda ut. Men detta är det unika. Man har arbetat med det från början på ett mycket bra och förankrande sätt. Det är någonting som är positivt.

Anförande nr 138

T e r e s L i n d b e r g (s): Då kan man fråga sig varför det inte finns något aktivt antidiskrimineringsarbete med. Det finns inte med över huvud taget. Varför finns det inga kraftfulla åtgärder som kan skapa arbetstillfällen på Järva och jobb åt Järva-borna? Och varför finns det sociala perspektivet inte med i visionen? Det är det som är problemet, Joakim Larsson, och ingenting annat.

Anförande nr 139

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande! Ni har gjort en halv satsning och har en halv vision på gång. Det är lite sorgligt, måste jag säga. Ni hade ju världens chans här att lyfta in de sociala incitamenten på alla sätt. Det har ni missat, och det tycker jag är märkligt.

När det gäller lågkonjunkturen och de ungdomar vi pratar om ökar arbetslösheten mest bland utlandsfödda. Den ökar med 47 procent bland ungdomar, och många av dessa ungdomar bor i det här området. Ni har missat den delen av visionen.

Jag tänkte ställa några frågor till er som har varit involverade i det här. Hur har ni tänkt hitta fler mötesplatser för ungdomar? Det behövs verkligen. Påbörja ett ordentligt arbete när det gäller det! Om man tittar i budgeten på vad som händer i stadsdelarna ser man bara minustecken rakt av. Varför lade ni ned familjecentralen? Det är jättekonstigt, om man nu ska satsa på det här området. Och varför har ni inte förstärkt det drogförebyggande arbetet specifikt i Tensta? Det hade behövts eftersom siffrorna ökar där. Finns det någon här inne som kan ge mig svar på det? Varför fortsätter langningen så starkt där ute? Det gör den tyvärr.

Har ni en speciell plan för de ungdomar som hoppar av skolan, dropouts, i det här området? Eller tänker ni droppa dem? Var är era visioner i de sociala frågorna? Jag hittar faktiskt inte dem någonstans.

Ni borde ta er en titt på andra. Exempelvis Göteborg har lyfts fram här. Där har man gjort en större satsning i bostadsområdet men också på de sociala frågorna. Titta på Göteborg! Eller fråga socialborgarrådet, som inte är här just nu, hur det ser ut exempelvis i Harlem! Ulf Kristersson har ju varit där två gånger. Annars kan ni fråga mig hur man lyfter en del av ett område just med de sociala incitamenten för ögonen. Man ska inte bara fixa och dona med ytan utan också gå in på de sociala områdena. Det har ni missat i det här området, som är socialt eftersatt. Det är sorgligt.

Anförande nr 140

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Karin Rågsjö! Du är verkligen urtypen för dem som vet bäst hur det ska vara för andra. Du bor inte själv i de här områdena, men du är väldigt säker på hur det ska se ut.

När det handlar om mötesplatser finns det faktiskt sådana. I min stadsdel är till exempel inte en enda mötesplats nedlagd. Det utvecklas. Vi har Tensta Community Center för de ungdomar som går på Tensta gymnasium. Det finns ett utvecklat arbete med föräldrar utan dess like. Många föräldrar är engagerade både i vandringar och möten. Det har just startats utbildningar på föräldrarnas eget initiativ, förutom våra

egna, Komet och så vidare. Det är cirklar som handlar om de etniska föreningarna. De vill själva ta upp hur man ska vara som förälder och hur man ska kunna engagera sig. Skolorna är involverade. Det är ett tätt samarbete där alla jobbar med varandra.

Langningen ökar. Det är ett problem. Men man jobbar med de här frågorna. Det vet du, och det borde du veta eftersom du sitter i socialtjänstnämnden.

Anförande nr 141

K a r i n R å g s j ö (v): Jag har full koll. Det är klart att det är jättebra att frivilligkrafterna tar över när man slaktar den sociala budgeten. Det är precis som vanligt – hej och hå!

Jag frågar fortfarande varför ni lade ned familjecentralen, som är ett fantastiskt sätt att förhålla sig när man ska jobba med barn och ungdomar.

Jag hade mitt första sociala jobb i Tensta, och känner många människor som bor i området. Jag kan uttala mig om det. Jag kan se bara genom att lyssna och vara där att ni har tappat halva visionen. Tänk om ni hade gått in med lite pengar och lite idéer och kunnat skapa det som fattas för de människor som vi pratar om i stället för att bara rappa fasaden!

Anförande nr 142

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Du tycker att det här har varit ett halvt lyft, Karin, och att vi har missat chansen att lyfta in det sociala området i Järvalyftet. Jag kommer att tänka på att den aspekten faktiskt finns med. Jag får till exempel de tidningar där Svenska Bostäder informerar. Där läser jag att de anställer lokalt folk och att de har haft de här riktlinjerna. De har hjälpt till att starta många små företag och de ger dem hjälp och stöd och anlitar deras tjänster. Den sociala aspekten finns med, så det är inte så svart som du tror – tack och lov!

Anförande nr 143

K a r i n R å g s j ö (v): Jag ser det inte i svart, utan det finns bra grejer i planen. Det är självklart. Men ni har glömt bort de sociala delarna, och det är en stor miss. Det är jättesorgligt. Det skulle ha kunnat bli något mycket, mycket bättre av detta. Det finns så många frågor som är kopplade till det här. Varför ser ni exempelvis inte, med den stora ungdomsarbetslöshet vi har nu, till att få fram fler platser på komvux i området? Varför är ni inte lite kreativa?

Jag frågar fortfarande varför ni inte har fört någon dialog med de ungdomar som var med i de bråk som var i Tensta i december och deras föräldrar. Eller har ni kanske gjort det? Nu har ni försökt bilda föräldraorganisationer. Men de socialarbetare som jag känner i Tensta sysslar precis just nu med att titta på att folk inte förbrukar för mycket el i området.

Anförande nr 144

A b e b e H a i l u (s): Ordförande, kommunfullmäktige! Vision Järva är ett mycket politiskt projekt – ett projekt som i teorin omfattar såväl de hårda som de mjuka frågorna. Det handlar om upprustning, byggnation, infrastruktur, integration, arbete, utbildning med mera. Av detta är det bara infrastrukturfrågan, det vill säga E 18, som tack vare blocköverskridande överenskommelser har gått bra.

Den moderatledda alliansens första framgång de senaste två och ett halvt åren på Järvaområdet är att tömma Rinkeby och Husby stadsdelar från kommunala och statliga myndigheter. Det är till exempel stadsdelsförvaltningen i Rinkeby och Husby och Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och banken från Rinkeby. I dag sker det minst en konkurs i veckan i det lokala näringslivet både i Husby och Rinkeby.

Ordförande! Tanken bakom Järvavisionen var att göra stadsdelarna på Järva levande och attraktiva. Vad som hände i verkligheten är det motsatta. Jag vill gärna att ni berättar för mig och för stockholmarna från den borgerliga sidan vilka utbildningsinsatser man har gjort med Järvapengar för att ungdomar och de arbetslösa som står långt från arbetsmarknaden ska vara attraktiva. Järvavisionen ska vara en satsning utöver den ordinarie budgeten. Den skulle göra skillnad. Tyvärr är sanningen den motsatta. Vårdval Stockholm och flytten av grundskolan till utbildningsnämnden har skapat problem. Samarbetet mellan landstinget och kommunen om en familjecentral och BVC har avstannat, och samarbetet mellan skolorna och socialtjänsten likaså.

Ordförande! Moderaternas och deras allierades så kallade vårdnadsbidrag har dessutom orsakat oanade och oväntade kvalitetsförsämringar inte bara för barn som sitter hemma, utan även för våra förskolebarn i stadsdelarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta.

Bifall till Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 145

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Jag måste faktiskt fråga dig en sak, Abebe. Spelar det någon roll vilken bank det är som ligger i Rinkeby? Spelar det någon roll att det är Nordea som ligger där i dag i stället för Föreningssparbanken? Vad du säger i ditt inlägg är att banken har lämnat Rinkeby. Ja, det stämmer – Föreningssparbanken slog igen. Två bankomater slog också igen. Sedan öppnade Nordea, och sedan öppnade Nordea ett kontor i Tensta och ytterligare ett kontor i Kista.

Du glömmer detta i din historieberskrivning, och så här är det när det gäller fler verksamheter. Du glömmer att berätta om vårdcentralen med sin barnprofil. Den har startats nu, och den har visat sig vara mycket omtyckt. Den var uppenbarligen eftersträvarsvärd. Detta är någonting som är positivt för området. Ni brukar i olika sammanhang lyfta upp att medborgarkontoret lämnade Rinkeby. De har enormt mycket att göra på medborgarkontoret i Rinkeby. Det ligger kvar där. Men det vet du – du känner ju till området, du också. Lyft fram rubbet, och inte hälften!

Anförande nr 146

A b e b e H a i l u (s): Joakim Larsson! Medborgarkontoret hade 70 000 besökare mellan 1998 och 2006, så det är inte någonting nytt. Nu har det halverats, så det där är inte sant. Du anar inte hela sanningen. Du känner inte till den egentligen.

Vi hade två banker. Den ena lånade ut pengar. Den andra, Nordea, lånar inte ut pengar utan betalar bara ut lönen till folk. Det är skillnad också där. Vi vill gärna ha en bank som lånar ut pengar till näringslivet också, eller hur? Det där är inte sant, Joakim. Gå tillbaka och gå igenom vad som händer i Rinkeby, Kista, Husby och Akalla med mera!

Fru ordförande! Det var någon som nämnde Hardy Hedman här. Om Hardy Hedman hade varit här nu skulle han ha skämts.

Anförande nr 147

D i k r a n D i s o n (kd): Jag vill hälsa till Abebe att Hardy Hedman har läst, och han är glad för Järvabornas räkning.

Jag har två frågor till dig, Abebe. Du påstod här att minst en konkurs i veckan sker i Husby och Rinkeby. Jag undrar varifrån du får de uppgifterna.

Du tycker också att vårdnadsbidraget har gjort stor skada. Jag undrar vad det är för stora skador som uppstår när ett barn upp till tre år är med sin mamma. Vad har de fått för skador? Kan du tala om det för mig?

Anförande nr 148

A b e b e H a i l u (s): I dag har förskolan i Rinkeby 15 miljoner kronor i underskott på grund av vårdnadsbidraget. Det är inte bara barnen som sitter hemma som drabbas; dessa 15 miljoner kronor stannar i stadshuset, och det skapar självklart en minskning av kvaliteten i Rinkeby. Det är samma sak i Spånga-Tensta. Detta är jättesvårt att se för den borgerliga majoriteten, speciellt för Moderaterna och Folkpartiet. Jag vill gärna att de ser det här problemet. Vi skapar ett stort problem för framtiden. Barnen är vår framtid. Det är viktigt!

När det gäller frågan om konkurserna så bor jag i Rinkeby. Jag är där varje dag, förstår du, och jag frågar alla företagare där.

Anförande nr 149

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte spinna vidare på det här med familjecentralerna och då ur ett jämställdhetsperspektiv. Ingen har nämligen svarat på de frågor jag tog upp i mitt anförande: Vad har hänt med alla kvinnoverksamheter i området? I Rinkeby finns inte en enda plats för kvinnor med olika bakgrund där man träffas – inte en enda plats. Den kvinnoverksamhet som förvaltningen hade förut är nedlagd. Bidragen till andra föreningar som har hållit på med kvinnoverksamhet är indragna.

Familjecentralerna fanns i Tensta, Rinkeby och Husby. Ann-Katrin kanske kan tala om hur många anställda som finns på det som finns kvar av familjecentralen i Tensta, det vill säga resterna av den, om man jämför med hur det var förut. I Rinkeby där jag var i förra veckan är familjecentralen i praktiken nedlagd, och den kommer dessutom att flytta från öppna förskolans lokaler – det enda som är kvar den familjecentralen – därför att Boulton, som ni sålde till, har höjt hyrorna så att man inte har råd att ha kvar lokalerna. Det är samma i Husby. En verksamhet som är viktig för barn och viktig för kvinnor läggs ned, och jag skulle faktiskt vilja ha en kommentar till det. Hur har ni tänkt er när det gäller Vision Järva och jämställdhet?

Anförande nr 150

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): När det gäller familjecentraler kan jag förstås inte svara på hur många som är kvar så här oförberett, men jag vet att vi har verksamhet i Tensta.

När det gäller kvinnoverksamheter tar du upp den i Rinkeby som är nedlagd, men jag kan tala om att i Tensta har vi faktiskt kvar kvinnoverksamheter, och vi ska i veckan besluta om föreningsbidrag som vi har kvar som också kommer att gå till kvinnoverksamheter.

Vi har också haft mammor och pappor som har varit väldigt engagerade när vi har haft oroligheter, och det är som Joakim Larsson sade: Det har aldrig varit så lugnt som det var i julas, och under påskhelgen har det fungerat jättebra. Vi har sett föräldrar ute som vi aldrig har sett förut. Det finns en glöd, och det finns ett engagemang som inte speglar det ni framställer här, utan människor tror, vill och tycker att det har blivit en livsluft. Tro't om ni vill!

Anförande nr 151

Borgarrådet L i v h (v): Det är jättebra att det var lugnt i påskas, men nu frågade jag faktiskt om jämställdhet och kvinnor och hur ni satsar på kvinnor, och det fick jag inte svar på. Och eftersom du inte vet hur det är med personalen på Tensta familjecentral så kan jag tala om att den har minskat med hälften, visserligen mest landstingspersonal, men det är trots allt den borgerliga alliansen som har dragit ned på familjecentralen och därmed på stödet till kvinnor.

Anförande nr 152

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag bodde i södra Järva i många år. Jag hörde från båda håll att det pratades om att Järva är fint, att det finns en mångfald och olika språk. Det har talats mycket om problem och om lösningar. Jag var aktiv i samverkansgruppen och i några grupper i området i ytterstadssatsningen. Jag vill säga om detta att det fanns obalans i området mellan södra Järva och norra Järva. Obalansen har fortsatt, och den har förvärrats med den nya majoriteten. Om jag får säga så, så utifrån min erfarenhet från huset här vill många politiker lösa de sociala problemen i området med utopier. Det handlar också om planekonomi i ytterstadssatsningen i början och nu ska den fria marknaden lösa alla sociala problem.

Jag vill ställa en fråga till Joakim Larsson: Har du läst storstadskommitténs delbetänkande som handlar om kritiskt tänkande mot de satsningar som har skett i förorten som handlar om demokratiområdet? Martin Michel nämnde Gårdstensprojektet, det som medborgarna själva var med och beslutade om. Joakim Larsson pratar om att de har pratat och samtalat med boende. Men frågan handlar inte om samtal med boende, det handlar också om att de boende ska få egenmakt. Därför vill jag ställa frågan om du har läst storstadskommitténs delbetänkande som påpekar de brister som skett på detta område i Malmö, Göteborg och Stockholm.

Anförande nr 153

Borgarrådet L a r s s o n (m): Svaret på om jag har läst det här betänkandet, herr ordförande, är nej. Det har jag inte gjort.

Anförande nr 154

A b i t D u n d a r (fp): Visionen är väldigt intressant, inte minst politiskt, tycker jag. Visionen handlar både om stadsplanering och om social utveckling. Jag blir väldigt förvånad över att man kritiserar just den fysiska planeringens betydelse när det gäller segregation inte minst, för att man bygger ihop stadsdelarna som ibland kan uppfattas som skilda världar med olika förutsättningar.

Vad det handlar om är att höja områdets status och skapa stabilitet och trivsel. Många har flyttat därifrån, även jag själv, men viktigast är ändå att skapa trivsel så att de som vill stanna kan få stanna. Detta är ett av de problem som finns med Järvaområdet som vi måste vara eniga om. Hur kan vi lösa det?

Det handlar också om trygghetsfrågor. Vi har testat de idéer som oppositionen gör gällande, men dessa idéer har verkligen misslyckats, det vill säga, de har bara inriktat sig på sociala projekt. Vissa projekt, och det har vi sagt, var mycket bra, men på det stora hela var syftet med ytterstadssatsningen, stadsförnyelse, och de här projekten har utvärderats av Södertörns högskola. Man har svart på vitt att ni har misslyckats med de projekt som ni gör gällande att ni har lyckats med tidigare.

Jag blir därför mycket förvånad över tonen här. Vi borde vara överens om att vi ska gå vidare och pröva de nya idéerna. Det är precis det som det handlar om: Vi måste lära oss av historien för att utforma framtiden. Ingen här vill radera något ni skulle ha lyckats med. 2 miljarder har satsats på dessa områden mellan 1998 till 2006, den period som Södertörns högskola har utvärderat. Men ni har inte lyckats med de saker ni tar upp.

Vad har man lyckats med? Jo, en etnisk grupp hade lyckats bilda 98 föreningar i Järvaområdet. Är detta en ytterstadssatsning? Är detta att förebygga kriminalitet och höja statusen på området och så vidare? Självklart är jag inte nöjd med vissa saker, det finns sådant som vi ska göra bättre, men låt oss pröva de här idéerna som man inte har provat tidigare! När man har utvärderat detta projekt har ni rätt att komma och kräva saker, men ta inte ut misslyckandet i förskott. Era misslyckanden kan inte vara andras misslyckanden i förskott.

När jag har suttit i integrationsnämnden har man tittat på en del olika områden i ett internationellt sammanhang. Jag är väldigt stolt över Rinkeby, Tensta och Järvaområdet. Jag är väldigt stolt vid en internationell jämförelse, men nationellt har vi mycket att göra, mina vänner. Vi kan väl för en gångs skull vara överens så att vi kan få de önska effekterna politiskt? Det är jätteviktigt vilka signaler vi sänder. Men tyvärr, här väljer ni ändå redan att döma ut projektet, och då blir jag besviken.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 155

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Abit Dundar har helt missförstått kritiken. Det är ingen som kritiserar de fysiska delarna. Det vi kritiserar är att det är en satsning som så att säga står på ett ben. Det finns ju bara konkreta visioner när det gäller den fysiska delen. Det finns inget konkret när det gäller de sociala områdena. Det finns några vackra ord, men ingenting som förpliktar. Det är det vi kritiserar, och detta samtidigt som vi ser att det på flera håll går åt fel håll. Lyfter du ett bord i det ena benet så tippar det.

Anförande nr 156

A b i t D u n d a r (fp): Jag namngav inte något parti. Jag lyssnade sammantaget, det var därför jag gick upp. Man sade att det inte fanns några socioekonomiska anslag när det gäller resurser i Järvaområdet. Det stämmer inte.

Det andra man kritiserar är att det bara gäller den fysiska planeringen eller byggandet av bostäder och liknande. Sammantaget visar kritiken återigen att det absolut inte finns någon politisk vilja när det gäller Järvaområdet. Den totala kritiken tycker jag bara bestod av sociala projekt som man har provat tidigare. Ni har provat, och forskare har till och med utvärderat projekten. Ni har misslyckats med dem, och nu upprepar ni bara dessa idéer. Jag är ledsen över att behöva säga det.

Anförande nr 157

Borgarrådet L i v h (v): Det vi har kritiserat är i stor utsträckning att det inte är lokalt förankrat, och det finns inte heller i den här visionen någon idé om hur man ska gå vidare med lokalbefolkningen. Hur ska människor nu delta i processen? Det var en av de saker som jag klagade på.

Sedan tycker jag att du har lite fel om storstadssatsningen. Om du har läst utvärderingen är det faktiskt så att det fanns förbättringar på vissa områden, till exempel inom skolan, inom tvåspråkighet och så vidare. Problemet med storstadssatsningen, precis som med många av våra projekt, är att när vi byter majoritet byter vi också projekt. Det är det jag tycker är lite sorgligt med det här visionsarbetet: Man bygger inte vidare på ytterstadssatsningen och stadsdelsförnyelsen. Vi prövade både saker som inte var så bra, och vi prövade andra saker som var bra, och då borde ni ta mer till vara de erfarenheter som vi redan har gjort. Det var min kritik, inte att vi har en vision och att vi jobbar för att utveckla området.

Anförande nr 158

A b i t D u n d a r (fp): Jag måste säga att ni bara kritiserar det här projektet. Ni saknar visioner när det gäller det politiska. Ni ser det bara utifrån det sociala, som jag nämnde. Man bildade 98 föreningar. Jag tycker inte att det är acceptabelt. Jag tycker att vi måste bort från det tänkandet, bort från det synsätt på området som innebär att vi bara ytterligare försämrar området. Vi måste komma med den politiska visionen, öka tryggheten och stabiliteten och göra så att området blir attraktivt så att människor flyttar dit.

Det här projektet är ett sätt, men det finns naturligtvis massor av sätt att göra det bättre. Det tycker jag självklart att ni har rätt att kritisera, att man kan göra det ännu bättre. Men de totala angreppen här är totalt orättvisa och missvisande.

Anförande nr 159

Borgarrådet L a r s s o n (m): När jag lyssnar på debatten, herr ordförande, kan jag konstatera att väldigt många inlägg har handlat om att det har varit en slagsida mot den fysiska miljön. Jag kan konstatera, och det har jag också sagt i mina synpunkter, att det har varit en slagsida. Man har i den remissutgåva som gick ut talat mycket om den fysiska miljön och mindre om de mjuka frågorna. Jag tycker att vi har hanterat det och att det faktum att vi ska använda de olika förslag som har kommit in under remissrundan som en katalog ute i varje enskild nämnd i området också förutsätter att man tittar på alla de frågor som rör även den mjuka sektorn.

Men jag vill ändå lite grann nämna orsaken till att vi ibland pratar väldigt mycket hårda frågor, hårda strukturer, vägar, byggnader och så vidare. Det är så klart för att det hör samman med den mjuka delen av samhället. Det är klart att om vi lyckas nå ett område där vi får fler butiker i gångstråk och boulevarder, om vi lyckas få ett område som genom tillbyggnader skapar näringslivsförutsättningar och möjligheter för människor som bor där, är det klart att detta också påverkar den sociala miljön och också den mjuka delen.

Jag vill också faktiskt lyfta fram mer än vad som kanske har kommit upp i debatten hittills: den kanske största satsningen som har skett i fastigheter i Järvaområdet åtminstone sedan de byggdes. Det är ju några år. Det är 10 miljarder som bostadsbolagen kommer att kunna använda till energieffektiviseringar i miljonprogram. Det är enormt mycket pengar; det är i praktiken 1 miljon per lägenhet som vi kommer att kunna använda till att förbättra området. Varför har våra bolag dessa möjligheter? Varför har vi dessa ekonomiska muskler? Jo, det är tack vare vår politik. De ekonomiska musklerna som vi i dag kan använda för att rusta fastigheter och områden är en följd av den politik vi har fört, genom att vi har sålt till bostadsrättsföreningar, genom att vi har sålt till andra aktörer som också är villiga att bidra med ett avgörande inslag i den process som pågår. Tillsammans kommer vi att kunna använda dessa pengar till att forma området till någonting som människorna där eftersträvat och som också kommit fram i visionsarbetet.

Det här arbetet ser jag fram emot, och jag ser att visionen har landat i en start på en väldigt lång process som vi har framför oss. Jag ser fram emot att vi alla håller tummen i ögat på oss själva och andra som arbetar ute i de nämnder som är aktuella.

Tack för debatten!

Anförande nr 160

Borgarrådet M o g e r t (s): Det är glädjande att borgarrådet nu tycker och känns vid att det finns en slagsida i ärendet. Med förlov sagt hade det kanske efter den här debatten varit märkligare om han inte hade gjort den noteringen.

Problemet är att det är till intet förpliktigande. Vad innebär det här förslaget till beslut som du lägger fram? Blir det mer resurser till skolorna på Järva? Blir det slut på nedskärningarna? Vänder ni trenden? Kommer ni att höja den socioekonomiska schablonen för första gången på tre år? Det här vet vi ju faktiskt ingenting om.

Anförande nr 161

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag har inte uppfattat att Socialdemokraterna vill att vi i visionsdokumentet ska ta en ny budgethantering. Jag har inte uppfattat att vi ska skriva vad stadsdelsförvaltningen ska göra. Jag har inte uppfattat att vi i visionsdokumentet ska skriva vad social- och arbetsmarknadsnämnderna ska hantera i form av jobbsatsningar, jobbtorg och annat. Jag har inte uppfattat att vi ska gå in i sådana detaljer och presentera hur många slantar vi lägger på var och en av verksamheterna i den här staden.

Däremot har jag uppfattat att vi ska ge tydliga riktlinjer och uppdrag, vilket vi gör. De nämnder som verkar i området får i uppdrag att återkomma med förslag på utveckling. Läs ärendet – det står där. Utbildningsförvaltningen ska göra den första riktiga skolstrategin för området. Det handlar om att sätta sig ned och fundera på hur vi ska göra varje enskild skola attraktiv. Det är väl positivt? Det står här i ärendet – läs!

Anförande nr 162

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Det är ganska skrämmande att höra Joakim Larsson när han säger att anledningen till att de har sålt fastigheter är att göra en generalsatsning i det här området. Joakim Larsson! Faktum kvarstår att du verkligen har reat ut stadens egendomar som har byggts upp under decennier. Undrar vilken ekonomi du hänvisar till när du säger att det här möjliggör att vi satsar. Många olika konstiga skäl har vi hört till varför ni omvandlar och säljer ut våra gemensamma bostäder!

När det gäller de sociala, mjuka sektorerna som Joakim Larsson pratar om som vi kritiserar kräver människor därute likabehandling – lika rättigheter till skola, sjukvård och övrig samhällsservice. Det är det de eftersträvar. Det här med att renovera hus har man alltid gjort i hela staden, och det kommer man att göra även i ytterstadsområdena.

Anförande nr 163

Borgarrådet L a r s s o n (m): Så du menar, Mehdi, att om vi inte skulle ha avsatt 10 miljarder kronor till att energieffektivisera 9 000 lägenheter så skulle det ha skett

ändå på något sätt? Jag tror inte det. Jag tror att man måste peka med hela handen och säga att nu är det dags. Det är egentligen alldeles för sent, men nu är det hög tid att energieffektivisera. Detta är möjligt, Mehdi, tack vare att vi har ekonomiska muskler i bolagen, och vad vi säger är: Låt oss använda dessa! Låt Familjebostäder och Svenska Bostäder som är etablerade på Järva ta mer ekonomiskt ansvar för området med de fastigheter som finns där. Det kan utveckla området, och det tror jag faktiskt är bland det första som människor kommer att uppleva som just en del av visionsarbetet. Det är rent konkret detta som kommer att ske med deras fastigheter. Det är det första man kommer att upptäcka och redan har börjat upptäcka, vilket Mirja Räihä Järvinen också har sagt från talarstolen.

Anförande nr 164

Å s a R o m s o n (mp): Du nämnde det här med energieffektiviseringar och att det är en stor grej i det här ärendet. Det är förvisso också ett av de hårda benen, får man säga. Även vi miljöpartister är väldigt positiva till energieffektiviseringarna, eftersom vi har det i vår budget och ser det som fullständigt nödvändigt, vilket vi också sade i de ärenden där ni anslog pengar. Det är väldigt bra att man pekar med hela handen; det är uppenbarligen nödvändigt.

Däremot hade man önskat att det i de här bolagen hade funnits en större vilja redan tidigare till vanlig, vettig fastighetsförvaltning, till vilken energieffektivisering hör i dag. Man hade önskat att det fanns en större välvilja och en enkelhet att genomföra detta nu.

Att byta glödlampor är inte särskilt visionärt. Det är vanlig, vettig fastighetsförvaltning. Mycket av energieffektiviseringen är vanlig, vettig fastighetsförvaltning som kan och bör finansieras oavsett om man har 10 miljarder på banken från tidigare försäljningar eller inte. Jag håller därmed med Vänsterpartiet om att enbart säga att man har sålt en massa lägenheter till privata fastighetsägare inte kan vara sättet att öka energieffektiviseringarna.

Anförande nr 165

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag bara konstaterar, Åsa Romson, att vi använder oss av ekonomiska muskler som är följderna av en viss politik. Men sedan kan jag inte riktigt förstå hur du har fått det till att 1 miljon per lägenhet handlar om att byta glödlampor. Det är väldigt dyra glödlampor, och i så fall har du gjort en dålig upphandling. Jag gissar att det kommer att innebära lite mer, och jag tror att vi kommer att se resultat ganska snart i de fastigheter där arbetet har påbörjats. Det är framför allt i Husby vi kan se det just nu.

Anförande nr 166

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): I mitt första anförande talade jag om att människor på Järvafältet vill att vi ska sluta svartmåla deras stadsdel. Det var en vädjan, men den har inte hörtsammats här, kan jag konstatera. Jag hade hoppats att vi skulle kunna diskutera konstruktivt vad vi kan göra bättre och att vi skulle utgå från visionen. Jag hade hoppats, och jag hade inte tänkt att jag skulle behöva gå bakåt i tiden och tala om Blommansatsningar, storstadssatsningar, ytterstadssatsningar, där

man gav människor en påse pengar som man kunde få ett litet projekt för om man hade tur och om man höll sig väl med rätt personer. Sedan avslutades det när majoriteten byttes, utan någon riktig långsiktighet.

En vision ska räcka över mer än en mandatperiod. Den handlar inte om speciella, öronmärkta summor för speciella ändamål, utan det är en långsiktig vision. Den behöver också vidareutvecklas under tiden, och jag tycker att det är tråkigt att Järvafältet som har varit ett militärt övningsfält fortfarande är ett slagfält inom politiken och att människor som sitter här tycker att man vet betydligt bättre än människor som bor ute på Järva.

Människor på Järva är olika, precis som vi här inne i salen är olika. Man har olika politiska preferenser, men man vill ha ett samhälle med trygghet, man vill ha en bra skola och man vill ha bra bostäder. Det är konstigt att man uttrycker sig så sarkastiskt om att det handlar om nödvändig upprustning – det är den som ni i så fall skulle ha gjort för länge sedan. Mandatperioderna har haft olika majoriteter här, men underhållet på fastigheterna är otroligt eftersatt.

Det är många saker som behöver göras, men det spelar ingen roll vad som görs om den bild av Järva som har funnits under hela kvällen från oppositionens sida fortfarande underhålls.

Anförande nr 167

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige, alla åhörare och Järvabor! Jag vägrar att bli utmålad som gnällspik och någon som bara klagar, bara för att jag vill ta en politisk debatt om de politiska förhållandena och de ekonomiska förutsättningarna som finns på Järvafältet. Är det nedskärningar så är det, och det måste faktiskt vi i oppositionen få påpeka.

Sedan vill jag också säga att jag är väldigt besviken. Jag har flera gånger lyft upp det här med jämställdhet: Var har hänt med kvinnosatsningar i den här visionen? Jag har inte fått något svar.

Anförande nr 168

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Gnällspik har jag aldrig kallat dig för, men jag tycker att det vore bra om vi hade konstruktiva förslag och inte bara klagomål. Jag skulle också vilja säga att allt inte handlar om pengar. Det handlar om strategier och annat, och eftersom skolan ofta har tagits upp här vill jag säga att den skola som har lägst andel behöriga lärare har 5 miljoner över i sin resultatfond från förra året. Då kan ni förstå att det inte handlar om pengar.

Anförande nr 169

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag har väldigt svårt att tro att medborgarna på Järva är upprörda för att vi kritiserar er för att ni missköter skolpolitiken på Järva.

Som svar på att det inte finns någonting konkret säger du att det här är en vision över 20 år. Jaha. Men när tycker du att vi ska vända trenden? Är det nästa år? Om fem år?

Om tio år? Ska vi vänta hela perioden? Det finns ju ytterligt konkreta förslag i reservationerna om att stärka exempelvis den socioekonomiska fördelningen som ni inte har höjt på tre år. Vad mer konkret behöver du ha att ta ställning till?

Anförande nr 170

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Roger Mogert! Du talar fortfarande om den socioekonomiska fördelningen, samtidigt som jag alldeles nyss sade att den skola som du skulle säga behöver mest pengar har 5 miljoner över.

Anförande nr 171

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande! Jag kommer tillbaka till min fråga. Det handlar inte bara om visionen, men utifrån de erfarenheter som fanns i området har storstadskommittén skrivit också om de boendes syn på olika frågor. Det handlar om makt. Kommittén har skrivit om medborgarnas syn på makt, vanmakt, politiker och demokrati. I delbetänkandet har boende i området också sagt att i stället för att någon beslutar åt dem vill de själva besluta tillsammans med politiker och beslutsfattare.

Joakim Larsson pratar om att de har samtalat med de boende. Men det handlar inte bara om samtal, det handlar om ifall de ska vara med och fatta beslut om ändringar i området. Bästa sättet att integrera de här två delarna, det handlar om norra och södra Järva, är att lägga E 18 i tunnel. Det var nästan 4 000 namn i en namnsamling i området som krävde att E 18 skulle läggas i tunnel för att integrera norra och södra Järva.

Min kollega har talat om Gårdstensprojektet i Göteborg. Det handlade precis om detta om att de boende själva var med och beslutade om förändringar i området. Det är jätteviktigt med de här demokratiaspekterna, eftersom det handlar om rättvisa. I dag betraktas de boende i området som problem. Vi betraktar dem inte som resurser som kan vara med och fatta beslut om framtiden, om ändringar i Järvaområdet.

Anförande nr 172

R e g i n a K e v i u s (m): Kära Ann-Margarethe Livh! Jag vill berätta lite om de borgerliga idéerna om jämställdhet, eftersom du har eftersökt det.

Du är bekymrad över att de kommunala kvinnoprojekten blir för få. Jag ska berätta att borgerlig jämställdhetspolitik innebär att alla oavsett kön blir sedda i förskolan, att även tjejer uppmuntras att satsa på sina intressen. Inte minst idrottsverksamheten är oerhört viktig just i Järva. Det handlar om att inte bara hänga i centrum och spela tuff utan att bli sedd och också bli uppmuntrad att satsa på sina intressen, att det finns bra lärare som uppmuntrar flickorna och pojkarna att våga, att få höra att du kan om du vill, att skapa en framtidstro, oavsett om föräldrarna tyvärr har haft svårt att komma in på arbetsmarknaden. Det handlar om att våga satsa på sina företagsidéer. Jag vet att Tensta gymnasium har ganska mycket ung företagsamhet. Det kan handla om att kanske ha kurser i entreprenörskap, att uppmuntra människor att våga tjäna pengar och våga leva på sina idéer.

Kommunalt finansierade projekt för kvinnor kan inte vara lösningen på allt. Vänsterpartiet vill gärna se kommunalt finansierade projekt som riktar sig till kvinnor, och då undrar jag om ni har gett upp hoppet om dessa kvinnor som är med i de kommunala projekten och menar att de inte har en chans att komma in på arbetsmarknaden, inte vågar starta egna företag eller inte vågar tjäna egna pengar.

Kommunala bidrag skapar sällan framtidstro om att kunna leva på sin företagsidé. Kommunala bidrag till projekt kan inte vara en långsiktig lösning. Borgerlig jämställdhetspolitik handlar om att alla ska få en framtidstro.

Jag föddes själv i Tensta. Jag har bott i Husby. Jag har gått på Dalhagsskolan. Jag kan säga att det är jätteviktigt att just lärarna uppmuntrar redan i förskolan redan på låg- och mellanstadiet och säger: Du kan om du vill! Det är väldigt många unga i Järva som kanske har tappat framtidstron just för att mamma eller pappa inte har fått något jobb utan blivit diskriminerade på arbetsmarknaden. Det är därför jätteviktigt att man uppmuntrar och att ung företagsamhet uppmuntras och att man hela tiden när man träffar någon, oavsett var man bor i Stockholm, säger: Du kan om du vill!

Anförande nr 173

Borgarrådet L i v h (v): Jag är inte orolig för att de kommunala kvinnoverksamheterna är för få; jag är orolig för att de alla har lagts ned! Detta handlar om kvinnor som behöver socialt stöd. Det handlar om kvinnor som kanske inte är så pigga som du säger, Regina, utan det handlar om kvinnor som har varit utsatta för krig, tortyr, våldtäkter, hedersrelaterat våld med mera. Det är de kvinnosatsningarna som har försvunnit, och det är det jag är orolig för.

Sedan tror jag att vi är helt överens om många saker. Anställ till exempel gärna fler genuspedagoger i förskolan och i skolan! Synd bara att det är så många barn i Rinkeby som är hemma på grund av vårdnadsbidraget så att de inte kommer att få del av dessa satsningar. Fler genuspedagoger i skolan, fler satsningar på tjejer – absolut! Men glöm inte de här kvinnorna, som jag nyss beskrev, som faktiskt har det väldigt svårt och vars stöd ni nu har dragit in.

Anförande nr 174

R e g i n a K e v i u s (m): Det är precis så: Ann-Margarethe Livh tror att kommunalt finansierade projekt är lösningen på allt. Du har gett upp hoppet. Starta en förening, samla in pengar från stiftelser, från föreningar, från företag! Kommunala bidrag är ingen långsiktig lösning på ett problem som handlar om att inte ge alla den framtidstro de behöver.

Anförande nr 175

Å s a R o m s o n (mp): Det är bra med uppmuntran. Det kanske är helt fundamentalt att bli uppmuntrad i förskolan och i skolan, att bli sedd som ung. I det har du helt rätt.

Men vad jag undrar är varför man inte också försöker göra någonting åt diskrimineringen. Som du säger: Man blir nedstövad i golvad av att ens föräldrar inte får jobb,

eftersom de har fel efternamn. Om man själv har samma efternamn, varför ska man satsa på skolan och framtiden då? Varför försöker ni inte också göra någonting åt diskrimineringen? Det är det vi efterfrågar i det här ärendet.

Anförande nr 176

R e g i n a K e v i u s (m): Det är väldigt intressant att du tror att politiker kan lösa allting. Jag tror att vi alla kan bidra till att minska diskrimineringen, att företag anställer människor, att vi träffar människor och att vi alla drar vårt strå till stacken.

Ibland tror oppositionen att kommunala regler och kommunala bidrag löser allting.

*§ 20 Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga
Strategisk plan för barn- och ungdomskultur i Stockholm 2009-201
Återremiss från kommunfullmäktige den 11 december 2007 (utl. 2009:50)*

Anförande nr 177

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära kommunfullmäktige! Vi ska fatta beslut om en barn- och ungdomskulturplan i dag. Det kan tyckas som att det är en sak som inte är så väldigt tydlig, men det är just precis det detta är. Det finns inget område som är så fullt av tyckande, tänkande och troende som just det som handlar om kultur och det som handlar om barn.

Med den här planen vill vi komma runt detta. Vi vill visa på väldigt tydliga strategier och vilka som har ansvar för dessa strategier, och det är det som sker i den här planen. Vi berättar om vad vi vill uppnå och vem som har ansvaret. Vi gör barn- och ungdomskulturen till ett delansvar i många verksamheter i staden, inte bara för kulturnämnden utan även inom utbildning, stadsplanering och många andra områden.

Det är nämligen så att barn i dag lever i en kulturell värld som är extremt stor. Den är större än vad den någonsin har varit. Man tar del av kultur, man producerar kultur, man upplever kultur, man läser, skriver, musicerar och tecknar. Ofta sker detta i en digital form, framför allt på nätet. Man skapar sina egna kompisar och sina egna föreningar som numera heter communities och inte alls är så organiserade som de var när vi var unga.

Detta är något som vi i stadens kulturpolitik måste förhålla oss till. Det ser inte ut som det gjorde när vi växte upp. Barnen och ungdomarna lever i en kulturell värld som är populärkultur, kommersiell kultur, invandrad kultur, offentlig kultur – det är allt hela tiden, och därför är det väldigt viktigt när vi jobbar med kulturpolitik för barn och unga att vi inte bara tänker inom vår egen box, att det enda som är viktigt är verksamhet som betalas av de offentliga medlen i staden. Barnen och ungdomarna är där, men de är på tusen andra ställen också.

Därför finns det fem övergripande mål som vi jobbar mot i denna strategi, och alla förvaltningar som berörs i den här staden kommer att vara väldigt medvetna om i vilken del av den här planen de kommer in.

Kulturförvaltningen kommer också att bygga upp ett uppföljningssystem, vilket är något som jag som har jobbat med bistånd tycker är väldigt viktigt inom kulturpolitiken. Vi har väldigt svårt att mäta våra resultat, om vi över huvud taget lyckas. Det är en jätteutmaning för oss. Det är naturligtvis det som är det allra viktigaste i den här planen: att se till att man når resultat och kan mäta det.

Men redan nu pågår det oerhört mycket, och vi kan redan se fantastiskt bra resultat av den nya politiken kring barn och ungas kulturkonsumtion och kulturutövande. Den 23 mars fattade vi i kulturnämnden ett beslut om en mötesplats mellan skola och kultur, Kulan. Det är en kommunikationsplattform där de ska kunna mötas för att få ännu mer kultur. Statistiken visar att utlånen ökar i stadens skolor. De har fler författarbesök än någonsin. 60 procent av alla barn kommer i åtnjutande av

scenkonst. Antalet subventionerade föreställningar har inte varit så många sedan år 2000 i den här staden. Det finns oerhört mycket positivt som händer. Framför allt handlar det om böcker, läsning och scenkonstområdet.

Vi kommer att jobba vidare med den här strategin. Vi kommer nu att kunna mäta om vi lyckas, och det tror jag kommer att vara till lycka för alla, både barn och unga: att inte staden ser bara det staden själv producerar utan även till de barn och unga som deltar, vad de gör och vad de är intresserade av. Det här är alltså en barn- och ungdomskulturplan som faktiskt är för, med och av barn och unga – på riktigt!

Anförande nr 178

A n n M a r i E n g e l (v): Jag lyssnade väldigt noga på hela den förra debatten, och jag hörde ingen företrädare för majoriteten nämna ordet ”kultur” över huvud taget. Jag tycker att det är lite intressant att när man ska göra en hel strategi för att lyfta en stadsdel så finns inte detta med. Det står i den plan som vi nu ska anta att alla barn och ungdomar i Stockholm ska ha likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser och likvärdiga möjligheter till eget skapande.

Det är kanske lite av ett dilemma för staden att man har mycket fina planer och mål, men när det gäller att förverkliga dem fungerar det inte så bra tillsammans. Vi vet ju att det är väldigt illa ställt med kulturen i ytterstaden när man jämför med innerstaden. Det är en väldigt ensidig satsning på innerstaden.

Den här planen är bra. Vi är överens om planen. Vi har ett särskilt utlåtande men inte någon reservation. Redan för flera år sedan under vår period började man arbeta på planen, och nu har den kommit. Det är jättebra att man har en plan, men det vore ännu bättre om man kunde ha några medel att genomföra den och om man kunde ha någon strategi för att genomföra den.

Det är nämligen en väldigt stor klyfta mellan retoriken och politiken. Det gäller många områden just nu i Stockholm, och det gäller även här. Vi har sett att det har blivit sämre för barn och ungdomars kultur de senaste åren. Vi har nedskärningarna i Kulturskolan, höjda avgifter, mindre utbud i förskolor och skolor och så vidare.

En viktig del när det gäller barn och ungdomar är skolan. Där tycker vi att politiken går stick i stäv, för när det gäller skolan är det en väldigt ensidig fokusering på teoretiska ämnen. Det gäller både grundskolan och gymnasiet, och det gäller både kommunen och på nationell nivå. Det saknas ännu en rutin för samarbetet i Stockholm mellan kulturen och skolan. Det är bra att man har satt i gång något nu igen – Kulen. Det fanns ett väl fungerande samarbete med kultursekreterarna, men sedan det slogs sönder är det bra att man har kommit på att det behövs något nytt. Vi får väl se vad det kan bli.

Det största problemet med den här planen är alltså hur den ska kunna förverkligas när det inte finns medel till det och när man till exempel inte ger stadsdelsnämnderna några redskap och möjligheter att förverkliga allt det här man vill göra med ungdomar i ytterstaden. Vi vet ju att kulturverksamheten i stadsdelsnämnderna i stort sett är utplånad eftersom den inte är lagstadgad jämfört med mycket annat.

Gärna en bra plan alltså, men hellre lite rejäl barnkultur!

Anförande nr 179

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker också att det här är en i grunden bra plan. Det är i stort sett samma plan som togs fram under min tid som kulturborgarråd. Jag ska faktiskt storsint säga – när det nuvarande borgarrådet skakar på huvudet – att den här är till och med lite vassare än den vi tog fram. Det tycker jag faktiskt.

Problemet är vi i det här ärendet på grund av er hantering faktiskt har förlorat tre år. Vi hade kunnat anta den här planen och reviderat den, nått samma effekt och i stället haft en ungdomskulturplan ända sedan 2006. Å andra sidan är jag den första att instämma i det Ann Mari sade, att det hade inte spelat någon större roll eftersom resurserna inte har funnits. Ni har skurit på Kulturskolan, ni har skurit på biblioteken och ni har i princip avskaffat kultursekreterarna. Då hjälper ingen handlingsplan i världen.

Anförande nr 180

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Både Roger och jag har kommit till en ålder när man kanske får lite dimmigt minne. Jag kommer dock ihåg hur den här planen såg ut i dess ursprungliga skepnad. Den uppfyllde inte några av de krav som vi har på strategier och planer i Stockholms stad, och den handlade bara om den kommunala verksamheten, utan vare sig strategier, ansvar eller mål. Att man faktiskt har det är grunden i en strategi, annars kan man inte mäta om man gör rätt över huvud taget.

Det är väldigt konstigt när oppositionen säger att det är så bedrövligt och vi uppnår ingenting. Den här majoriteten har anslagit 6 miljoner bara till barnkultur i år. Utlåningen ökade, författarbesöken ökade, scenkonsten ökade, antalet subventionerade föreställningar har inte varit så många sedan förra gången vi hade makten år 2000. Subventionen till de fria grupperna per biljett har aldrig varit så hög som den var förra året. De subventionerade besöken på dans har fördubblats mellan 2007 och 2008, och antalet besökare som får möta författare har ökat kraftigt.

Alla siffror pekar uppåt – hur kan det då vara så bedrövligt?

Anförande nr 181

Borgarrådet M o g e r t (s): Orsaken är precis den jag sade: Ni har skurit på Kulturskolan, ni har avskedat folk, vi har 14 000 färre barn i Kulturskolan, ni har skurit på biblioteken och ni har avskaffat kultursekreterarna, vilket har gjort att skolkulturköpen minskade med 30-40 procent från 2006 till 2007.

Anförande nr 182

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Ordförande och ledamöter! Även vi från Miljöpartiet tycker mycket om kultur. Jag håller också med en föregående talare om att det finns många goda ambitioner som man verkligen kan ställa sig bakom med den här planen.

Problemet är att allt hänger samman, och när utbildningen av förskollärare och lärare när det gäller de estetiska ämnena blir mindre och mindre och när de estetiska ämnena i skolan dras ned på det sätt vi ser nu, kommer förutsättningarna för kultur *av* barn att minska. Det är gott och väl att kultur *för* barn ökar, men vi behöver också ha kultur där barnen själva är aktiva och aktörer.

Madeleine Sjöstedt nämnde inledningsvis att nätet nu är den stora arenan där barnen utvecklar sina kulturella aktiviteter, och det är gott och väl. Det görs mycket där, men det kanske också görs sådant som faktiskt inte alltid är det bästa. Vi vet att det är väldigt mycket våld. Vi vet att det också finns andra avarter som vuxenvärlden kanske skulle behöva diskutera mycket mer än vad vi gör.

Jag tycker också att det är viktigt att kultur blir något som många generationer kan dela med varandra, att vi inte bara har ett slags kultur som är till för att segregera oss i olika åldrar. Det måste vi ändra på, tycker jag.

Sedan är det naturligtvis resurserna, och det är oerhört beklagligt att 14 000 färre barn nu får ta del av Kulturskolan. Kulturen ska befinna sig där barnen är, det vill säga i skolan, i förskolan och i fritidshemmen. Det är där vi måste utveckla kulturen mycket mer.

Anförande nr 183

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det pratas om att 14 000 färre barn får del av undervisning i Kulturskolan. Men nu ska jag berätta hur det var. Det var så här att förr i tiden räknade vi inte ens de här barnen som bara fick träffa Kulturskolan någon gång. Det är inte fråga om undervisning. Det är inte fråga om något djup. Det är inte fråga om någon varaktighet. De här eleverna fick träffa Kulturskolan i skolan någon gång under en termin – en, två eller tre gånger. Det är inte en högkvalitativ kulturell undervisning, och att du som själv har jobbat inom en sådan undervisning inte har respekt för vad som är undervisning i kulturella uttrycksformer, det begriper inte jag.

Det här var ingen undervisning; det här var ett besök. Det började ni räkna för att hyfsa era siffror för att gå ut till väljarna och ljuga dem rakt upp i ansiktet och säga att ni hade fördubblat siffran i Kulturskolan, men det hade ni inte.

Anförande nr 184

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Sorry, men nu måste jag faktiskt invända. Vad ni tog bort var de projekt där skolan och Kulturskolan samarbetade. Det var en rad längre projekt där detta pågick, och det var framför allt i skolor där barnen annars kanske inte skulle ha kommit till Kulturskolan.

Vad ni också har gjort genom att inskränka Kulturskolan är att många barn tvingas resa över hela staden för att få ta del av den undervisning som de tidigare kunde få i sitt eget kvarter. Små barn kanske inte alltid kan resa själva över hela staden. Det finns trots allt ett slags neddragning som vi har sett under den här mandatperioden som är oerhört beklaglig och sorglig.

Det är naturligtvis bra med satsningar på kultur *för* barnen, men det har också funnits tidigare.

Anförande nr 185

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag diskuterar väldigt gärna Kulturskolan med dig, Kerstin Wickman, men kanske inte bara den och kanske inte just i det här sammanhanget.

Om man inte visste att detta är ett enigt ärende skulle man bli lite orolig, för det kan man inte tro av den här debatten hittills. Det har sagts en del här om neddragningar av bibliotek och annat. Jag tänker inte ta upp det nu. Jag tänker bara tala om för fullmäktige att när det påstås i den här talarstolen att vi har dragit ned på biblioteken är det inte sant. Det kan vara bra att veta det, och det kan man lätt ta reda på genom att titta lite i budgeten.

Det här är som sagt var ett enigt ärende. Det borde inte råda särskilt mycket kontroverser om det var så här eller någon annanstans. Jag tänker inte fördjupa mig i historien bakom detta. Det har dragit ut på tiden. Det tycker jag är synd, men å andra sidan har det inneburit dels att vi har kunnat inarbeta synpunkterna och den väldigt allvarliga kritiken från stadsledningskontoret mot den första versionen som, precis som borgarrådet nyss sade, inte uppfyllde ens de formella krav som vi faktiskt har på strategiska mål- och plandokument i den här staden, dels att vi har kunnat ha en väldigt omfattande remissbehandling. Synpunkterna från den remissrundan har också arbetats in på ett för staden inte unikt men inte heller helt vanligt sätt, och det tror jag är väldigt bra. Den här planen bygger nämligen på, för att kunna förverkligas och implementeras, att alla är klara över vad som gäller och att alla känner ett engagemang och en delaktighet i det planen innehåller. Det som är nyckelorden här är samordning och samverkan, och inte bara samordning och samverkan i kommunen mellan de olika kommunala förvaltningarna, stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningar, utan också med det professionella kulturlivet utanför. Det är kanske också det som har ställt till en del missförstånd. I den första versionen fanns ju inte den aspekten med över huvud taget. Jag tycker att det här är otroligt bra.

En strategisk plan löser inte alla praktiska problem. Det gör aldrig en strategisk plan. Men den innebär en färdriktning. Den pekar ut en vision. Den pekar ut den riktning vi vill gå i, och den här planen har dessutom fördelen att den är väldigt konkret. Genomförandet kommer att förberedas av de arbetsgrupper som kulturnämnden, i vilken flera av talarna i den här debatten sitter – jag tror till och med alla – som har fattat beslut om detta. Jag hyser ingen som helst oro för att det här inte ska gå att genomföra och vill med kraft yrka bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 186

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Det är gott och väl det du säger nu, men vi har ju andra politiker som sitter i andra nämnder och kanske har en annan syn på vilka ämnen man ska undervisa i i skolan. Om de estetiska ämnen, som ni driver, har fått en så låg status innebär det ju i praktiken att synen på kultur och estetik är väldigt låg i den här staden, även om vi som jobbar med kulturpolitiken kanske tycker något annat.

Ni måste ta tag i utbildningen av förskollärare och av bildlärare. I dag måste en bildlärare åka mellan olika skolor för att ha några timmar här, några timmar där. Hur kan man då utveckla den kultur som befinner sig på den skola där man egentligen skulle vara?

Anförande nr 187

Cecilia Brinck (m): Staden styr inte över vare sig bildlärarutbildningen eller läroplanerna i grundskolan. Jag känner inte igen mig i Kerstin Wickmans verklighetsbeskrivning. Jag känner inte igen mig i en verklighetsbeskrivning, där vi nedvärderar de estetiska ämnena. Det gör vi inte alls!

Anförande nr 188

Ann Mari Engel (v): Cecilia, du får nog acceptera att vi från oppositionen tar tillfället i akt och ifrågasätter den konkreta halten i den här planen. Vi är överens om att det är bra att ha en plan. Det är bra med en strategi och med mål, men det måste också finnas någon relation till verkligheten, och det är det vi ifrågasätter när vi ser hur det har sett ut hittills.

Men vi får väl hoppas att om vi nu antar den här planen så sätter ni igång med kraft och implementerar att alla nämnder ska ha barnkonsekvensbeskrivningar och att alla barn i alla delar av staden ska ha tillräckliga möjligheter att uppleva och ta del av kultur. I så fall kommer vi att återkomma och applådera, men tills vi har sett att någonting av detta kan förverkligas med den budget ni har tillåter vi oss att förbli skeptiska.

Anförande nr 189

Cecilia Brinck (m): Jag har inga som helst problem med att ni är kritiska i denna fråga eller i någon annan fråga, Ann Mari Engel. Mitt problem handlar snarare om det faktum att ni i skarpt läge, nämligen under de perioder när ni sitter på makten, inte tenderar att vara så värst mycket mer generösa mot de här verksamheterna än vad vi är. Jag behöver bara nämna biblioteken en gång till. Det är ett av mina problem.

Ett annat problem är ni nu säger att vi är överens om detta och att det är bra, men därför måste vi börja tala om en hel massa andra saker, till exempel läroplanen i grundskolan.

Anförande nr 190

Borgarrådet Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag säger som Cecilia, man kunde tro att det här var ett ärende som vi inte var eniga om, men det är vi till största delen. Jag vill bara understryka att det nya angreppssätt som vi har tagit till oss i den här planen är oerhört angeläget. Det handlar om strategier och tydlig ansvarsfördelning. Var och en ska veta hur ansvaret är fördelat. Det underlättar också en uppföljning som kan ske på ett helt annat sätt än vad som har skett tidigare.

Sedan har vi också samverkan. Kultur är inte enbart det som sker med skattefinansierade medel. Det handlar om bredd och samverkan. Vi måste hela tiden understryka att kultur är mycket mer än det som vi i fullmäktige är med och satsar på. Det handlar om samverkan inom staden och om den samverkan som sker utanför staden och mellan olika nämnder, som har sagts här tidigare också.

Det är också väldigt viktigt att barnen får uppleva kulturen i förskola och skola. Någon var inne på lärarutbildningen. När jag en gång gick lärarutbildningen fick jag inte så hemskt mycket undervisning i hur vi skulle förmedla kultur till barnen i skolan, men nog såg vi lärare till att barnen både fick ta del av och delta i olika kulturaktiviteter. Det låg i vårt intresse eftersom det är en del av barns lärande, en del i växandet och en del i att öka barnens självförtroende och självkänsla. Där är kulturen oerhört viktig.

Vi ser också att det finns ett behov av att barnen har inflytande över den verksamhet som kulturen möjliggör. Då handlar inte bara om skolan och förskolan, som jag nämnde, utan också om det som vi erbjuder på fritiden för barn och unga i den vardag som alla lever i.

Jag ser att det finns stora möjligheter med det här arbetet och understryker vikten av att det här nya angreppssättet, som är så tydligt och konkret, verkligen får genomslag. Jag är inte det minsta orolig för att det inte ska genomföras.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 191

A n n M a r i E n g e l (v): Om du tycker att kulturens plats i skolan är så viktig, Ewa, tycker jag att du ska prata med dina allianskamrater i regeringen och se till att de inte antar förslaget till en ny gymnasieskola där de estetiska ämnen helt försvinner som obligatoriska. Man tar också bort den estetiska linjen. Vi behöver inte gå in på det nu, men denna tendens mot ökat lärande av enbart teori finns ju. Det strider mot idén om kulturens roll i skolan och att ett barn har fler språk än ett.

Du säger att kulturen är mer än det som staden har ansvaret för. Det tror jag inte att någon har ifrågasatt. Problemet är att vi vill att staden ska ta ansvar för det som den har ansvar för, att det ska finnas resurser och att man då inte ska hänvisa till att det finns annan kultur som andra tar ansvar för. Staden och kommunen måste ta sitt ansvar för de kulturverksamheter som vi driver för barnen i den här staden.

Anförande nr 192

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Då behöver du inte vara det minsta orolig för det. Vi i alliansen här Stadshuset känner att vi har det ansvaret. Du behöver inte heller vara orolig för gymnasieskolan. Det estetiska kommer att finnas med även där framöver.

Anförande nr 193

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Jag känner mig tvungen att bidra lite till den kulturpolitiska splittringen. Jag blir lite ledsen när ni pratar om Kulturskolan. Den byggdes upp och nådde 14 000 fler barn. Vi vet att dessa barn annars inte skulle ha tagit del av verksamheten. Den jobbade med nya arbetsformer och nya kulturuttryck och blev utsedd till Sveriges bästa kulturskola. Det var faktiskt vad som hände. Den står ni och tar heder och ära av och säger att det bara var något som sossarna hittade på för att fixa med statistiken. Jag vill påstå att ni gör det mot bättre vetande. Jag har helt övertygad om att ni gör det bara för att ni har haft den dåliga smaken att montera ned den här verksamheten.

Det är också lite förvånande att det framförs att ni inte alls har skurit ned på Kulturskolan och biblioteken. Det är jättegoda nyheter för de närmare 100 personer som har varit anställda i staden och som har tvingats lämna sina anställningar i kultursektorn.

Ni uttrycker förvåning över att vi diskuterar finansieringen av en plan. Jag måste säga att jag tycker att det är fullständigt rimligt att vi i samband med att vi antar en plan diskuterar om vi kan nå målen och om vi ger rätt resurser. Det omvända vore närmast befängd.

Anförande nr 194

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Biblioteken fick ett historiskt påslag förra året, nämligen 19 miljoner till drift för i år plus 35 miljoner till investeringar. Det har aldrig hänt tidigare att så mycket pengar har lagts på biblioteken. Hur oppositionen kan få detta till en neddragning övergår mitt förstånd. Jag kan bara tolka det så att man vill vilseleda.

Vi tar inte heder och ära av Kulturskolan. Kulturskolan gör ett alldeles utmärkt arbete i sin kärnverksamhet. Men sedan hittade Socialdemokraterna på att Kulturskolan skulle göra något helt nytt som kanske Roger Mogert eller någon annan påtade ihop på sin kammare. Det är de extraelevorna vi talar om. Det gjorde att Kulturskolan fick ett helt nytt uppdrag och en helt ny inriktning som inte handlade om undervisning utan bara om att komma i kontakt med många elever. Jag ställde intresserat frågan under min första period här i Stadshuset till dem som utsåg Stockholms Kulturskola till Sveriges bästa om vilka kriterier som fanns och vad man ville uppnå. Ingen kunde svara på detta. Resultatet blev att kulturskolornas egen samarbetsorganisation satte i gång ett stort kvalitetsprojekt för att se hur man kan mäta kvalitet i kulturskolorna.

Anförande nr 195

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag måste ställa två retoriska motfrågor. Sparkade du 20 personer från biblioteken förra året eller ej? Sparkade du 20 personer från Kulturskolan eller ej?

Det finns en utförlig motivering när det gäller priset som bästa kulturskola. Den sitter uppsatt på varenda enhet i Kulturskolan över hela Stockholm. Det är bara att läsa

den. Det är väldigt tydligt vad man har fått priset för, nämligen sin goda kvalitet, sin innovativa verksamhet och sitt sätt att nå nya grupper.

Anförande nr 196

C e c i l i a B r i n c k (m): Som borgarrådet nyss sade, Roger Mogert, har vi ökat anslaget till biblioteken med nästan 20 miljoner. Det gjorde inte ni. Jag är inte dugg förvånad över att ni pratar pengar. Ni pratar nämligen alltid pengar och alltid med exakt samma förtecken. Lösningen på alla problem är mer pengar. Det måste vara oändligt enkelt att vara i opposition i Stockholms stadshus när det finns ett enda svar på alla frågor, nämligen mer pengar.

Anförande nr 197

Borgarrådet M o g e r t (s): Nu förstod jag inte riktigt. Ni är bra därför att ni har lagt jättemycket mer pengar, men pengar var inte lösningen. Förstod jag det rätt? Det var en snabb motsägelse på korta 30 sekunder.

Ni har avskedat 20 personer från biblioteken. Hur ni än vrider och vänder er och tittar på siffror kommer ni inte ifrån detta enkla faktum. Det var 100 personer som fick gå från stadens kulturverksamheter under förra året. Så ser det ut. Det vet ni. Det har vi haft debatt om här i salen förut.

Anförande nr 198

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, ledamöter! Jag kan inte låta bli att reflektera över det du sade, Madeleine, när gäller samverkan mellan skolan och Kulturskolan. Jag har själv sett resultatet av en sådan samverkan. Jag har sett den glädje barnen kände när de kunde uppföra teaterpjäsen på själva teatern. Jag såg också det resultatet att det väckte intresse hos de barn som inte hade föräldrar som naturligt tog kontakt med Kulturskolan. Det var en enorm resurs. Kulturskolan beklagade otroligt mycket att man tappade den möjligheten till rekrytering till bra kultur.

Visst är det bra att vi har en bra verksamhet i Kulturskolan som bygger på de olika basverksamheterna, men detta är inte motsägelsefullt. Det här handlar om att nå ut till alla barn på ett bra sätt.

Anförande nr 199

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag håller helt med Margareta om hur viktigt det är att Kulturskolan hela tiden arbetar för att nå nya grupper av barn. Det är inte detta det handlar om. Problemet med den satsningen var att den gjordes på bekostnad av den verksamhet som redan fanns och de barn som fanns i Kulturskolan för att inte tala om alla de nya barn som man vände sig till och som efter ett eller två möten med Kulturskolan upptäckte att det inte fanns något mer, det blev inte roligare.

Anförande nr 200

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Där har vi helt olika uppfattning. Ni höjde avgiften till Kulturskolan, vilket gjorde att man också snävade in den stora breda massans möjlighet att komma med i verksamheten när man väl har väckt ett intresse hos barnen. Nu får man inte ens möjligheten att väcka det intresset genom samverkan med skolan.

Anförande nr 201

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktige! Diskussionen om Kulturskolan har uppnått metafysiska nivåer. Det finns inte längre något som är sant eller falskt. Det finns inte något som går att bevisa eller inte bevisa, utan allting handlar om troende, tyckande och närmast religion, åtminstone från den där sidan.

Man ska titta över vad som hände, vad vi gör och hur många barn vi nådde. Under några få år fick Stockholms stads kulturskola uppräknade anslag med nästan 50 procent. Man ökade inte antalet barn i den ordinarie verksamheten över huvud taget med dessa pengar. När vi tog makten sade vi: Ni får behålla dessa jättehögt uppräknade anslag, men ni slipper en del av verksamheten. Ni ska återgå till det som ni brukar göra, det ni är bra på, nämligen undervisa barn i kulturella färdigheter. Det är det ni ska göra. Vi tycker att ni ska försöka använda de här påslagen, 39 procent på några år, till att öka detta.

Det är det vi håller på med i dag. Ni säger att man kunde locka barn i stadsdelar som inte förut hade kommit i kontakt med Kulturskolan. Men de kunde ju inte få en plats. De kunde bara få träffa Kulturskolan. De kunde säga hej till Kulturskolan, och sedan åkte Kulturskolan därifrån. Det kom nämligen inga extra barn in i Kulturskolan. Kulturskolans ordinarie undervisning växte inte under dessa år oavsett vad ni hittar på.

Roger Mogert pratar om avskedanden. Det säger mycket om ditt sätt att styra den här staden och inte så mycket om mitt. Jag går inte in och avskedar några människor. Jag låter förvaltningarna bestämma hur de vill bedriva sin verksamhet. På biblioteken har man prioriterat ökat öppethållande. Jag tycker att det är korrekt. Jag är mycket stolt över den utvecklingen. Huvudsaken är vad medborgarna får för sina skattepengar. De har fått ökat öppethållande på biblioteken, en större utlåning till skolelever och fler skolelever som kommer i åtnjutande av det fria kulturlivet. Det tycker jag är oerhört bra. Gå in och titta på siffrorna så får ni se! Läs verksamhetsberättelsen från förra året!

Anförande nr 202

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är roligt med politik. På vår tid styrde vi med budgeten genom anslag vi gav eller genom att vi skrev att man skulle öka öppettiderna. Det är tydligen någonting ni har slutat med. Eller är det så att ni kanske fortfarande gör det?

Jag skulle vilja ställa en fråga. Kan du hitta någon i Kulturskolan som jobbade med de här sosseverksamheterna som jag tydligen hade suttit på kammaren hittat på som upplevde att det var meningslös verksamhet? Kan du göra det? De demonstrerade ju

här utanför när ni styrde med budget så att några av dem blev avskedade. Har du träffat någon som har sagt att det här var helt poänglöst?

Anförande nr 203

A n n M a r i E n g e l (v): Vad var det du sade, Madeleine? Jag tror att du sade det var någon sorts religiös stämning som rådde. Jag tyckte att du lät väldigt mycket som en väckelsepredikant. Du har ganska mycket att skämmas över när det gäller Kulturskolan. Det måste jag faktiskt säga. Ni har höjt avgifterna jättemycket. Ni har dubblat avgifterna i vissa fall. Genom detta har ni utestängt väldigt många barn. Jag har pratat med gråtande barn och föräldrar i förörterna. De har fått sluta i skolan därför att föräldrarna inte har råd. Barnen har fått välja mellan någon som helst veckopeng och att gå i Kulturskolan. Det vet du.

Ni förbjöd Kulturskolan att arbeta i skolorna över huvud taget. Det gällde alla de här baslagen som lärarna, föräldrarna och barnen ville ha kvar. Ni förbjöd dem och sade att de inte skulle vara i skolan utan på fritiden. Man skulle återgå till individuell traditionell musikundervisning. De fick inte undervisa i musik i grupp. De fick inte undervisa i nya former som graffiti och så vidare. Jag tycker att ni bör skämmas i stället för att predika.

Anförande nr 204

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Ann Mari Engel har alltid samma oerhört trevliga ton i talarstolen. Hon står och skriker att man ska skämmas. Jag kan inte påstå att jag skäms. Jag känner mig ganska nöjd, glad och trygg i förvisningen att jag försöker göra någonting som jag tror gynnar Stockholms barn och unga. Jag tror faktiskt att det är bra att man på riktigt lär sig att skriva, spela teater eller spela ett instrument. Det ska inte bara vara på låtsas en, två eller tre gånger, utan det är bra att man lär sig en kulturell färdighet lite mer ordentligt. Jag tycker att det är Kulturskolans uppgift, och det skäms jag inte för.

Anförande nr 205

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Herr ordförande, ledamöter! Efter att ha lyssnat på den här debatten inser jag att det framför allt handlar om kultur för barn som vi nu är på väg att acceptera. Jag saknar kultur med barn. Jag saknar också kultur av barn. Nu är det tydligen nätet som ska ge barn den enda möjligheten att ägna sig åt egen kultur i framtiden. Jag tycker kanske inte att det är den allra bästa utvecklingen. Jag tycker att det skulle vara en bättre utveckling med mer kultur av barn.

Vi säger att medlen skulle behöva bli större. Vi vet att Stockholms befolkning ökar med 27 000 människor framöver. Stockholms befolkning har redan ökat. Det vore väldigt konstigt om inte kulturbudgeten också skulle behöva öka då.

*§ 22 Avtal med Aktiebolaget svenska kraftnät om Stockholms stads medverkan till finansiering av Stockholms Strömprojektet
Hemställan från exploateringsnämnden
Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast den 30 april 2009 (utl. 2009:56)*

Anförande nr 206

P e t t e r L i n d f o r s (m): Herr ordförande, fullmäktige! Stockholms Strömprojektet är ett mycket angeläget projekt som ska utgöras av strategiska investeringar för att utveckla Stockholmsregionens framtida kraftledningsnät.

Planen att avveckla och marklägga en anseelig del av de befintliga kraftledningsdragningarna har stora fördelar även för Stockholms stad. Hela 45 kilometer ledning kan grävas ned. Det är självfallet välkommet att livsmiljö för de stockholmare som i dag bor och vistas när kraftledningar kan förbättras. Vistelsevärden i stora grönområden kommer också att förhöjas genom att områdena befrias från störande högespänningsledningar. Dessutom ökar en nedgrävning av kraftledningarna leveranssäkerheten för kunderna, enligt nätägarna.

Ur ett exploateringsperspektiv är Stockholms Strömprojektets förverkligande viktigt och eftersträvänsvärt för staden. De markytor inom stadens gränser som kan frigöras genom det här projektet blir tillgängliga för bostadsbebyggelser, vilket är oerhört viktigt mot bakgrund av att Stockholm ska växa till en miljonstad. Det är positivt. Att värdefull mark kan tillgängliggöras kan även medföra ett betydande tillskott av lokaler, varav merparten i ett prioriterat område som Kista och Kistahöjden. Det kan ytterligare bidra till att stärka detta sciencekluster.

Det återstår emellertid ganska mycket innan detta projekt kan förverkligas. En rad ytterligare avtal måste träffas för att det här intentionsavtalet ska gälla och för att projektet ska kunna realiseras. Bland annat måste andra markägare och nätägare vara med på banan.

Jag trodde att alla skulle vara överens i det här ärendet, men vi har en reservation från Miljöpartiet och Vänsterpartiet som är ganska anmärkningsvärd. Hur kan ni påstå att byggrätterna för nya bostäder inte säkert är lämpliga eller ens önskvärda? Låt mig läsa ur er reservation: Vi måste utnyttja all möjlig mark som inte utgörs av grönområden för bostäder nu när det ser om som om det är svårt att undvika att Stockholm växer kraftigt.

Det här visar återigen hur byggfientliga ni är. I retoriken är ni för byggnation. Gång efter gång står ni här i talarstolen och säger att ni gärna bygger och att ni är för det, men i realiteten är det bara nej, nej och nej från Vänstern och Miljöpartiet. Det vore kul att höra vad ni säger om det.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 207

Cecilia Obermüller (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Först vill jag hänvisa till vår reservation i kommunstyrelsen. Det är bra att man ser till att strömförsörjningen blir säkrare genom att gräva ned kraftledningar. Sedan finns det vissa ställen där grönstråk frigörs om man gräver ned kraftledningar. Nälstastråket är ett sådant som kanske har skyddats från exploatering genom att det har finns en kraftledning där. Där ska vi vara lite försiktiga. Vissa grönstråk ska vi behålla. På andra ställen där man frigör mark genom att gräva ned kraftledningar kan vi förtäta med bostäder. Det är vi helt överens om.

Jag hänvisar alltså till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 208

Petter Lindfors (m): Ordförande, fullmäktige! Tack för det, Cecilia Obermüller! Jag blir dock inte klok på er reservation i kommunstyrelsen. Ni vill alltså undvika att Stockholm växer kraftigt. Det ska man förstå av reservationen. Det är så ni ser på bostadsbyggande. Ni är oerhört ambivalenta. Ni vill å ena sidan kanske bygga vid grönområden, men å andra sidan inte. Rekreationsmark ska inte bebyggas. Snacka om bakåtsträvande! Jag undrar om jag kan få ett svar på detta.

Anförande nr 209

Cecilia Obermüller (mp): Till skillnad mot Moderaterna och Petter Lindfors ser vi inte något egenintresse i att Stockholm växer. Det finns inte något egenintresse i det, men självfallet ska vi bygga bostäder för dem som behöver bostäder. Därför vill vi bygga billiga och små lägenheter för ungdomar och studenter, där det verkligen finns ett bostadsbehov.

Anförande nr 210

Borgarrådet Livh (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vill också hänvisa till vår reservation. Det är väldigt positivt om man kan gräva ned kraftledningar. Jag vet inte varför Petter blir så upprörd över det. Vi tycker att ibland kan man bygga på den mark som frigörs, och ibland kan man inte bygga. Det måste man avgöra från tillfälle till tillfälle. Det kan man inte säga generellt. Jag är lite trött på bilden att vi alltid säger nej. Jag tycker faktiskt att vi försöker att hitta konstruktiva lösningar för att bygga där det går att bygga, men man måste också slå vakt om grönmark.

Jag hänvisar till vår reservation.

Anförande nr 211

Petter Lindfors (m): Herr ordförande och Ann-Margarethe Livh! Du slingrar dig också som en orm när det gäller detta med byggnationen. Vi gör detta för att frigöra fler grönytor. Vi vill ha fler grönytor. Det tror att vi kan skriva under på allihop. Men när ni säger att man ska undvika att Stockholm växer kraftigt visar det på er totala negligering av att vi ska bli en miljonstad. Ni ställer inte upp på det. Det är det resonemanget jag undrar över.

Anförande nr 212

Borgarrådet L i v h (v): Det jag säger, Petter, är att det inte finns något egenvärde i att Stockholm ska växa hur mycket som helst. Vi vet att Stockholm växer. Vi är inriktade på att bygga bostäder. Men att bara ha som övergripande mål att Stockholm ska växa tycker jag att man måste diskutera. Det viktiga är att det är en bra stad som vi skapar både för dem som bor här nu och för dem som ska flytta hit. Därför tycker jag att måste titta på all frigjord grön mark för att se om vi ska bygga eller inte. Jag tycker att vi ska ta ställning till det varje gång.

Anförande nr 213

Å s a R o m s o n (mp): Du ställde en ganska rak fråga här, Petter. Anledningen till den här reservationen är att i det ärende som du är ansvarig för att ha tagit fram är det oerhört oklart vad det är man förbinder sig till. Nu står du här i talarstolen och säger att vi gör den här nedgrävningen för att frigöra grönytor och att vi är överens om det. Varför skriver du inte det i ärendet? Varför skriver du inte att det egenvärde och den lösning som den här nedgrävningen har är just att få ned kraftledningarna så att vi slipper ledningsgatorna genom staden. Det är vi helt överens om. Vi tycker att det är jättebra.

Men vi vill inte förbinda oss till något, vilket den här staden har gjort vid andra tillfällen när man gör större omstruktureringar. I avtal med privata stora parter som är ganska kraftiga i sina avtalsskrivningar har man avtalat även om byggrätter. Vi är naturligtvis oroliga för att man springer i väg och börjar avtala om byggrätter på det ena eller andra hållet som vi får reda på flera år senare när vi står inför fullbordat faktum. Det var så det gick till med Småaöverenskommelsen där vi satt kvar med byggrätter i flera år. Det var byggrätter på ställen där vi tio år senare vid planeringen kom fram till att det var ett värdelöst område att ha bostäder i och att vi ville ha dem på något annat ställe. Vi vill inte skriva oss fast i det, och du har tagit fram ett ärende som är alltför oklart när det gäller att syftet är att gräva ned kraftledningarna för att fribättra miljön för alla i de områdena.

Sedan kommer det att finnas områden som är lämpliga att bygga på och områden som blir den bra rekreativmiljö som uppstår när man gräver ned kraftledningarna. Vi är tacksamma om du förtydligar detta.

Anförande nr 214

P e t t e r L i n d f o r s (m): Ordförande! Det kanske är Åsa Romson som läser Mina synpunkter dåligt. Jag läser ur finansborgarrådets synpunkter: Vistelsevärden i stora grönområden kommer också att förhöjas genom att områdena befrias från störande högespänningsledningar.

Det jag inte fick svar på från vare sig Cecilia Obermüller eller Ann-Margarethe Livh är att stillastående inte är något alternativ. Ni vill inte att Stockholm ska växa på detta sätt. Ni vill inte ha ett Stockholm som växer för växandet skull. Vi vill ha hit fler bostäder, fler invånare och fler företag. Vi vill ha en levande storstad, The Capital om Scandinavia. Det verkar ni inte ställa upp. Det är så tydligt.

Anförande nr 215

Å s a R o m s o n (mp): Jag konstaterar att det som står i Mina synpunkter fortfarande inte tydliggör att ni går vidare och gör klart detta med byggrätterna, vilket är vad vi tar upp i reservationen. Det är det som är problemet. Det är jättebra att vi är överens om att rekreativmiljöerna blir bättre med nedgrävda kraftledningar.

Men när det gäller om det finns ett egenvärde i utvecklingen av Stockholm eller inte är diskussionen densamma som när det gäller tillväxten. I tillväxtdebatten är ni kvar i att det finns ett egenvärde i tillväxten oavsett om det är en bra tillväxt eller en dålig tillväxt, oavsett om det är oljeutsläpp som genererar bnp-ökningen eller om det är fler lyckliga barn i förskolan. Det är det som är problemet. Ni vill inte differentiera och säga vad som är bra i en levande stad. Vi vill ha en bra stad i framtiden. Vi tror att det kan ske med befintlig bebyggelse och ny bebyggelse, och vi vill bygga på vettiga ställen.

Anförande nr 216

S t e l l a n H a m r i n (v): Herr ordförande! Jag tycker att ditt inlägg är lite mer än lovligt populistiskt, Petter. Vi kan alla ha synpunkter på hur många stockholmare som ska finnas, men Stockholms stad har en begränsad yta, och som i alla heta områden är det en stor invandring. Det kan vi vara överens om, men även du borde kunna förstå att Stockholm inte kan bli hur stort som helst. Kan det vara 100 000, 200 000 eller 300 000 till? Det kan vi ha olika syn på beroende på vad vi vill prioritera i staden. Att vi inte säger att det ska vara 300 000 stockholmare till i Stockholms stad innebär inte att vi säger att ingenting ska göras. Det tycker jag är ganska självklart.

Sedan är det säkert så att vi skiljer oss åt när det gäller exakt hur många det ska vara beroende vilken miljö vi har nu, hur vi tycker att stockholmarna ska ha det och hur de själva ha det. Det kan vi ha många synpunkter på. Låt oss diskutera det i stället för att stå och säga att vi bara vill stoppa stadens utveckling.

Som du säkert vet är det dessutom så att de här människorna kommer någonstans ifrån. Även i en stad som Stockholm bör vi ta ett visst ansvar för landet som helhet. Det är ingen fördel för Stockholm och för landet att Stockholm blir hur stort som helst om det sker på bekostnad av andra områden någonstans. Även det bör man kunna väga in. Vi har säkert olika åsikter där också, men att uttrycka sig som du gör tycker jag är väl populistiskt, ursäkta uttrycket. Låt oss i stället diskutera vilka värden vi vill ha och vilka värden vi vill bevara och hur vi vill att det ska se ut på andra håll i landet.

Anförande nr 217

P e t t e r L i n d f o r s (m): Herr ordförande, Stellan Hamrin! Nu har vi förvisso kommit lite från ämnet när du kom med utsvävningarna om övriga landet. Vi kan dock konstatera att vi överens om att vistelsevärden i stora grönområden kommer att förhöjas genom att man gräver ned kraftledningarna. Så är det självfallet, och det är väldigt viktigt. Det jag fokuserade på var er reservation. Ni brukar annars säga att ni är för byggnation i stor utsträckning. Här säger ni att det är svårt att undvika att

Stockholm växer. Det är ganska solklart att ni inte vill ha den utveckling. Ni tycker av och till att det är bra med de här stora utvecklingsområdena, men när det kommer till kritan är ni emot av olika skäl. Det finns alla möjliga invändningar. Problemet är att ni inte står upp för Stockholms utveckling.

Anförande nr 218

S t e l l a n H a m r i n (v): Vi står upp för Stockholms utveckling på ett sätt som vi tycker är bra. Vi är inte säkra på att det ryms 300 000 människor till i Stockholms stad. Vi tror nog inte det. Vi tror kanske att 100 000 eller 150 000 till möjligen kan vara bättre, men det är en helt annan diskussion. Du säger att vi ska ha 200 000 – 300 000 till och att de som inte tycker det är emot Stockholms utveckling över huvud taget.

Anförande nr 219

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige! Lyssna nu! Muren föll 1989. Du som politiker står här och säger att du som politiker ska bestämma vem som ska flytta hit till Stockholm. Jag är från Västergötland. Jag har alltså inte rätt att bo här. Vi vill inte ha hit fler människor. Vi ska ha gröna områden. Vi har haft den här diskussionen tidigare i fullmäktige. Det här är en allvarlig fråga. Ni som politiker på den här sidan ska bestämma var människor ska bo. Så är det tydligen. Det finns en massa grönområden. Vi kan bygga jättemånga bostäder i Farsta med omnejd för människor som vill flytta till Stockholm av olika skäl som varken jag eller någon annan har anledning att ifrågasätta. Jag säger: Välkommen till denna fantastiska stad. Vi ska bygga många goda bostäder oavsett upplåtelseform. Jag välkomnar alla människor till Stockholm. Muren föll 1989.

§ 23 Interpellation om Årstaskogen som naturreservat (2009:8)

Anförande nr 220

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag hänvisar till det skriftliga svaret.

Anförande nr 221

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Det är inte första gången jag har ställt den här frågan. Jag ställde frågan när Moderaterna kommer att uppfylla det löfte som man som väljare, åtminstone i Årstaregionen, kunde få intrycket av att ni gick till val på 2006 om att man skulle inrätta Årstaskogen-Årsta holmars naturreservat. Jag ställde den här frågan till Mikael Söderlund alldeles efter valet. Han svarade att jag kunde återkomma till den frågan efter år eftersom den just då låg inne för beredning. Ett helt färdigt förslag för ett naturreservat Årstaskogen-Årsta holmar finns på roteln. De av er som satt i stadsbyggnadsnämnden fattade beslut om det reservatet på våren 2006. Därför ligger det på roteln, men det hann aldrig komma upp före valet. Efter valet låg Mikael Söderlund på detta.

De som bor på båda sidor om Årstaskogen, även söderborna, skulle uppskatta att den här skogen verkligen pekas ut som ett naturreservat eftersom man får ökat fokus på skötseln, på planerna från stadsdelsnämnden om hur man använder det här området och på att det kommer in i en långsiktig planering att det här är den lunga som finns skyddad för boende i det området. Det är en väldigt rik miljö där. Det är en viktig kil mellan flera av grönkilarna i Stockholm. Det är ett viktigt område som utnyttjas av många.

Jag förstår faktiskt inte riktigt hur Moderaterna resonerar när man inte reserverade sig mot de här besluten när de fattades 2006 och i stället 2007, när jag ställde frågan, sade att man skulle fundera på saken ett år till. När jag ställer frågan ett och ett halvt år senare till nuvarande stadsbyggnadsborgarrådet Kristina Alvendal får jag till svar – mycket spännande – att frågan bereds inom den nya översiktsplanen. Man vågar alltså inte säga vare sig bu eller bä. Den tydliga tolkningen av detta är att Moderaterna, i samtliga naturreservatsfrågor som vi i Miljöpartiet har ställt och haft uppe här i fullmäktige de senaste åren, har skrivit en principmening om att man inte anser att naturreservat är vägen till något gott över huvud taget. Ni anser att naturreservat per definition inte är en bra skyddsform. Jag vet att du har sagt det fler gånger, Kristina. Ni anser att naturreservat riskerar att medföra att det blir en buskig och otillgänglig miljö. Det är en väldigt skum mening som står i alla era sådana yttranden. Jag vet inte var detta kommer ifrån. Det är ingenting som hänger ihop med de moderna naturreservat som Stockholm och andra tätorter har använt sig av för att skydda och utveckla den tätortsnära naturen som till stora delar är rekreationsreservat och till lika delar ett skydd för den biologiska mångfalden.

Jag tror att det som ligger bakom är att Moderaterna har ett principbeslut som säger att de är emot naturreservat, och därför tänker de aldrig gå med på. Det är långsiktiga skyddsåtgärder. Att fatta långsiktiga beslut är inga problem så länge det handlar om exploatering. Det är ju långsiktigt. Har man byggt ett hus är det meningen att det ska stå där väldigt länge. Men så fort det handlar om ett långsiktigt beslut om biologisk

mångfald, som en del av oss ändå tycker att tillhör några slags grundläggande värden i samhället, eller en rekreationsmiljö som är helt naturlig för de flesta stockholmare i vår stad. Stockholm utan grönområden vore inte bostadsorten Stockholm. Naturen borde in i planeringen. Man borde tänka naturreservat, grönplanering och grönstruktur.

Men från den moderatledda alliansen i Stockholm kommer ingenting. Man vågar inte ens säga att man är emot. Man säger fortfarande att det här är till för planeringen. Vi vet alla att samrådsunderlaget till översiktsplanen är tydligt i hur otydlig man är när det gäller naturreservatsbildningen. Man skriver inte ett ord. Vår tolkning är att man inte kommer peka ut några sådana i den slutliga översiktsplanen. Man skriver om samband och grönstråk, men man skriver inte hur de här sambanden och grönstråken ska garanteras. Säg vad ni vill, men vi kan inte besluta här att en växtart eller en djurart ska trivas på ett visst ställe. Vi kan inte säga åt dem att stanna där även om vi kommer att bygga ganska nära. Vi har inte den beslutsmakten. Vi kan bara säkra en livsmiljö som experter säger är vad som behövs för att den här växtarten eller djurarten ska finnas där. Vi har egna experter i form av medborgarna som tydligt pekar på att de vill ha rekreationsområden.

Varför är ni sådana motståndare till grönplanering i staden? Varför kan ni inte ge Årstaborna och Södermalmsborna Årtaskogen-Årsta holmar naturreservat?

Anförande nr 222

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande! Det är helt riktigt, Åsa, att du har formulerat en fråga om den borgerliga majoriteten ämnar föreslå Årtaskogen som naturreservat. Du återgav väldigt långt det korta svar som jag gav i frågan, eftersom det inte är så lätt att svara vare sig ja eller nej på den frågan i dagsläget.

Stockholm är en växande stad i behov av tätortsnära natur, parkmark och plats för staden att växa. Den borgerliga majoriteten och Miljöpartiet kan möjligen ha olika uppfattningar om vilket sätt Stockholm ska växa på. Det är väldigt viktigt att slå fast att i den växande staden har naturen en väldigt stor betydelse för alla oss som lever och vistas i Stockholm.

Men det också viktigt vi som politiska företrädare, som fattar både kortsiktiga beslut och långsiktigt strategiskt inriktade beslut om hur Stockholm ska växa och var Stockholm ska växa, gör en bedömning av Årtaskogen i ett större sammanhang. Ett sådant större sammanhang är just framtagnandet av en ny översiktsplan som alla politiska partier är med i och som förhoppningsvis fler och fler stockholmare vill delta i. Där fattas beslut om vilka områden vi kan utveckla i framtiden samtidigt som vi också i en kommande översiktsplan, som jag ser det, pekar ut områden där vi inte tycker att det är lika lämpligt att Stockholm växer.

Att på en fråga från Åsa Romson eller på ett förslag från en invånare bara snyta ett naturreservat ur näsan tycker jag faktiskt är oansvarigt. Det här handlar om en långsiktighet för stockholmare och Stockholms framtid. Därför, även om inte Åsa Romson tycker att det är ett tillräckligt svar, går det inte att här i dag säga ja eller nej till Årtaskogen som naturreservat, utan det måste ses i det stora perspektivet, och

det stora perspektivet är översiktsplanen. Den kommer den här församlingen att ta slutlig ställning till om knappt ett år, och då får vi återkomma i den frågan.

Anförande nr 223

Å s a R o m s o n (mp): Jag får väl tacka för det något mer utförliga svaret från talarstolen. Som du sade, Kristina, var ditt skriftliga svar väldigt begränsat. Det var inte svårt att komma ihåg. Jag blev inte klokare över svaret nu. Du säger att ni har påbörjat en process med översiktsplanen och att ni därmed har avskaffat alla tidigare planer i översiktsplanen. Det har ni gjort när det gäller grönstrukturen från den nu gällande översiktsplanen.

Däremot har ni inte gjort det när det gäller många av de andra utvecklingsprojekten som fullföljs eller vidareutvecklas i den översiktsplanen. Jag förstår faktiskt inte varför man inte fortsätter att vidareutveckla grönstrukturen på basis av den gällande översiktsplanen också. Där pekade man ut inte mindre 13 platser, skogar och områden som skulle passa som kommunalt natur- eller kulturresevat. Det finns också i flera av de statliga bedömningarna där man pekar på tätortsnära natur, som är oerhört prioriterat när man tittar på olika hälsotal och sådant. Man säger att detta är väldigt viktigt. Länsstyrelsen anslog särskilda nätverksresurser och annat. Man plockade fram rapporter om hur den här tätortsnära naturen skulle kunna värnas, utvecklas och användas.

Det var väldigt många fina ord, men när det kommer till kritan hur det ska genomföras är det faktiskt som du säger. Man kan inte snyta ett naturresevat ur näsan, utan ett naturresevat är verkligen ett övervägt beslut. Det är en process där man måste gå väldigt noggrant till väga. Det är en process som måste vara öppen för åsikter utifrån och från alla parter. Det är en process i flera steg i det kommunala beslutsfattandet.

Allt detta gjordes fram till 2006. Det började redan mandatperioden innan, och det fullföljdes under den förra mandatperioden. Vi kom så långt att alla handlingar var klara. Stadsdelsnämnden var enat positiv. Stadsbyggnadsnämnden var positiv och utan borgerlig reservation. Sedan hamnade det på Mikael Söderlunds rotel, och då tog det tvärstopp. Det finns alltså ett material som är övervägt i en stor process, under en lång tid och i ett större sammanhang, det vill säga i kontakt med andra områden, och det tar ändå stopp. Någonstans tror jag inte att din förklaring från talarstolen här är helt sann.

Jag tror att det någonstans finns ett politiskt beslut om att man inte gillar naturresevat – punkt slut. Men du vägrar ju att säga det nu. Du vill antagligen att ni även ska få väljare som tycker att naturresevat är viktiga, till exempel Årstaskogen-Årsta holmar. Även om man inte får bada utanför alla holmarna, enligt ert beslut, ska man väl åtminstone få ett naturresevat. Jag förstår att ni som ett stort parti vill värna om många olika väljargrupper, men jag tycker faktiskt att ni borde skämmas för att ni inte kan vara tydligare när ni är emot ett naturresevat.

Anförande nr 224

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Visst tror jag att det är många av dem som sympatiserar med Moderaterna som tycker att det kan vara en viktig fråga med ett

reservat i Årstaskogen, Åsa Romson, men det är inte det som ligger till grund för mitt ställningstagande i dag. Jag försöker att ha respekt för den demokratiska processen, som Miljöpartiet och de andra på den rödgröna sidan brukar säga sig värna.

Du pratar väldigt väl om grönstruktur, Åsa Romson. Jag håller med dig om att den är väldigt viktig. Som jag sade är grönstrukturen väldigt viktig i en växande stad som Stockholm, men det är en sak. Naturreservat är någonting helt annat. Det är inte bara i reservatsform som vi stockholmare njuter av naturen. Det är faktiskt så att 49 procent av Stockholms landyta, vattnet borträknat, är grönyta. Och i den beräkningen har vi inte ens tagit med privata gårdar och trädgårdar. 49 procent av Stockholms yta är offentliga grönytor. Detta är någonting som väldigt många stockholmare uppskattar. Det är också det vi måste sätta i förhållande till att Stockholm växer. Det är många som vill bo här. Vad är då det långsiktiga och strategiska i att fatta ett frimärksbeslut om Årstaskogen? Jag tror inte att det är rätt väg, utan jag tycker att det är mer rimligt att se helheten. Jag lovar dig att om vi fastar för beslutet att inte göra Årstaskogen till naturreservat kommer vi att framföra den synpunkten, och vi kommer att tala om varför vi har gjort det ställningstagandet.

Anförande nr 225

Å s a R o m s o n (mp): Det går ganska snabbt att sammanfatta den replikväxling som jag har haft med stadsbyggnadsborgarrådet Kristina Alvendal så att det är uppenbart att den moderata linjen ligger fast. Det kommer inte att fattas några beslut om några naturreservat i den här staden under den här mandatperioden. Det krävs det en annan koalition för att göra. Du pekar på att man ska ha respekt för den demokratiska proceduren och pratar om proceduren med den nya översiktsplanen. Den procedur som har varit under många år baserar sig på den demokratiskt framtagna nu gällande översiktsplanen där Årstaskogen pekades ut som ett naturreservat. Den processen skiter du blankt i, om jag ska hårdra det lite. Jag vet att vissa tycker att skit är ett dåligt ord att använda i talarstolen, men i mitt språkbruk är det inte det.

Jag tror hur som helst att detta med grönstruktur i Stockholm är fråga som vi kommer att återkomma till eftersom vi i Miljöpartiet är väldigt medvetna om detta men också eftersom många stockholmare ser det som en fullständig självklarhet att man planerar för den offentliga miljön och för omgivningen. Man bor inte bara i sin bostad i Stockholm, utan man bor i staden. Staden består inte bara av asfalt och betong. Staden består av grönmark.

Det här är ett planeringsinstrument som kräver lika mycket, om inte mer, långsiktighet för att den ska finnas kvar. Om du skulle ha samma beslutsvanda inför att fatta långsiktiga beslut om mark som du exploaterar skulle det bli så lite byggt i den här staden att Miljöpartiet skulle protestera. Då skulle nämligen ingenting byggas. När du fattar beslut om byggnation och exploatering är det väldigt långsiktiga beslut. Varför ska inte en noga övervägd process kring ett mycket efterlängtat naturreservat i Årstaskogen och Årsta holmar ge resultat? Det har också skakats fram skötselöverskrifter och hela den proceduren. Det har tagits i stadsdelsnämnden, och man har dessutom varit överens. Det tycker jag är skandal.

Anförande nr 226

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Nu gjorde du något som inte var så himla sjyst, Åsa Romson. Du lade ord i min mun som jag faktiskt inte har sagt. Jag har aldrig sagt att vi i den borgerliga alliansen inte kommer att lägga fram förslag om naturreservat. Jag har sagt att i dagsläget är det inte aktuellt att ta fram ett sådant förslag med tanke på, som du själv sade, att stockholmarna ser det som en självklarhet att man ska planera för helheten. Så uttryckte du dig exakt, utan att lägga ord i din mun som du inte har sagt.

Du pekade också på det som jag har pekat på, nämligen strategisk långsiktighet. Det är en förmåga som vi inte ska underskatta utan snarare anamma. Jag tycker möjligen att många politiska beslut präglas av för lite långsiktighet och strategiskt planerande. Därför är det viktigt att ta ställning till just grönområdena i en växande stad i samband med att vi också tar ställning till den växande staden i den översiktsplan för Stockholm som vi nu arbetar fram.

Herr ordförande! Avslutningsvis vill jag upprepa den siffra som jag nämnde. 49 procent av Stockholms stads landyta är grönyta. Det är en stor andel av oss stockholmare som gillar det. Det är naturligtvis någonting som vi ska slå vakt om samtidigt som vi också kan tillåta att Stockholm växer när det är möjligt.

§ 24 Motion om inrättande av ett Stockholms Barnråd/Råd till skydd för Stockholms barn (utl. 2008:143)

Anförande nr 227

A n n M a r i E n g e l (v): Herr ordförande! Kära fullmäktige, det kanske är symptomatiskt att det är en sådan sen timme och en sådan knappt tillmätt tid för att diskutera barnen här i staden. Vi anser att en stad som är bra för barn är bra för alla. Det är utgångspunkten i Vänsterpartiets budgetförslag för 2009, och det är en del av vår vision om hur Stockholm ska vara i framtiden.

I en stad som är bra för barn har man nära till förskolor och skolor. Man har inte farlig biltrafik utanför dörren. Man har gott om gemensamma ytor, grönområden och lekplatser. Man har nära till kollektivtrafik, en trygg närmiljö, ren luft och tillgång till meningsfulla aktiviteter inom kultur och sport. Barnen är inte första hand konsumenter på en marknad. För barn och ungdomar är det viktigare med fritidsgårdar än med shoppinggallerior. En sådan stad vill vi ha, och vi vet att många stockholmare vill ha en sådan stad.

När man antar nya planer i staden för byggnation och trafik är det inte barnens behov som kommer först. Det finns väldigt många aktuella exempel, bland annat västra Kungsholmen. Där gjorde faktiskt förvaltningen en barnkonsekvensanalys, och den körde majoriteten i stadsbyggnadsnämnden över. I sitt yttrande skriver de i stort sett att barnfamiljer kan flytta ut till förorten.

Stockholms stad har skrivit under barnkonventionen, men man följer den inte. Det är alltid marknadens behov som går före barnens i dag. För att uppmärksamma detta föreslår vi i den här motionen att Stockholm ska ha ett barnråd, Rådet till skydd för Stockholms barn. Staden har som vi vet ett skönhetsråd, Rådet till skydd för Stockholms skönhet. Där sitter experter som ska bevaka de estetiska och kulturhistoriska aspekterna i planeringen. Det tycker vi är mycket bra, men vi tycker också att de behövs en grupp experter som bevakar planerna ur barnperspektivet.

Det är klart att det till slut är den politiska viljan som avgör hur staden ska se ut, men det kan faktiskt behövas en grupp som gör konsekvensanalyser och som kan bidra med sina synpunkter. Vi tror på kunskap i de här frågorna och inte bara på tyckande. Ett sådant barnråd skulle kunna bli ett ganska tungt remissorgan.

Det föredragande borgarrådet, som inte längre finns här i salen, kallar det här för en onödig byråkrati och säger att det skulle riskera att skapa längre byggprocesser. Vi tror att det skulle bli mycket bättre byggprocesser. I sitt svar citerar faktiskt borgarrådet FN:s barnkonvention där det står att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som fattas, att barnet har rätt att komma till tals, att varje barn har samma rättighet och lika värde, att ingen ska diskrimineras och att varje barn har rätt till liv och utveckling.

Det är alldeles utmärkta mål. Men hur efterlevs de i stadsplaneringen i Stockholm i dag? Hur kommer barnen till tals vid trafikplaneringen när det är bilarnas framkomlighet som prioriteras? Hur beaktas barnens bästa när man bygger högt och tätt med

tränga gårdar och inga lektytor? Varför har staden normer för parkeringsplatser men inte för lekplatser? Diskrimineras inte barn i dag när villkoren är så olika i olika delar av staden?

Vi i Vänstern har barnens lilla röda i vårt budgetförslag. Det är 101 punkter för ett barnens Stockholm. Detta med ett barnråd är punkt nr 15. Vi ser det som ett litet steg mot en stad som präglas av ett barnperspektiv. Vi ser fram emot att genomföra alla de övriga punkterna i vårt program, men då tror vi att det behövs en ny majoritet.

Anförande nr 228

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet vill bifalla den här motionen. Vi tycker att det är en alldeles lysande idé som motionären framför. Genom att inrätta ett råd till skydd för Stockholms barn får barn- och ungdomsperspektivet i stadsplaneringen ett lyft och en helt annan skärpa än frågorna har i dag. Det finns planering där vi har tagit hänsyn till barnperspektivet i stadsbyggnadsnämndens arbete, och de planerna har ofta blivit mycket bättre, men det saknas fortfarande väldigt mycket.

Barn och ungdomar är en intressegrupp vars intressen är oerhört viktiga. Det är de som är framtiden. Deras intressen är betydligt viktigare än bilisternas. Den nuvarande majoriteten tycks värna mer om bilisternas intressen än om barnens intressen. I stället för att sätta upp minimimått på antalet parkeringsplatser borde det finnas minimikrav på omgivningens standard när det gäller barns och ungdomars användning, men det gör det inte. Det finns bara minimiparkeringsnormer. Det finns ingenting om hur utemiljön ska formas för våra barn och ungdomar, vår framtid.

Det är en mycket bra motion. Vi stöder den helhjärtat.

Anförande nr 229

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Jag diskuterar gärna barnen, Ann Mari Engel. Jag tycker att det är jättespännande. Framför allt är det kul att se hur Stockholm numera är en stad för alla generationer. Även Stockholms innerstad har ju verkligen blivit en mångfaldens stad. Det tror jag är framtidens recept för hur Stockholm ska växa. Det handlar om att bygga en blandad stad. Du beskrev själv, Ann Mari Engel, alla de olika delar som många av oss som bor och verkar i Stockholm uppskattar. Till det skulle jag vilja lägga, och du kanske nämnde det, lekplatser, kaféer, restauranger, bad och museer som också bidrar. Till skillnad från dig tror jag att barn uppskattar glada föräldrar. Det är också bra för barnen. Därför tror jag att shoppinggallerior och shopping också är en del av en storstad.

Jag tror inte att det bara är så lätt som att säga att det är bra för barnen också är bra för föräldrarna, utan jag tror att det är tvärtom också. Det som är bra för föräldrarna är också bra för barnen i en växande storstad. Det är någonting som vi ständigt gör avvägningar mellan när Stockholm växer. Många föräldrar kommer naturligtvis också till tals när staden växer. Det är många föräldrar som hör av sig när vi ska bygga någonting, som du själv tog upp, i närheten av skolor. Det finns många föräldrar som tar upp frågan om hur många förskoleplatser det finns i de nya stadsdelar som vi tillskapar, och det är någonting positivt. Det är fantastiskt att

andelen barn under fyra år i Stockholm inte har varit så hög som den är nu sedan 1900. Det är någonting som vi måste ha med oss.

Jag och majoriteten menar att det ständigt görs avvägningar. Motionen handlar om att inrätta ett speciellt barnråd som bara ska titta på det. Jag är ledsen att göra Ann Mari Engel besviken, men jag håller med min företrädare om att det möjligen blir en onödig byråkrati. Man kan också säga att det är någonting som mer blir ett alibi för att man ska låta några specialister prata om de här frågorna. Jag tycker att det är viktigt att vi i stadsbyggnadsnämnden och i kommunfullmäktige har det perspektivet att Stockholm är till för alla generationer. Det löser vi inte med motionens förslag om ett speciellt barnråd.

Anförande nr 230

A n n M a r i E n g e l (v): Ett tag hade jag faktiskt en förhoppning och tänkte att det kunde hända att ni skulle tycka att det skulle vara bra med lite mer kunskap i den här frågan, Kristina Alvendal, men sedan har jag förstått att det mest skulle vara besvärande som planeringen ser ut i dag att ha några experter som talar om hur skulle bli för barnen. Du beskriver väldigt värtaligt hur många barn det finns i staden och hur viktigt det är att planera för dem, men ni gör ju inte det. Det är inte så. Det är aldrig så att barnen går för bilarna när ni planerar ett nytt område. Det är inte så att de här avvägningarna sker.

Jag tror att det finns en så stor andel shoppinggallerior och restauranger att de flesta föräldrar kan hålla sig tillräckligt glada. Jag sade att jag tror att de flesta barn och ungdomar föredrar fritidsgårdar framför shoppinggallerior, och det hävdar jag fortfarande. Konstigt nog tror att jag att ganska många föräldrar också gör det. De tänker också på sina barn och inte bara på shopping och restauranger.

Anförande nr 231

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag sade också att det är en blandning som behövs, Ann Mari Engel. Det som är bra som för föräldrar är ofta bra för barnen, och det som är bra för barnen är oftast bra för föräldrarna. Men det finns ett annat litet dilemma när det gäller detta barnråd, och det är: Vem tycker du är experter på detta? Vem är expert på vad alla barn tycker om? Jag tror att gäller att lyssna mycket på föräldrarna som har synpunkter på en hel del av de beslut som vi fattar i kommunfullmäktige och i stadsbyggnadsnämnden. Jag tror också att det handlar om att vi politiker måste stå upp för att representera alla stockholmare och ha det perspektivet som du efterfrågar.

Anförande nr 232

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är viktigt att barnperspektivet finns med i de beslut som fattas. I staden måste alltid överväganden göras så att det blir en positiv och trygg miljö och att det finns plats för lek, men det är inte samma sak som att vi tycker att det ska inrättas ett barnråd. Staden har ett handlingsprogram för arbetet med FN:s barnkonvention. Det vet du också, Ann Mari Engel. Där står att barnkonventionen ska genomsyra stadens alla verksamheter och prägla allt arbete som bedrivs i staden. Det finns också mål formulerade som du räknade upp. Du kanske inte tycker att de målen uppfylls, men det är inte så att det

blir bättre av att man inrättar ett råd. I stället måste man bevaka frågorna på ett annat sätt.

Jag tycker att vi är ganska bra vid många tillfällen, och vi kan bli bättre vid andra. Det är en fråga som vi ständigt måste bevaka och följa upp. Föräldrar och andra runt omkring ska självfallet vara med och påverka detta. Men ibland kommer man in i ett ganska sent läge om man ska flytta in i ett nytt bostadsområde. Då är det området redan klart. Därför ligger det ett stort ansvar på oss politiker och även på våra förvaltningar. Att inrätta ytterligare en instans är ingen lösning. Däremot måste vi ständigt hålla frågan aktuell. Jag tror inte att det blir en bättre verksamhet med fler råd i staden. Det är viktigt att viljan finns hos oss alla.

Anförande nr 233

A n n M a r i E n g e l (v): Tyvärr är det här förslaget föranlett av att viljan inte verkar finnas. Och om viljan finns, finns i alla fall inte kunskapen och förmågan. Vi har sett väldigt många exempel på att planeringen inte görs för barn. Gång efter gång har det hänt att ett område i staden är färdigplanerat, och så säger man: Oj då, här finns det visst inga förskolor eller lekplatser. Här kan inte barnen gå ut.

Det är andra krafter som är starkare, till exempel marknadskrafter, höga exploateringshalter och så vidare. Jag hyser inga enorma förhoppningar om att ett barnråd skulle ändra på allting, men jag tycker att det är viktigt att skaffa sig den kunskapen genom att tillsätta en expertgrupp och ta hjälp av experter. Det finns de som vet och har forskat på detta. De kan planera på ett sätt som kanske varken föräldrar eller politiker kan. Ta hjälp av kunskap!

Anförande nr 234

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag till och med ändå påpeka att visst finns det kunskap i staden. Visst finns det kunskap inom våra förvaltningar. Jag tror också att vi på båda sidor här i salen har tagit stor lärdom av när det har brustit i planering av förskolor och sådant. I områden som till exempel Hammarby sjöstad kan man se hur svårt det är att få in nya förskolor. Alla hade trott att det skulle flytta in äldre människor som hade sålt sina villor där, men så blev det inte alls.

Vi är medvetna om att det är en stor attraktionskraft att det finns förskolor och skolor i områden, precis som att det finns grönområden och lekparker. Vi har hört här från båda sidor att det bor barn i hela vår stad. Det föds otroligt många barn. Det är klart att vi anpassar staden efter barnen. Vi vill ju att den ska vara bra för alla stockholmare. Kunskapen finns i staden.

Anförande nr 235

A n n a K . B . L ö v h e i m (m): Herr ordförande, fullmäktiges ledamöter, eventuellt lyssnande stockholmare! Motionären yrkar att ett barnråd ska tillsättas för att skydda Stockholms barn. Jag tror att det råder enighet mellan alla partier i salen att våra barn skyddas och att deras behov ska beaktas. Sverige var drivande när FN:s barnkonvention kom till. Det dokumentet är vi här i Stockholm, liksom alla andra svenska städer, bundna av. Den här konventionen bygger på de här fyra huvudprinci-

perna. Det är principen om icke-diskriminering, principen om barnets bästa, som ska beaktas, rätten till liv och utveckling och rätten att komma till tals utifrån ålder och mognad.

Stockholms kommunfullmäktige har sedan tidigare ett handlingsprogram, och det gäller. Det handlar om hur arbetet med att införliva de här principerna ska gå till. De behov och rättigheter som våra barn har ska förstås beaktas när alla beslut där de berörs fattas. Det enklaste är väl att det sker i varje enskild nämnd. Eftersom det här handlingsprogrammet gäller för alla olika facknämnder passar det bäst att man beaktar detta i varje enskild nämnd. Att man gör det i varje enskild nämnd ligger också i linje med vad FN självt som organisation förordar. Det handlar om så kallad mainstreaming av frågor där det finns särskilda grupper som har särskilda behov som ska beaktas. Det ska man göra i så stor utsträckning som möjligt inom ramen för befintliga beslutsprocesser, det vill säga – för att knyta an till det som borgarrådet Alvendal tidigare sade – att vi politiker i varje enskild nämnd har det perspektivet när vi tittar på frågorna.

Att tillsätta ytterligare ett organ eller råd riskerar att fördröja viktiga beslut på grund av segare processer. Det riskerar också att leda till ökade kostnader. Jag tror inte att motionärens i och för sig lovvärda mål, att skydda våra barn, bättre skulle uppnås genom en ökad byråkrati. Jag tror att det snarare är tvärtom.

Men de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 236

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tycker att det vore jätteintressant om ni gav mig några exempel där detta är vägledande, Anna, det vill säga att barnen har rätt att komma till tals. På vilket sätt har barnen kommit till tals i planeringen av de nya delarna av Stockholm? Det vore intressant att veta. Ni säger ju att det är det som gäller i staden och att det är det man utgår ifrån. Å andra sidan säger ni att om man skulle fråga någon expert skulle hela byggprocessen bli fördröjd och allting skulle bli mycket dyrare. Det är helt och hållet en planeringsfråga, som ni vet. Jag vet att det finns många här i salen som inte heller tycker att det ska finnas något skönhetsråd, eller som inte har tyckt det tidigare. Samtidigt har det säkert bidragit till att man har kunnat bevara många viktiga miljöer i staden som annars skulle ha rykt för marknadskrafterna. Jag kan inte se byråkratin i detta att man har en grupp experter som man tillfrågar. Uppenbarligen har inte nämnderna själva den expertisen, för i så fall skulle inte planeringen se ut som den gör i dag.

Anförande nr 237

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Det är ett bra förslag att inrätta ett barnråd till skydd för Stockholms barn. Det står i svaret att det skulle leda till ökad handläggnings- och genomförandetid, men då ska man beakta att demokratin är trögrörlig. Det ligger i dess natur.

Under Mina synpunkter står det att staden har ett handlingsprogram för arbetet med FN:s barnkonvention. Där framgår att barnkonventionen ska genomsyra stadens alla

verksamheter. Så brukar det stå i kommunala handlingsprogram, men de efterlevs inte tillräckligt.

I oktober förra året kom barnombudsmannen, BO, med en rapport där det framgick att i fyra av fem kommuner har barn och unga inget inflytande över samhällsplanering. Vi vet, skrev BO, att beslut som fattas efter att barn och unga gett synpunkter ofta blir bättre. BO ansåg också att barns och ungas synpunkter inte verkar vara tillräckligt viktiga i de kommunala verksamheterna. Det kan vara någonting att tänka på.

I vissa projekt har staden aktivt försökt införliva barnperspektivet i planeringen med gott resultat. I andra fall har det blivit mindre bra. Vilken tyngd som barnperspektivet får i stadens arbete varierar. Barnperspektivet får förmodligen så mycket utrymme som de styrande anser, vill och bedömer som möjligt.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 238

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige! Barnperspektivet måste komma med. Det är vi överens om. Vi ska ju följa FN:s barnkonvention. Tyvärr är det inte alltid så. Det finns flera exempel där det inte fungerar så bra. Ett är Sädesärlan 6, ett ärende som stadsbyggnadsnämnden kommer att ha på sitt bord i veckan. Det kommer också upp för antagande till fullmäktige. Där hade man velat att barn och vuxna skulle ha tillfrågats. Kristina Alvendal sade ju att även föräldrarna ska tillfrågas. Nu har de hört av sig i stället, och det enormt mycket.

Vem ska vara med i barnrådet, Kristina? Barn så klart, och inte minst experter, till exempel stadsbyggnadsexperter som också vet något om barn. Det finns utmärkta kunskaper och evidensbaserad forskning på området. Ett exempel här i Stockholm är Bredäng där man har jobbat med barnkartor i GI-system. Barnen och ungdomarna har fått peka ut var de vill ha saker, var de vistas någonstans, var det skulle vara bra att ha saker och sådant. Det är ett exempel på hur man skulle kunna ha barn med i planeringen och deras företrädare i ett barnråd. Det skulle vara jättebra. Då skulle vi som sitter i olika nämnder, i stadsbyggnadsnämnden eller lokala stadsdelsnämnder, också kunna ta del av deras resultat och överväga dem. Ett råd är ju ändå ett råd.

Det finns också väldigt många urusla exempel där ett barnråd verkligen hade behövts. Ett sådant exempel såg vi är när stadsbyggnadsnämnden, åtminstone delar av den, besökte ett område i Lindhagen. Jag hoppas i alla fall att det ska heta Lindhagen. Det är i alla på västra Kungsholmen, så att alla vet var vi är någonstans. Där hade man byggt fällor för barnen när de skulle gå ut och man hade klätt på de 22 barnen. Det är väl så stora barngrupper som gäller nu för tiden. Där hade man byggt sådana fällor för att barnen skulle kunna stå där när de var påklädda och inte svettas. Hade man hade ett föräldra- och barnråd där som hade diskuterat hur våra förskolor i innerstaden och Lindhagen ska se ut skulle man kanske ha kommit fram till något bättre.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 239

A b i t D u n d a r (fp): Jag vet inte om Maria Hannäs kommer ihåg att jag tog upp Årstafältet på förra mötet i stadsbyggnadsnämnden. Barnen på Årstaskolan och Östbergaskolan har lämnat en massa synpunkter på projektet. Handläggaren svarade att deras synpunkter har kommit med under processen. De har haft kontakter. Det är ett konkret exempel. Det är ett jätteviktigt projekt, och barnen har bidragit med synpunkter.

Kom inte och säga att det inte sker. Det här lär inte funka bara för att det ska bli centralt. Man får titta på det mycket konkret för att det ska vara mer levande kring de här stora projekten. Min pojke sitter i barnrådet i Årstadalsskolan.

Anförande nr 240

M a r i a H a n n ä s (v): Det var ett härligt exempel som du tog. Det som är så underbart med Årstaskolans och Östbergaskolans modeller var att de gjorde nästan hela Årstafältet grönt. Det var några få hus i kanten. Det var helt underbart. Det var så barnen ville ha det.

Anförande nr 241

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är en vällovlighet som har kommit fram. Vi socialdemokrater tycker bestämt att barns perspektiv alltid ska tas till vara i planeringen. Men vi är inte riktigt förespråkare för att barnråd. Vi är inte riktigt säkra på att det leder till det som vi skulle vilja. Ytterst är det vi här inne som har ansvaret för att barns perspektiv tas till vara.

Man kan också dra paralleller. Ibland kanske vi är lite dåliga på att ta till vara det arbete som görs, inte minst på stadsbyggnadskontoret. För inte allt för länge sedan hade vi till exempel – det är fler som har nämnt västra Kungsholmen och Lindhagen – en barnkonsekvensanalys uppe i stadsbyggnadsnämnden om just Lindhagen efter det hade varit en viss kritik där. Den dissades fullständigt av den sittande majoriteten. Det är lite tråkigt när det politiska beslutet blir att om man vill att barn ska bo i innerstaden får man acceptera det är på det här sättet. Vi tror inte att det ska gå till på det sättet heller.

Vi vill snarare att man fortsätter att utveckla det arbete som man bedriver på stadsbyggnadskontoret där man faktiskt involverar barn. Själv bor jag i Mariehäll precis vid Annedal. Min son har varit med och ritat den nya skolgården på Mariehällsskolan som vi beslutade om tidigare i dag. Han frågar till och med ibland: Mamma, när kommer den där skolan med skolgården som jag har varit med och ritat? När kommer den att bli färdig?

Det är jättebra att man kan involvera barn som bor i ett område när man planerar nya stadsdelar. Det här arbetet måste vi utveckla. Nu tror jag förvisso inte att min son Albin och hans kompisar kommer att få se den där studsmattan för skolans alla barn. Det var väl ett femtiotal i alla fall som skulle få plats på samma studsmatta samtidigt. Den kommer nog inte att bli där, men en hel annat kommer de faktiskt att ha varit med och påverkat. De har gått promenader. De har varit med och talat om var de

tycker att det är otäckt att gå över gatan, var bilarna kör för fort och så vidare just för att man ska få en trygg miljö i den nya stadsdelen Annedal.

Här ligger den stora utmaningen, och på det sättet vill jag att vi ska fortsätta att involvera barnen i arbetet när vi planerar och bygger nytt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 242

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag får tacka för den här debatten i den sena timmen. Jag tycker att den återigen visar det gap som vi talade om tidigare i kväll mellan vad man säger och vad man gör, vilka fina planer man har och hur det blir i praktiken. Det är ju väldigt bra att det har uttalats av majoriteten att man ska följa barnkonventionen. Det kommer vi att komma ihåg, och det kommer vi att ta upp i många konkreta ärenden. Det kan jag lova. Men vi tycker att det hade ännu bättre signal om man hade kunnat samla några experter och barn och visa att frågan har betydelse.

Jag vill återigen använda nordvästra Kungsholmen som exempel. Det blev en del skrivelser. När frågorna ställdes om varför man inte brydde sig om kontorets barnkonsekvensutredning svarade företrädare för majoriteten att alla undersökningar visar att människor vill bo i staden, och bor man i en storstad får man räkna med störningar. Det är inte som att bo i Hudiksvall. Nej, Stockholm är ingen liten by. Vi bor i en storstad, och det måste få kännas.

Sedan finns det exempel på alla de förslag som kontoret lade fram och som politikerna struntade i. Man sade nej till större och ljusare innergårdar, säkrare gångvägar till strandparken, promenadväg till Stadshagsberget, att undersöka om det behövs fler ungdomsgårdar, att låta hus fungera som bullerplank i Kristinebergs slottspark, att ta reda hur det ska bli säkrare att gå över Lindhagensgatan och fortsatt fokus på att barn ska ha nära till grönområden. Det var exempel på frågor som stadsbyggnadskontoret väckte och som majoriteten sade nej till. Jag tycker att det är ett exempel på att det faktiskt behövs större tag för att försöka förverkliga det mål man har att leva upp till barnkonventionen.

Vi i Vänstern kommer i alla fall att fortsätta att driva vår vision som handlar om en stad som sätter barnen i fokus.

Anförande nr 243

A n n a K . B . L ö v h e i m (m): Jag vill bara säga till dig, Ann Mari Engel, att jag delar ditt engagemang och intresse för barns rättigheter. Ska vi verkligen till slut få ett samhälle där barn inkluderas på alla punkter och i alla delar tror jag inte att det är ett expertråd som vi kan fråga lite då och då när vi behöver hjälp som behövs, utan att det krävs att alla vi vuxna hela tiden har dessa glasögon på oss så att vi kan se de behov som barn har och som alla grupper som har särskilda behov har. Det krävs att vi kan se och inkludera alla dessa perspektiv i alla våra beslutsprocesser.

Anförande nr 244

A n n M a r i E n g e l (v): Det är en vallovlig ambition, även om jag inte skulle vilja kalla barn för en grupp med speciella behov. Det är en ganska stor del av befolkning som har ganska elementära behov. Vi brukar som sagt säga att det som är bra för barn är också bra för vuxna, funktionshindrade och för alla människor som behöver ta sig fram i en stad. Vi får hoppas att ni har de här glasögonen på er i fortsättningen i stadsplaneringen. Tyvärr har vi inte sett några tecken på det ännu, men vi kommer att påminna er om det.

Anförande nr 245

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Ann Mari Engel! Jag kände mig tvungen att begära ordet efter Ann Mari Engels inlägg. Jag tycker att det var ganska ohederligt av dig, Ann Mari Engel, att så här i sista sekunden slänga in en lång lista på saker som på något sätt skulle manifesteras att vi inte har ett barnperspektiv i det vi planerar. Jag kan upplysa dig, Ann Mari Engel, om – om du inte vet det – att listan på krav som hade framställts som blev av var ännu längre än den listan som du läste upp som handlade om ett antal nej när det gällde västra Kungsholmen.

Att ha en stad som växer är en ständig avvägning. Det är ohederligt, Ann Mari Engel, att hävda att majoriteten inte har ett perspektiv för mångfald för alla generationer. Det hade jag möjligen hoppats att du hade kunnat avstå ifrån i den här debatten. Är det någonting som har framkommit väldigt tydligt är det att vi är många som brinner för alla generationer i Stockholm.

Anförande nr 246

A n n M a r i E n g e l (v): Jag är ledsen att jag kom med mitt inlägg när timmen var sen, Kristina. Det är inte jag som har lagt dagordningen för i dag. Det förvånade mig dessutom att motionen kom upp så pass sent. Jag citerade en tidningsartikel som tog upp att man faktiskt ignorerade resultatet av en barnkonsekvensanalys, och det fanns en del exempel på det. Med det ville jag visa att det ni säger låter jättebra, men det är inte så ni agerar när det kommer till kritan. När det kommer till kritan sätter ni höjda exploateringsstal framför större ytor för barnen därför att det är ekonomin som går först. Det är marknaden före barnen. Jag tror inte att ett barnråd helt och hållet skulle ändra på det, men det kanske skulle ge lite bättre underlag och lite bättre kunskap, och det tycker jag att ni behöver.

Anförande nr 247

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Men vad är detta för larv, Ann Mari Engel? Var har du varit under den debatt som vi har haft angående din motion? Alla har gett exempel på varför det är en viktig och tydlig inriktning för Stockholm att se till att Stockholm växer som en helhet för alla generationer. Att stå här och vara hyfsat onyanserad i slutet av en ganska nyanserad debatt vittnar möjligen bara om att du inte har lust att gå hem.

Anförande nr 248

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, åhörare och speciellt fru Kristina Alvendal! Miljöpartiet lade fram den här skrivelsen i exploateringsnämnden och i stadsbyggnadsnämnden där vi begärde att man skulle göra en barnkonsekvensanalys av nordvästra Kungsholmen, vilket förvaltningen gjorde mycket förtjänstfullt. Den här barnkonsekvensanalysen sågades rakt av den sittande majoriteten. Den dåvarande sittande majoriteten sågade sin egen förvaltnings utmärkta förslag rakt av. Vartenda förslag förkastades rakt ned i papperskorgen. Så var det. Om de är någon som är ohederlig är det faktiskt du.

Anförande nr 249

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det är inte så att en osanning blir mer sann med ett högre röstläge, Cecilia Obermüller. Min poäng var att säga att listan på saker och ting som har genomförts där man har tagit hänsyn till andra generationens stockholmare är mycket längre än den lista som vi hörde när det gäller förslag som inte har genomförts.

Anförande nr 250

T e r e s L i n d b e r g (s): Det blir lite fånigt. Jag kunde inte låta bli att reagera på precis samma sak som Cecilia reagerade på. Vi satt båda två – och det finns flera här – i stadsbyggnadsnämnden när den här barnkonsekvensanalysen var uppe. Det var en redovisning av en barnkonsekvensanalys. Det var mängder med förslag, men det din majoritet gjorde – du var själv inte ordförande i nämnden då – var att avslå den. Ni avslag en barnkonsekvensanalys med en lång text om att om man ska ha barn och bo i innerstaden och det inte passar kan man dra. Då har man inte här att göra. Vi andra var väldigt förvånade över den här hanteringen.

Jag tycker att det är lite fult av dig att stå här och kalla andra för lögnare och säga att de far med osanning och inte är hederliga. Det är faktiskt du som har fel i den här frågan. Det är smaklöst.

Anförande nr 251

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag ska med spänning ta fram protokollet från stadsbyggnadsnämndens möte där det står att den borgerliga majoriteten har sagt att barnfamiljer kan dra från Stockholm, Teres Lindberg. Jag ska ta fram det uttalandet som du hävdar finns. Sedan kan vi diskutera vem som far med osanning och vem som inte gör det.